

„SPRACOVATEĽSKÉ CENTRUM ZÁBORSKÉ“

*Zámer podľa zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení
niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*

August 2025

OBSAH

I. Základné údaje o navrhovateľovi	3
I.1 Názov	3
I.2 Identifikačné číslo	3
I.3 Sídlo	3
I.4 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa	3
I.5 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie	3
II. Základné údaje o navrhovanej činnosti	3
II.1 Názov	3
II.2 Účel	3
II.3 Užívateľ	4
II.4 Charakter navrhovanej činnosti	4
II.5 Umiestenie navrhovanej činnosti	5
II.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti	5
II.7 Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti	6
II.8 Opis technického a technologického riešenia	6
II.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite	10
II.10 Celkové náklady (orientačné)	10
II.11 Dotknutá obec	10
II.12 Dotknutý samosprávny kraj	10
II.13 Dotknuté orgány	10
II.14 Povoľujúci orgán	10
II.15 Rezortný orgán	11
II.16 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov	11
II.17 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice	11
III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia	11
III.1 Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území	11
III.2 Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria	32
III.3 Obyvateľstvo, jeho aktivity	34
III.4 Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia	36
IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie	49
IV.1 Požiadavky na vstupy	49
IV.2 Údaje o výstupoch	51
IV.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie	53
IV.4 Hodnotenie zdravotných rizík	56
IV.5 Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia	57
IV.6 Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia	57
IV.7 Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice	59
IV.8 Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území (so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov, kultúrnych pamiatok)	59
IV.9 Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti	59
IV.10 Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie	60
IV.11 Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala	61
IV.12 Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi	61
IV.13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov	61

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie.....	61
V.1 Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	61
V.2 Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty	61
V.3 Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu.....	62
VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia	63
VII. Doplnujúce informácie k zámeru	63
VII.1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov	63
VII.2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadanych k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru	64
VII.3. Ďalšie doplnujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie	64
VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru.....	64
IX. Potvrdenie správnosti údajov	64
IX.1. Spracovatelia zámeru	64
IX.2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa	65

I. Základné údaje o navrhovateľovi

I.1 Názov

KOSIT a.s.

I.2 Identifikačné číslo

IČO: 36 205 214

I.3 Sídlo

Rastislavova 98
Košice – mestská časť Juh 043 46

I.4 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Meno: Ing. Marián Christenko
Adresa: Žriedlová 3363/10, Košice – mestská časť Staré Mesto 040 01
Email: kosit@kosit.sk

I.5 Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie

Ing. Ľubomír Kukľa
Tel. č. 0800 156 748
E-mail: kosit@kosit.sk

Miesto na konzultácie: KOSIT a.s. – po dohode s kontaktnou osobou

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

II.1 Názov

„Spracovateľské centrum Záborské“

II.2 Účel

Účelom navrhovanej činnosti predkladanej v rámci tohto zámeru je prevádzkovanie zariadenia na zhodnocovanie odpadov, konkrétne ich triedenie a dotriedňovanie za účelom ďalšieho využitia v existujúcom objekte. Cieľom je vytvoriť technologicky a prevádzkovo efektívne miesto, kde budú skladované, zhromažďované, triedené a upravované odpady vhodné na opätovné použitie, recykláciu alebo ďalšie zhodnotenie, čím sa zníži ich množstvo smerujúce na skládky a prispeje sa k plneniu cieľov obehového hospodárstva.

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v rámci už vybudovaného objektu, čím sa eliminuje potreba novej výstavby a zároveň sa využije existujúca infraštruktúra. V hale budú odpady prechádzať procesmi triedenia respektíve zhodnocovania podľa druhu, veľkosti, zloženia či vhodnosti na ďalšie spracovanie. Pôjde najmä o komunálne, obalové a drobné priemyselné odpady, ktoré budú separované napríklad na plasty, kovy, papier a

sklo. Triedenie bude prebiehať hlavne pomocou technologických zariadení, ako sú triediace linky, dopravníky, lis, drvič, či magnetický separátor.

Účelom realizácie navrhovanej činnosti je zhodnocovanie odpadu ako činnosť s environmentálnym a hospodárskym prínosom, pričom zámer rešpektuje princípy udržateľného rozvoja, efektívneho využívania surovín a minimalizácie dopadu na životné prostredie. Prevádzka bude organizovaná tak, aby bola v súlade s platnou legislatívou v oblasti odpadového hospodárstva a aby neprekročila prípustnú mieru zaťaženia dotknutého územia z hľadiska dopravy, hluku, prašnosti či iných vplyvov. Zároveň prispeje k znižovaniu environmentálnych rizík, podpore recyklácie a zhodnocovania druhotných surovín a k napĺňaniu cieľov environmentálnej politiky Slovenskej republiky a EÚ.

II.3 Užívateľ

KOSIT a.s.
Rastislavova 98
043 46 Košice
IČO: 36 205 214

II.4 Charakter navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť bude zameraná na zhodnocovanie odpadu v súlade s hierarchiou nakladania s odpadmi, pričom jej cieľom je efektívne a environmentálne šetrné spracovanie vybraných druhov odpadov s dôrazom na základné princípy hierarchie odpadového hospodárstva. Činnosť bude navrhnutá tak, aby zodpovedala platnej legislatíve Slovenskej republiky a Európskej únie v oblasti odpadového hospodárstva, najmä zákonu č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a príslušným vykonávacím predpisom.

Zhodnocovanie odpadov sa bude realizovať prostredníctvom technologických postupov, ktoré umožnia premenu odpadových materiálov na druhotné suroviny alebo energiu, čím sa zníži ich negatívny dopad na životné prostredie a zároveň prispeje k obehovému hospodárstvu. Navrhovaná činnosť bude klásť dôraz na triedenie, predúpravu a následné využitie odpadu ako vstupnej suroviny pre ďalšie výrobné alebo technologické procesy.

Z hľadiska umiestnenia, prevádzkových kapacít a charakteru technológií bude činnosť navrhnutá tak, aby neprekračovala prípustnú mieru zaťaženia územia, neohrozovala kvalitu zložiek životného prostredia a bola v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou a cieľmi regionálneho programu odpadového hospodárstva.

Cieľom navrhovanej činnosti je prispieť k znižovaniu množstva odpadov ukladaných na skládky, k šetreniu primárnych prírodných zdrojov a k rozvoju udržateľného hospodárenia s odpadmi na regionálnej úrovni. Výsledkom bude nielen environmentálny, ale aj hospodársky prínos prostredníctvom vytvárania lokálnych zdrojov druhotných surovín a podpory zeleného hospodárstva.

V zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie je činnosť zaradená nasledovne:

Tabuľka 1 Zaradenie navrhovanej činnosti podľa Prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov

Pol. číslo	Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zisťovacie konanie)
11. Odpadové hospodárstvo		
6.	Zhodnocovanie ostatných odpadov, okrem zhodnocovania ostatných odpadov v mobilných zariadeniach a zhodnocovania uvedeného v položke 2.	
	200 000t/rok vrátane	Od 5 000t/rok do 200 000t/rok
		Od 50 000t/rok do 200 000t/rok pre stavebný odpad

Navrhovaná činnosť je predmetom zisťovacieho konania

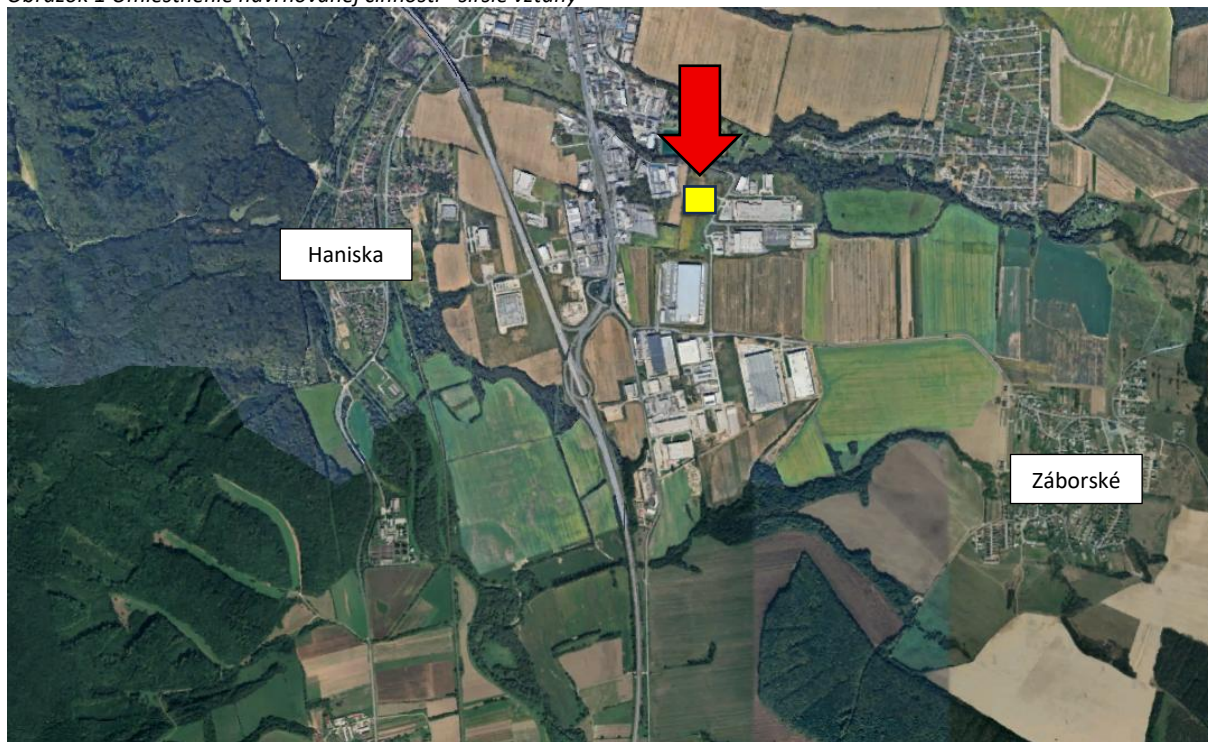
II.5 Umiestnenie navrhovanej činnosti

Kraj: Prešovský kraj
Okres: Prešov
Obec: Záborské
Katastrálne územie: Záborské
Parcelné čísla C-KN: 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1417, 1418, 1419, 1420/1

Lokalita navrhovanej činnosti bude situovaná v existujúcej hale v priemyselnom parku Záborské, kde postupne pribúdajú ďalšie výrobné a logistické prevádzky. Z hľadiska svojej polohy voči obci Záborské bude umiestnená na jej severo - západnom okraji, mimo obytnej zóny. Dopravné napojenie je zabezpečené prostredníctvom účelovej komunikácie priemyselného parku, ktorá ústi na cestu III/3446. Tá je ďalej prepojená cez križovatku s cestou I/68 a cestou III/3445. Vďaka tejto križovatke pri obci Haniska je zabezpečený priamy prístup na diaľnicu D1 v smere na Košice aj Poprad, ako aj na rýchlostnú cestu R4.

Najbližšie obytné domy sa nachádzajú približne 530 metrov severovýchodne od plánovanej lokality, v oblasti ulice Pri Delni (Tichá Dolina), v katastrálnom území Solivar. V obci Záborské sú najbližšie domy vzdialené približne 1700 metrov juhovýchodným smerom.

Obrázok 1 Umiestnenie navrhovanej činnosti - širšie vzťahy

Zdroj: googlemaps.sk

Lokalita navrhovanej činnosti

II.6 Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti

Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti je uvedená na obrázku 2.

Obrázok 2 Prehľadná situácia na ortofotomape

Zdroj: google maps

Lokalita navrhovanej činnosti

II.7 Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Začiatok výstavby: jedná sa o existujúci objekt
Začiatok prevádzky: v priebehu roka 2026 (v závislosti od povoľovacích procesov)
Ukončenie prevádzky: nie je stanovené

II.8 Opis technického a technologického riešenia

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v existujúcom priemyselnom objekte – výrobné hale, ktorá sa nachádza v priemyselnej zóne obce Záborské, okres Prešov. Objekt je stavebne dokončený, bez potreby budovania ďalších stavebných objektov alebo záberov poľnohospodárskej či lesnej pôdy.

Účelom navrhovanej činnosti je zhodnocovanie odpadov, konkrétne ich mechanické triedenie, dotriedenie a dočasné uskladnenie s cieľom ich ďalšieho využitia, recyklácie alebo predania oprávneným subjektom na spracovanie. Prevádzka je navrhnutá ako nehavarijná a bezemisná, pričom technologické procesy budú prebiehať v interiéri výrobné haly.

Objekt disponuje kompletnou technickou infraštruktúrou, ktorá vytvára podmienky na bezpečnú a efektívnu prevádzku. Z hľadiska energetickej samostatnosti je hala vybavená vlastnou trafostanicou, zabezpečujúcou dostatočný prísun elektrickej energie pre všetky technologické a prevádzkové potreby. V rámci objektu sú

inštalované aj rozvody požiarnej vody a rozvody stlačeného vzduchu, ktoré sú napojené na samostatnú kompresorovňu.

Z hľadiska manipulačných a technologických operácií je objekt vybavený mostovým žeriavom, ktorý zabezpečuje manipuláciu s ťažkými komponentmi a technologickými jednotkami. Celý areál je napojený na zokruhovanú vnútroareálovú komunikáciu, čo umožňuje plynulý pohyb zásobovacích a odvozových vozidiel bez križovania trás a s minimalizáciou dopravného rizika.

Technologická linka, ktorá bude v objekte inštalovaná, bude pozostávať z týchto hlavných komponentov:

- Lisovacie zariadenie (lis) na zhutňovanie recyklovateľných zložiek odpadu (napr. papier, plasty, fólie),
- Pásové dopravníky, ktoré zabezpečujú plynulý presun odpadu medzi jednotlivými technologickými časťami linky,
- Triediaca kabína určená na manuálne dotriedenie odpadu na jednotlivé materiálové frakcie,
- Bag opener – zariadenie určené na otváranie vriec s odpadom, čím sa zabezpečí jeho efektívnejšie triedenie,
- Magnetický separátor – slúžiaci na separáciu železných kovov z odpadového toku,
- Kóje a kontajnery na dočasné uloženie vytriedených frakcií odpadu pred ich expedíciou.

Technológia je navrhnutá ako plne mechanická, bez použitia chemických látok alebo spaľovacích procesov, čo minimalizuje environmentálne vplyvy a eliminuje riziko kontaminácie okolitého prostredia. Prevádzka je navrhnutá ako uzavretá, bez voľného pohybu odpadu mimo objektu, čím sa zamedzí šíreniu zápachu, prachu alebo potenciálnej biologickej kontaminácie.

Celková technologická koncepcia je zvolená tak, aby spĺňala všetky aktuálne legislatívne požiadavky v oblasti odpadového hospodárstva, ochrany ovzdušia, vody, pôdy i zdravia obyvateľstva. Cieľom je efektívne zhodnocovanie odpadov v súlade so zásadami obehového hospodárstva a s dôrazom na minimálne zaťaženie životného prostredia.

Tento objekt bude slúžiť ako stredisko pre triedený zber a následné spracovanie odpadov a to predovšetkým skla, plastov, papiera a kovu. Realizáciou navrhovanej činnosti vznikne triediaca linka, ktorá zabezpečí spoľahlivé oddelenie jednotlivých druhov odpadov, čím sa zvýši ich recyklovateľnosť a minimalizuje obsah odpadu ukladaného na skládky.

Realizácia navrhovanej činnosti bude mať pozitívny vplyv pre podporu cirkulárnej ekonomiky, znižovanie environmentálnej záťaže a obohatenie lokálneho recyklačného systému. Navrhovaná prevádzka nemá výrobný charakter. Vlastnosti suroviny (triedený odpad) sa v navrhovanom procese nemenia.

Plasty a papier pochádzajúce zo triedeného zberu sa v navrhovanom procese pretriedia podľa požadovaných kritérií. Tým sa stanú surovinou pre iný výrobný proces.

Fázy navrhovaného procesu:

- ❖ **Príjem**
- ❖ **Skladovanie**
- ❖ **Zhodnocovanie (triedenie, lisovanie)**
- ❖ **Zhromažďovanie**

TECHNICKÉ A TECHNOLOGICKÉ RIEŠENIE

Predpokladané technické a technologické riešenie vychádza z platných legislatívnych noriem:

1. Zákon NR SR č. 79/2015 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
2. Vyhláška MŽP č. 371/2015 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch, v znení neskorších predpisov,
3. Vyhláška MŽP č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, v znení neskorších predpisov.

PROCES LISOVANIA

Proces lisovania predstavuje jednu z kľúčových technologických operácií navrhovanej činnosti, zameranú na objemovú úpravu vytriedených odpadov pred ich ďalším zhodnotením alebo prepravou. Jeho hlavným cieľom je zníženie objemu odpadu, čím sa optimalizuje logistika, zvyšuje efektívnosť nakladania s odpadom a zároveň sa prispieva k zlepšeniu celkových environmentálnych parametrov prevádzky.

Lisovanie bude realizované pomocou kanálového lisu, ktorý je určený na kontinuálne spracovanie odpadov. Odpad, predtým mechanicky vytriedený alebo ručne dotriedený v triediacej kabíne, bude prostredníctvom manipulačnej techniky (napr. VZV) a dopravníkových pásov dopravovaný ku vstupnej časti lisu.

- ❖ Ročná kapacita spracovania odpadov sa odhaduje na 27 000 ton

Po vstupe do zariadenia je odpad rovnomerne dávkovaný do lisovacej komory, kde dochádza k jeho stláčaniu hydraulickým systémom. Výsledkom tohto procesu sú zhutnené balíky (tzv. balíky odpadu), ktoré sú v záverečnej fáze previazané páskami pre udržanie tvaru a stability počas skladovania alebo prepravy. Takto upravený materiál je následne pripravený na ďalšiu manipuláciu, najčastejšie na odvoz do zariadenia na zhodnocovanie odpadov (napr. recyklačný závod).

Lisovanie prebieha automatizovane, pod dohľadom odborne vyškolenej obsluhy, pričom zariadenie je vybavené bezpečnostnými prvkami a senzormi pre kontrolu správneho chodu a ochranu pred preťažením.

Celý proces je navrhnutý tak, aby spĺňal požiadavky na bezpečnosť práce, minimalizáciu prašnosti a hluku a zároveň umožnil efektívnu prevádzku pri dodržaní platných legislatívnych požiadaviek.

TRIEDIACA KABÍNA

Navrhovaná činnosť predstavuje zriadenie technicko-prevádzkového celku určeného na triedenie a úpravu odpadov s cieľom zvýšiť mieru ich zhodnocovania v súlade s hierarchiou nakladania s odpadmi podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Triediaca kabína bude vybavená v predpokladanom počte desať pracovných pozícií, pričom každá bude mať samostatnú vhadzovaciu šachtu ústiacu do príslušnej kóje. Tento systém umožní prehľadné a systematické triedenie rôznych druhov odpadov podľa ich materiálového zloženia.

Manipulácia s vytriedeným odpadom bude prebiehať mechanizovane – pomocou vysokozdvížneho vozíka (VZV), a dopravníkovým pásom, ktoré zabezpečí presun materiálu z kóji k lisu. Takéto riešenie prispieje k zvýšeniu efektivity a bezpečnosti pracovných operácií.

Technologické vybavenie bude zahŕňať aj magnetický separátor určený na separáciu kovových komponentov, čo umožní ich rýchle oddelenie ešte pred vstupom do lisovacieho zariadenia. Týmto spôsobom sa znižuje riziko poškodenia strojných častí a zároveň sa zefektívňuje proces ďalšieho spracovania. V rámci spracovania plastových odpadov môže byť súčasťou linky aj zariadenie typu „bag - opener“, ktoré umožní mechanické otváranie plastových vriec, čím sa zabezpečí plynulejší tok materiálu a vyššia kvalita triedenia.

Jadrom technologického procesu bude lis určený na objemové zhutňovanie odpadov, čo prispieva k optimalizácii prepravy a príprave odpadov na ďalšie zhodnocovanie. Uvedená technológia podporuje princípy obehového hospodárstva a minimalizuje množstvo odpadov určených na zneškodnenie, najmä formou skládkovania.

Z pohľadu environmentálnych vplyvov sa navrhovaná činnosť javí ako účelné a efektívne riešenie v oblasti spracovania a predprípravy odpadov na zhodnotenie. Jej realizácia prispieje k zníženiu podielu odpadov ukladaných na skládky, čím bude mať pozitívny dopad na životné prostredie aj v širšom kontexte plnenia strategických cieľov Slovenskej republiky v oblasti odpadového hospodárstva.

Všetky činnosti budú realizované v súlade s platnými právnymi predpismi, vrátane požiadaviek na správne nakladanie s vedľajšími prúdmi a odpadmi vznikajúcimi počas prevádzky zariadenia. Prevádzkovateľ zabezpečí ich riadne triedenie, evidenciu a odovzdanie oprávneným osobám na ďalšie zhodnotenie alebo zneškodnenie, v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z.

Správne triedenie a podpora triedenia priamo pri zdroji a taktiež recyklácia týchto zložiek pomáha minimalizovať negatívny dopad odpadu na životné prostredie a podporuje udržateľný rozvoj.

STAVEBNO – TECHNICKÉ RIEŠENIE PREVÁDZKY

Triediaca linka s lisom bude umiestnená v triediacej hale, ktorá je riešená ako jednopodlažný objekt. Celý objekt je postavený na spevnenej vybetónovanej ploche. Spolusúvisiacimi objektmi k uvedenej činnosti budú aj kóje, ktoré sa budú využívať na uskladnenie triedených zložiek odpadov.

Zariadenie na zhodnocovanie odpadov pozostáva z:

- ❖ príjmovej časti (plocha pre príjem, bag openner ako opcia a príjmový dopravník)
- ❖ triediacej časti (triediaci dopravník pásový, zhadzovacie šachty, triediaca podesta so schodiskom, triediaca kabína, vzduchotechnika triediacej kabíny, klapka zvyškovej frakcie, vynášací pásový dopravník, magnetický separátor, kontajnery na zvyškové frakcie)
- ❖ čistý príjem a lisovanie – vynášací dopravník a hydraulický lis
- ❖ plochy pre dočasné zhromažďovanie zlisovaných odpadov

Vstupné odpady budú privázané od pôvodcov nákladnými vozidlami, odvážané a skladované vo vyhradenom priestore haly. Odtiaľ budú manipulačnou technikou zhrňané k dopravníkom triediacej linky a lisu. V tejto fáze sú zároveň materiály aj vizuálne kontrolované a sú z nich odstraňované nežiaduce prímеси, ktoré by mohli znehodnotiť odpad a znemožniť tým jeho následné využitie.

Odpady, ktoré si vyžadujú ručné triedenie budú prihrňané k príjmovému dopravníku triediacej linky, kde sa materiál vizuálne kontroluje a následne bude nahŕňaný do dopravníka triediacej linky tak, aby vznikla rovnomerná vrstva a aby nedošlo k zahlteniu dopravníka. Prechodom cez kabínu ručného triedenia bude odpad ručne roztriedený na jednotlivé komodity a zhadzovaný do boxov, ktoré budú umiestnené pod podestou triediacej kabíny. Vytriedený materiál z boxov bude po ich naplnení vyhrňaný pomocou nakladača a dopravovaný do vstupného dopravníka lisu. Zvyšný odpad, ktorý nebol vytriedený (časť, ktorá sa nedá materiálovo využiť) bude zhadzovaný do separátneho boxu a následne vypadáva za triediacu kabínu pomocou ďalšieho dopravníka do pripraveného kontajnera. Odtiaľ bude odvážaný na ďalšie zhodnotenie, resp. zneškodnenie v závislosti od druhu odpadu.

Vstupná surovina sa následne do lisu dopravuje vstupným dopravníkom z boxov alebo je nahŕňaná priamo z voľnej manipulačnej plochy, ak je vstupná surovina čistá bez nežiaducich prímеси. Vstupné suroviny sú zlisované lisom do balov, ktoré sú previazané oceľovými drôťmi.

Podľa prílohy č. 1 zákona o odpadoch sa táto činnosť kategorizuje:

- ❖ **činnosť R12** úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11,
- ❖ **činnosť R13** Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku).

Zariadenie na zhodnocovanie odpadov bude označené a vybavené v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 79/2015 Z.z o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch. Obsluhu zariadenia na zhodnocovanie odpadov vykonávajú zaškolení pracovníci.

II.9 Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Navrhovaná činnosť – zhodnocovanie odpadov mechanickým triedením a dotriedňovaním – predstavuje opatrenie zamerané na zefektívnenie systému regionálneho nakladania s odpadmi v okrese Prešov a jeho okolí. Realizácia tejto činnosti je v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva, ktorá uprednostňuje predchádzanie vzniku odpadu, jeho opätovné použitie a recykláciu pred zneškodňovaním. V nadväznosti na stále sa sprísňujúce legislatívne požiadavky Slovenskej republiky a Európskej únie na zvyšovanie miery recyklácie je cieľom posilniť miestne kapacity na triedenie a predbežné spracovanie odpadov, čím sa podporí ich ďalšie materiálové alebo energetické zhodnotenie.

Realizáciou navrhovanej činnosti dôjde k vytvoreniu funkčného triediaceho strediska priamo v priemyselnej časti územia, čím sa znížia náklady a environmentálne dopady spojené s dopravou odpadu na vzdialenejšie spracovateľské zariadenia. Triedenie odpadu priamo v mieste jeho vzniku alebo v jeho blízkosti prispieva k zvyšovaniu efektívnosti recyklačných procesov a zároveň znižuje množstvo odpadu ukladaného na skládky.

Zámer počítá s využitím existujúcej haly v areáli priemyselnej zóny s už vybudovanou technickou a dopravnou infraštruktúrou. Nevýžaduje sa nový záber poľnohospodárskej ani lesnej pôdy, čím sa eliminuje negatívny zásah do krajiny a prírodného prostredia. Umiestnenie činnosti do už zastavaného a funkčne využívaného územia zároveň zodpovedá zásadám udržateľného rozvoja a racionálneho využívania priemyselných plôch.

Navrhovaná činnosť bude mať aj pozitívny socioekonomický prínos, a to najmä vo forme vytvárania pracovných miest v oblasti spracovania druhotných surovín a odpadového hospodárstva. Návrh zároveň podporuje plnenie cieľov Plánu odpadového hospodárstva SR a regionálnych koncepcií rozvoja infraštruktúry v oblasti odpadov. Z týchto dôvodov možno navrhovanú činnosť považovať za účelnú, odôvodnenú a v súlade s verejným záujmom v oblasti ochrany životného prostredia a udržateľného hospodárenia so zdrojmi. Proces zhodnocovania odpadov bude prebiehať v uzavretej hale, vďaka čomu dôjde k minimalizácii vplyvov na životné prostredie, najmä v oblasti hluku a emisií do ovzdušia. Uzavretý priestor zabezpečí, že prevádzka nebude negatívne ovplyvňovať kvalitu ovzdušia v okolí a zároveň prispeje k zníženiu hlukovej záťaže mimo objektu.

II.10 Celkové náklady (orientačné)

800 000 €

II.11 Dotknutá obec

Záborské

II.12 Dotknutý samosprávny kraj

Prešovský samosprávny kraj

II.13 Dotknuté orgány

Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie
Okresný úrad Prešov, odbor krízového riadenia
Okresný úrad, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií Prešov
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Prešov
Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru Prešov

II.14 Povoľujúci orgán

Okresný úrad Prešov

II.15 Rezortný orgán

Ministerstvo životného prostredia SR

II.16 Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Realizácia navrhovanej činnosti „Spracovateľské centrum Záborské“ vyžaduje:

- ❖ súhlas na zhodnocovanie odpadov v zmysle §97 ods. 1 písm. c) zákona č. 97/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- ❖ súhlas na vydanie prevádzkového poriadku na zhodnocovanie odpadov v zmysle §97 ods. 1 písm. e) zákona č. 97/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

II.17 Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Vzhľadom na povahu a lokalizáciu zmeny činnosti od štátnych hraníc nie je predpoklad, že by táto zmena mohla predstavovať negatívny vplyv na územia alebo lokality presahujúce štátne hranice. Najbližšími štátnymi hranicami sú hranica s Poľskom a Maďarskom, od ktorých je predmetná lokalita vzdialená takmer rovnako približne 43 km vzdušnou čiarou. Zmena činnosti zároveň nepatrí medzi činnosti uvedené v Prílohe č. 13 k zákonu o posudzovaní vplyvov.

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia

III.1 Charakteristika prírodného prostredia vrátane chránených území

Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenska (*Atlas krajiny SR, 2002*) územie mesta Prešov spadá do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, geomorfologických oblastí Lučenecko-košická zníženina a Slovenské Rudohorie. Územie mesta, tiež riešené územie, patrí do geomorfologického celku Košická kotlina. Do severnej časti územia zasahujú geomorfologické celky Spišsko – šarišské medzihorie a Beskydské predhorie. Košická kotlina je tvorená podcelkami: Košickou rovinou, ktorá je priestorovo najrozsiahlejšou jednotkou, zaberá celú strednú, J až JZ časť, Medzevskou pahorkatinou, ktorá zasahuje z JZ a Toryskou pahorkatinou.

Tabuľka 2 Geomorfologické členenie mesta Prešov

Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok
Západné Karpaty	Vnútorne Západné Karpaty	Slovenské Rudohorie	Čierna hora	Pokryvy
				Hornádske predhorie
			Volovské vrchy	Kojšova hoľa
		Lučensko-košická zníženina	Košická kotlina	Kojšova hoľa – Hámorská brázda
				Košická rovina
				Medzevská pahorkatina
				Toryská pahorkatina

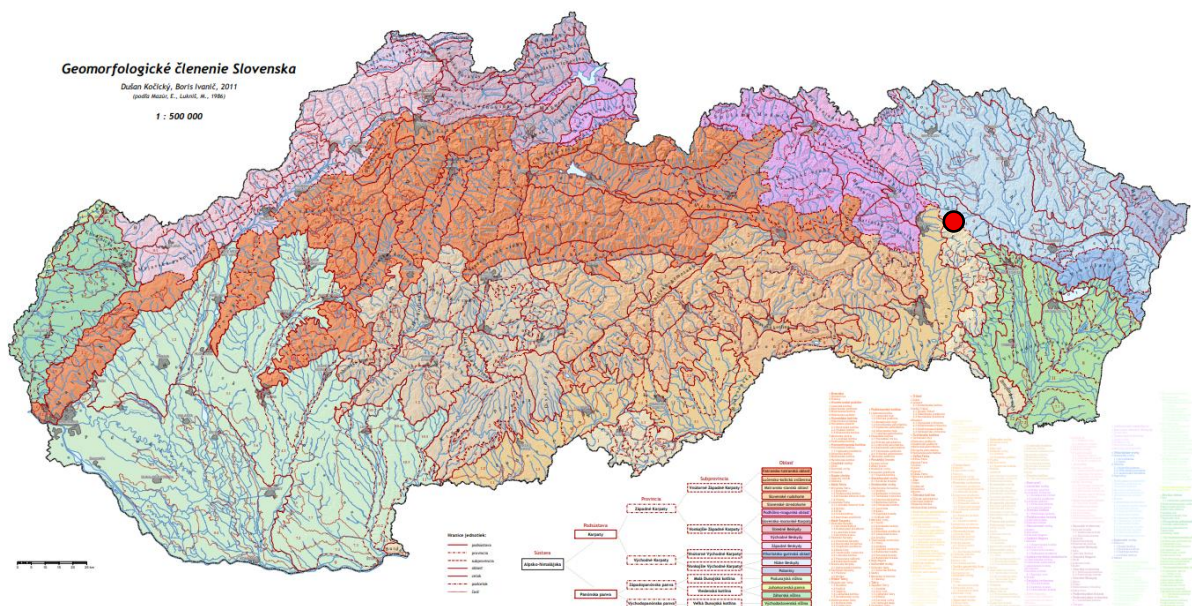
Zdroj: Atlas krajiny SR, 2002

Podľa geomorfologického členenia Slovenska lokalita navrhovanej činnosti a jej blízke okolie spadá do geomorfologickej oblasti Lučenecko-košická zníženina, celku Košická kotlina a podcelku Toryská pahorkatina.

Záujmové územie sa nachádza na severovýchodnom okraji Košickej kotliny, kde prevláda denudačno-erózný reliéf, ktorý je tu tvorený prolúviálno-fluviálnou pahorkatinou, vystupujúcou východne od údolia rieky Torysa. Reliéf postupne východným smerom stúpa a prechádza do hornatinového reliéfu Slanských vrchov (vulkanický komplex). Smerom na sever morfológicky výrazne vystupuje kužel Šarišského hradného vrchu a komplex Stráží. Povrch širšieho záujmového územia má v Toryskej pahorkatine charakter mierne členitej až členitej pahorkatiny so sklonom svahov 1 až 40o. Svahy sú tu s časťami eróznymi procesmi a svahovými deformáciami. Priamo záujmová lokalita sa nachádza na širšom crbte nízkeho rozsiahleho pahorku s miernym sklonom územia severo a severovýchodným smerom.

Terén v záujmovom území sa zvažuje smerom k severozápadu, s nadmorskou výškou cca 274 - 277 m n. m..

Obrázok 3 Geomorfologické členenie Slovenska

Lokalita navrhovanej činnosti

Zdroj: geology.sk

Geologické pomery

Na geologickej stavbe širšieho územia sa podieľajú neogénne sedimenty teriakovského a kladzianskeho súvrstvia a kvartérne sedimenty. Kvartér tvoria prolúviálne sedimenty, kde ide o hlinité až piesčito-hlinité štrky s úlomkami hornín v stredných náplavových kužeľoch s pokryvom deluviálnych splachov, sprašových hĺn (pleistocén - holocén) - mocnosť štrkov do 12 m. Podložie je budované neogénnymi sedimentmi Východoslovenskej kotliny, kde ide o pestré ílovce a pieskovce - kladzianske súvrstvie (karpát).

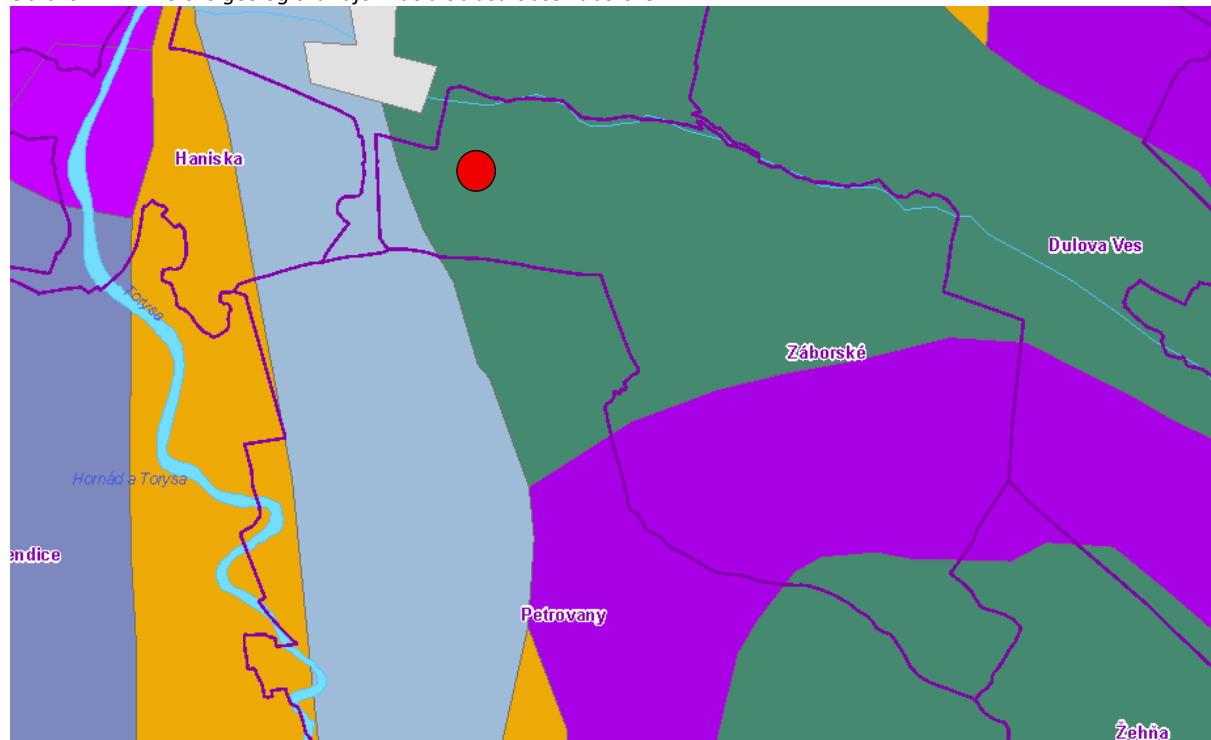
Teriakovské súvrstvie predstavuje bazálne súvrstvie karpátu. Na lokalite je rozšírené v západnej časti a vystupuje priamo pod kvartérnymi sedimentmi. Hrúbka súvrstvia sa odhaduje na 120 až 200 m. Leží transgresívne na egenburgu alebo na predneogénnych horninách. Súvrstvie pozostáva z pieskovcov, ílovcov a zlepcov, často je označované ako flyšoidná fácia. Pieskovce majú sivú farbu, vo zvetranom stave sú hnedé. Ílovce sú sivé, tmavosivé hnedosivé. Majú bridličnatý rozpad, miestami piesčité laminácie.

Kladzianske súvrstvie v priestore Košickej kotliny sa pozvoľna vyvíja zo soľnobanského súvrstvia, alebo ostro nasadá na teriakovské súvrstvie, v južnej časti kotliny priamo nasadá na mezozoické podložie. Na lokalitu zasahuje z východnej strany. Prevládajúcim litotypom sú prachovité ílovce, ktoré lokálne prechádzajú do prachovcov. Sú prevažne slabo vápnité, relatívne pestré, s hnedožltými až hnedobordovými škvrkami. V pripovrchovej zvetranej vrstve majú sedimenty charakter ílov, piesčitých ílov a pieskov.

Inžiniersko – geologická rajonizácia

Inžinierskogeologická rajonizácia predstavuje delenie územia podľa homogénnosti inžinierskogeologických pomerov, čo umožňuje posúdenie vhodnosti a rizík pri technických stavbách. V okrese Prešov podľa dostupných geologických prieskumov možno definovať tieto hlavné inžinierskogeologické rajóny:

Obrázok 4 Inžiniersko geologická rajonizácia oblasti obce Záborské

● Lokality navrhovanej činnosti

Zdroj: SAŽP

- rajón vulkanoklastických hornín, Vp
- rajón vulkanických hornín, Vk
- rajón pieskovcovo-zlepcových hornín, Sz
- rajón ílovcovo-prachovcových hornín, Si
- rajón flyšoidných hornín, Sf
- rajón vápencovo-dolomitických hornín, Sv
- rajón ílovcovo-vápencových hornín, Ss
- rajón spevnených sedimentov vcelku, Sk
- rajón piesčito-štrkovitých sedimentov, Ng
- rajón piesčitých sedimentov, Np
- rajón jemnozrnných sedimentov, Ni
- rajón striedajúcich sa súdržných a nesúdržných

Údolie riečnych a proluviálnych sedimentov

- Nachádza sa v koritách riek Torysa, Sekčov a menších potokov.
- Podložie tvorí štrkovito-hlinitý materiál, miestami s väčšími balvanmi.
- Mocnosť sedimentov v údolí dosahuje 2–20 m a na niektorých miestach až 23

Deluviálne sedimenty svahov

- Tvorené jemnozrnnými zeminy – hlinité až prachovité materiály vzniknuté svahovými procesmi.
- Typicky sa vyskytujú v pahorkatinách a pod strmšími svahmi.

Flyšové pásma a triasové horniny – bradlo

- Zložené z paleogénnych a neogénnych flyšových hornín: pieskovce, prachovce, ílovce, zliepence, s mocnosťou až 1 200 m .
- Pri povrchu prekryté kvartérnymi sedimentami; niekde vystupujú priamo na povrch.

Sopečné neovulkanické jednotky

- Vo východnej časti okresu sa prelínajú s vulkanickým komplexom Slanských vrchov.

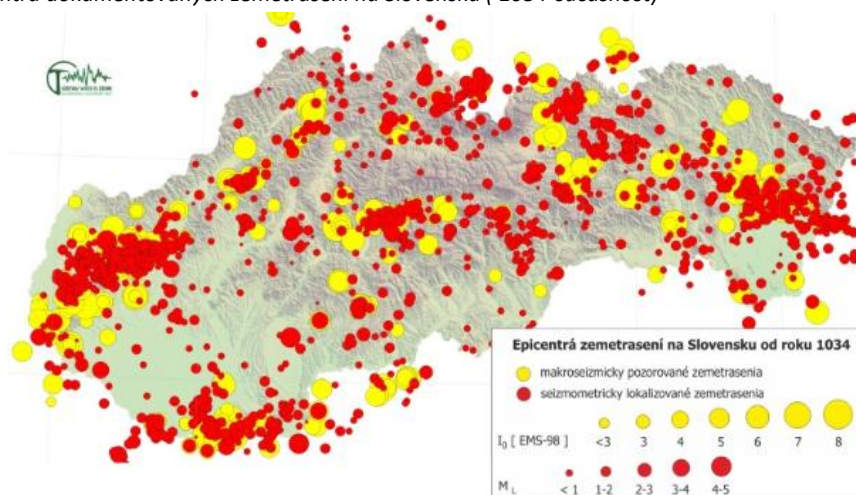
Geodynamické javy

Lokalita sa nachádza v mierne svahovitom území, nie je tu dokumentovaný výskyt geodynamických javov charakteru zosunov. V širšom území sa v menšej miere sa uplatňuje veterná erózia a bočná erózia povrchových tokov.

Seizmicita územia

Z hľadiska stability je hodnotené územie a jeho okolie v súčasnosti definované ako stabilné, bez akýchkoľvek prejavov nestability. Z hľadiska seizmicity patrí záujmové územie k pomerne stabilným oblastiam.

Obrázok 5 Epicentrá dokumentovaných zemetrasení na Slovensku (1034-súčasnosť)

Zdroj: seismology.sk

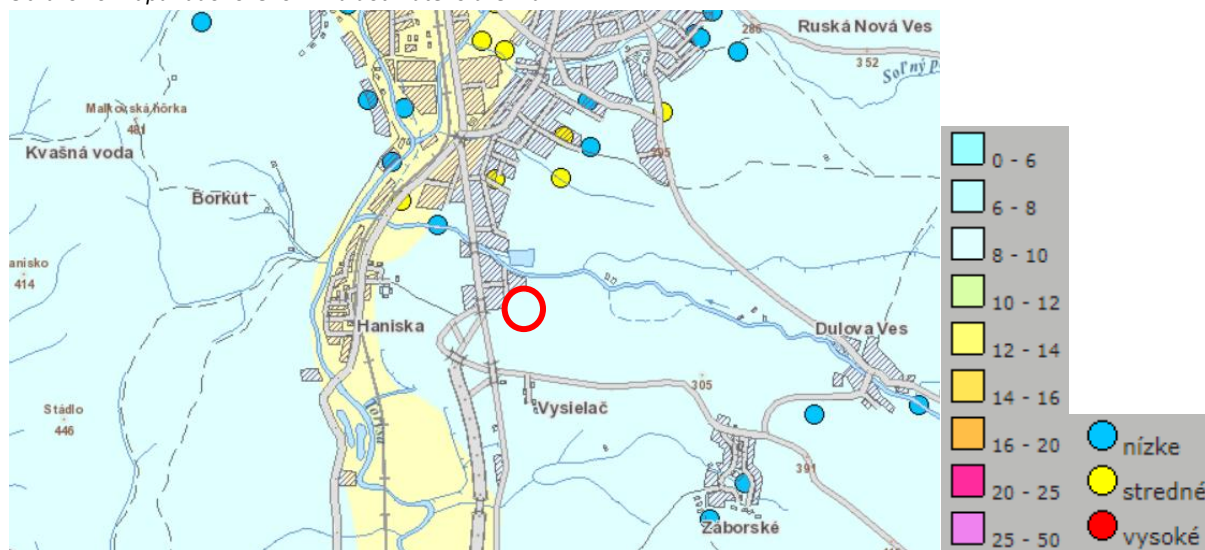
Radónové riziko

Radón vzniká v prírodnom prostredí prirodzeným rádioaktívnym rozpadom uránu U_{238} , ktorý je v stopových množstvách prítomný vo všetkých horninách. Radón nie je stabilný, ale ďalej sa rozpadá na tzv. dcérske produkty. Tie sa viažu na aerosólové a prachové časti v ovzduší, s ktorými vstupujú do živého organizmu ingesciou a inhaláciou. Je jedným z faktorov vplývajúcich na zdravotný stav obyvateľstva, ktorého účinku je obyvateľstvo vystavené predovšetkým zo stavebných materiálov, z horninového podlažia budov a z vody

Obyvateľstvo je účinkom prirodzenej rádioaktivity vystavené predovšetkým v budovách. Jej zdrojom sú rádioaktívne prvky v podlaží budov, v ich stavebnom materiály a vo vode. Najdôležitejšiu záťaž produkuje radón v pôdnom vzduchu z podlažia stavieb označený ako radónové riziko.

Stupeň radónového rizika a jeho vnikanie do objektov je závislé od objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu a od štruktúrno-mechanických vlastností základových pôd, pričom rýchlejšie uniká z horninového podlažia v suchšom a teplejšom počasí. Polčas rozpadu ^{222}Rn je 3,82 dňa, pričom vznikajú hlavne izotopy Po a Bi, ktoré sú kovového charakteru a absorbovaním sa na prašné častice môžu byť človekom vdychované a môžu mať aj karcinogénne účinky. Dotknuté územie patrí podľa mapy radónového rizika SR (Čížek, P., Smolárová, H., Gluch, A. in Atlas krajiny SR 2002) medzi územia s nízkym až stredným radónovým rizikom.

Obrázok 6 Mapa radónového rizika dotknutého územia

 Lokalita navrhovanej činnosti

Zdroj: geology.sk

Ložiská nerastných surovín

Legislatívnym nástrojom na ochranu horninového prostredia je zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov. V blízkosti lokality navrhovanej činnosti sa nevyskytujú žiadne ložiská nerastných surovín.

Rudné ložiská v blízkom okolí dotknutého územia nie sú známe.

Nerudné ložiská v blízkom okolí dotknutého územia:

Prešov Solná baňa - ťažba soli (uzavretá)

Močarany - dobývacie priestory tehliarskych hlin

Vyšná Šebastová - ložisko stavebného kameňa

Navrhovaná činnosť priamo nepretína ťažené ani výhľadové ložisko nerastných surovín. Riešená lokalita, ani jej blízke okolie nie je v kontakte so žiadnym chráneným ložiskovým územím ani dobývacím priestorom.

Pôdne pomery

Obec Záborské v okrese Prešov sa nachádza v Prešovskej kotline, kde sa vyskytujú rôznorodé pôdne typy v závislosti od reliéfu a geologického podložia. Z geomorfologického hľadiska ide o mierne zvlnenú pahorkatinu s úrodnými nížinnými oblasťami v okolí vodných tokov a terás.

V dolinách a nižších častiach územia sa nachádzajú nívne pôdy (fluvizeme), ktoré vznikli na aluviálnych nánosoch. Tieto pôdy sú hlboké, veľmi úrodné, s dobrou vododržnosťou a bohaté na humus. Ich chemické zloženie je prevažne neutrálne až mierne kyslé, čo ich robí vhodnými pre intenzívne poľnohospodárske využitie.

Na vyššie položených terasách a svahoch sa vyskytujú hnedozeme a miestami aj degradované černoze. Tieto pôdy majú hlinitú až sprašovú štruktúru, sú stredne ťažké, s obsahom humusu okolo 2 až 3 %, a majú dobrú schopnosť zadržiavať živiny. Sú tiež mierne kyslé až neutrálne a predstavujú základ pre poľnohospodársku produkciu v tejto oblasti.

Na svahoch sa vyskytujú aj illimerizované pôdy, ktoré vznikajú v dôsledku vylúhovania niektorých minerálnych zložiek z vrchných horizontov. Tieto pôdy sú kyslejšie, menej úrodné než hnedozeme, a sú náchylnejšie na eróziu, preto sa využívajú prevažne ako trávnaté plochy alebo na extenzívne poľnohospodárstvo.

V okrajových častiach územia, najmä v miestach s väčším sklonom terénu a vyššou nadmorskou výškou, sa vyskytujú hnedé lesné pôdy (kambizeme). Tieto pôdy sú menej úrodné, mierne kyslé, a poskytujú vhodné podmienky pre rast zmiešaných lesov a prirodzenú vegetáciu.

Z hľadiska využitia územia tvorí poľnohospodárska pôda približne 73 % katastra obce, z toho orná pôda zaberá viac ako polovicu. Trvalé trávnaté porasty, ktoré sa nachádzajú najmä na menej úrodných a svahovitých plochách, predstavujú približne 19 %. Lesné porasty pokrývajú asi 8 % územia, prevažne na kambizemiach, a zvyšok tvoria zastavané plochy, záhrady a vodné plochy.

Celkovo možno povedať, že pôdne pomery v obci Záborské sú priaznivé, najmä v centrálnej časti obce, kde prevládajú úrodné nivné pôdy a hnedozeme, zatiaľ čo na okrajoch sa pôdy postupne menia na menej úrodné typy, vhodnejšie pre lesníctvo a trávnaté plochy. Táto pestrosť umožňuje rôznorodé využitie krajiny a zachovanie prírodnej rovnováhy.

Štruktúra pôdneho fondu v okrese Prešov, do ktorého spadá hodnotené územie, podľa spôsobu jeho využívania je uvedená v nasledujúcej tabuľke (stav k 01.01.2024):

Tabuľka 3 Štruktúra pôdneho fondu v okrese Prešov

Okres	Poľnohosp. pôda	Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy	Celková výmera
	(ha)					
Prešov	48 720	34 296	1 343	5 531	3 505	93 396

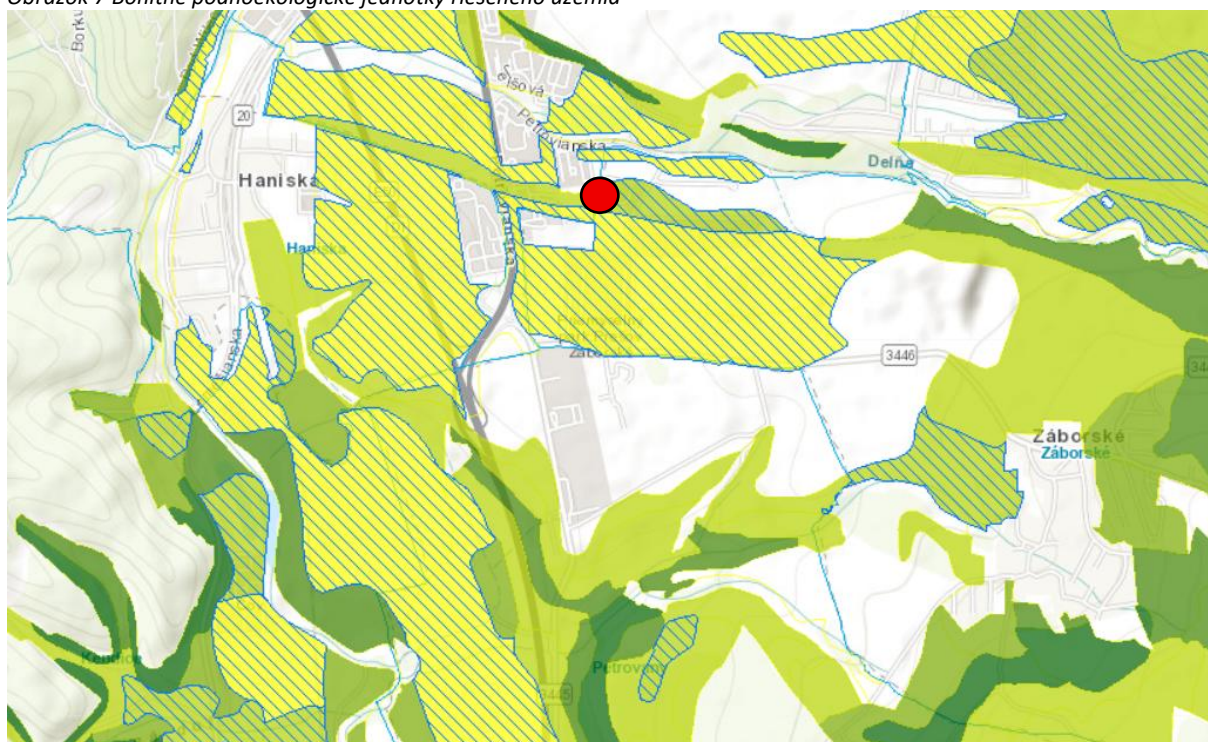
Okres	Orná pôda	Chmeľnice	Vinice	Záhrady	Ovocné sady	TTP
	(ha)					
Prešov	27 409	0	0	2 073	468	18 770

Zdroj: Štatistická ročenka o pôdnom fonde. Bratislava, ÚGKaK SR, 2024

V riešenom území boli identifikované pôdy pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé zo sprašových hĺn a svahovín, zrnitostnej triedy hlinité neskeletnaté až slabo kamenité. Z hľadiska bonity pôdy sa jedná o pôdy 0550505, so skupinou kvality 6 (z 9 miestnej stupnice).

V zmysle vyhlášky č. 508/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v platnom znení sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy – od najkvalitnejších patriace do 1. skupiny po najmenej kvalitné do 9. skupiny. V riešenom území boli identifikované pôdy skupiny 6.

Obrázok 7 Bonitné pôdnoekologické jednotky riešeného územia

 Lokalita navrhovanej činnosti

Zdroj: www.vupop.sk

BPEJ chránené

Skupiny kvality

1

2

3

4

5

6

7

8

9

BPEJ

Hydrogeologické pomery

Povrchové vody

Povrchové toky pretekajúce riešenou oblasťou patria k tokom vrchovinno-nízinnej oblasti s dažďovo-snehovým režimom odtoku, s akumuláciou vôd od decembra do januára. Vysoká vodnosť tokov pripadá na mesiace február až apríl. Najvyššie pozorované prietoky pripadajú na mesiac marec a najnižšie prietoky sa vyskytujú v mesiaci september a november.

Vybrané hydrologické údaje z toku rieky Torysa zaradených do pozorovacej siete SHMÚ uvádzame v nasledujúcom prehľade.

Tok: Torysa

Profil: pod Delňou, Haniska

Hydrologické číslo: 4-32-04-130

Plocha povodia: 1083,2 km²

Riečny km: 53,9

Dlhodobý priemerný ročný prietok: 7,095 m³/s

Priamo z dotknutého územia odvádza povrchové vody potok Delňa. Je to ľavostranný prítok rieky Torysa.

Potok Delňa.

Dĺžka toku 16 km

Vznik na úpätí vrchu Šimonka

Ústie do Torysy severne od obce Haniska

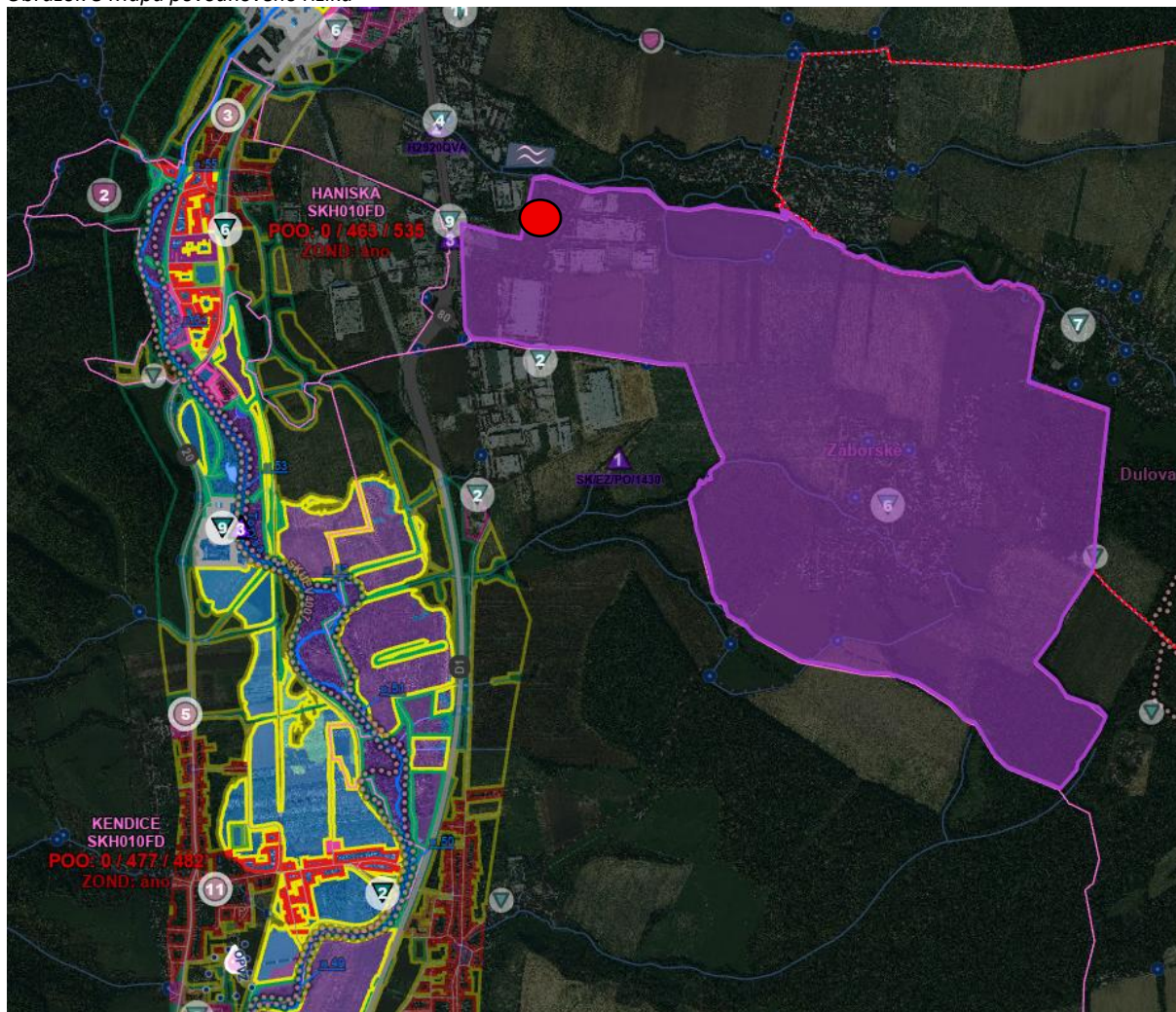
Priemerný prietok 0,425 m³/s

Maximálny prietok 24,22 m³/s

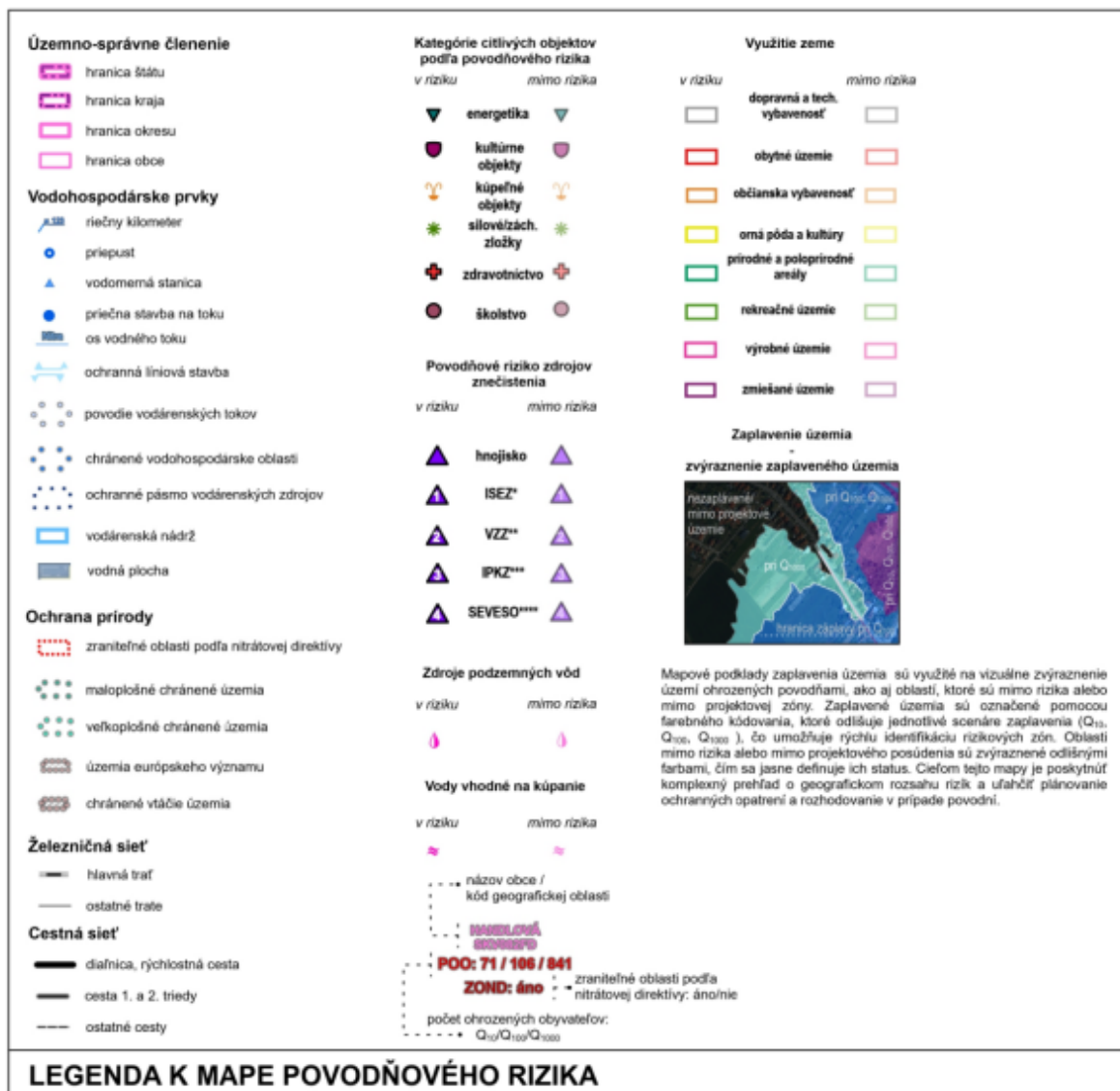
Potok Delňa je vzdialený od areálu približne 580 m severným smerom. Koryto rieky Torysa je vzdialené od areálu približne 2000 m východným smerom.

Podľa Mapy povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika vodných tokov SR, SVP, š. p., riešené územie sa nenachádza v záplavovom území ani v zóne povodňového rizika.

Obrázok 8 Mapa povodňového rizika

Zdroj: mpt.svp.sk

Vodné plochy

Na dotknutom území sa vodné plochy nenachádzajú. Najbližšia umelá vodná nádrž Delňa sa nachádza cca 200m severne od areálu. V súčasnosti sa využíva na rekreačné kúpanie.

Podzemné vody

Hydrogeologické pomery sú dané geologickou stavbou územia, morfológiou reliéfu a množstvom zrážok, odtoku a výparu. Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenskej republiky (ŠUBA ET AL., 1984) sa širšie územie nachádza na hranici dvoch hlavných hydrogeologických rajónov - NQ 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny s dominantnou medzizrnovou priepustnosťou geologického podlažia a QP 120 Paleogén Spišsko-šarišského medzioria, Bachurne a Šarišskej vrchoviny v povodí Torysy s prevládajúcou puklinovou priepustnosťou geologického podlažia.

Z hydrogeologického hľadiska neogénne sedimenty nevytvárajú príliš priaznivé podmienky pre akumuláciu a obe podzemných vôd. Neogénne sedimenty sú budované prevažne peltickým ílovitým, málo priepustným materiálom. Priepustnejšie detritické polohy (piesčité, pieskovcové) sa vyskytujú vo forme šošoviek, nepravidelných vložiek a ojedinele vo forme vrstiev, kde sa môže obmedzene hromadiť podzemná voda s napätou hladinou (artézske vody).

Podložné kladzianske súvrstvie neogénneho veku je tvorené zelenosivými prachovitými ílovcami s polohami jemnozrnných pieskovcov. Vzhľadom na túto geologickú stavbu možno toto súvrstvie považovať za hydrogeologický izolátor.

Zdroje minerálnych vôd, pramene a pramenné oblasti

V okrese Prešov je 71 oficiálne evidovaných minerálnych prameňov, z čoho 27 je voľne prístupných v 11 obciach a mestách.

Najznámejšie voľne dostupné pramene v okrese Prešov:

Cemjata (Prešov)

- Pramene č. 8–11 – vrátane populárnej Kvašnej vody. Denne ich navštevuje množstvo ľudí, vrátane dôchodcov a záhradkárov.

Borkút / Popik / Čurek (Prešov-Haniska)

- Borkút veľký, Borkút malý a prameň Popik (PV-64) sú upravené do drevených nádob s dobrou dostupnosťou "za hájovňou".

Rokycany

- Kvašná voda, zóna je prístupná a tradične navštevovaná obyvateľmi.

Lipovce – Salvátor

- Celkovo až 22 prameňov (pv-30 až pv-45, pv-99–101 atď.), z toho 3 voľne prístupné. Patria k najznámejším a často sa plnia do fliaš. Spoločnosť Minerálne vody a.s. tu produkuje Salvátor: vysoko mineralizovanú hydrogénuhličitanovo-sírovú vodu, bohatú na vápnik, horčík a sodík – s najvyšším obsahom horčíka na Slovensku.

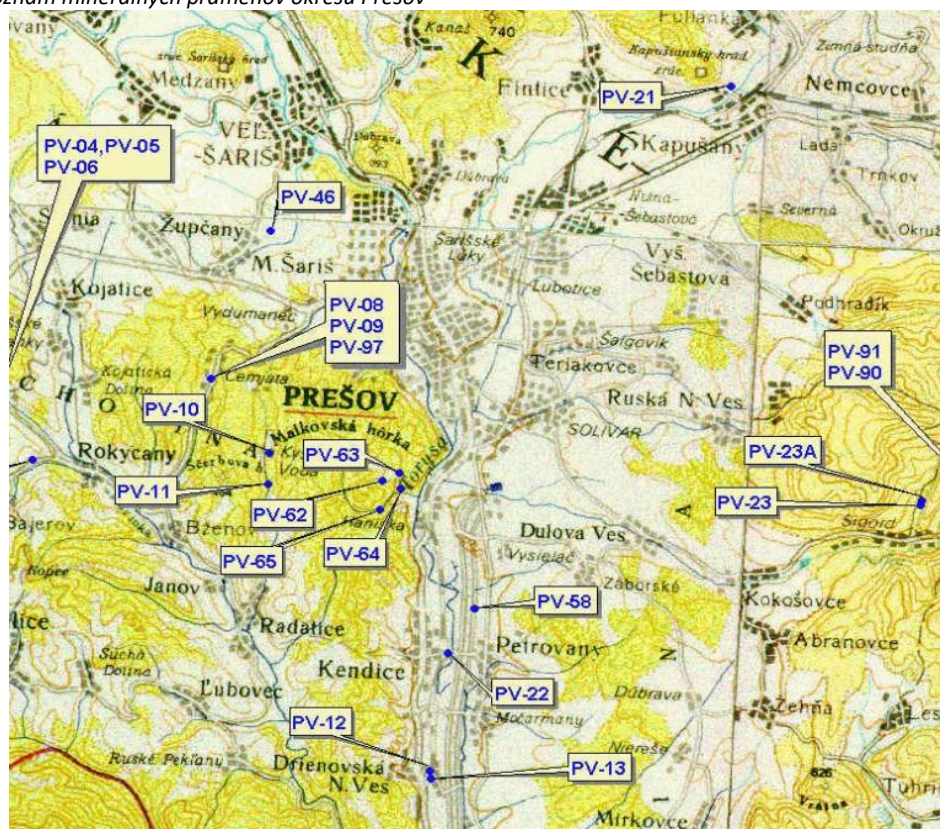
Šindliar

- Obec s prameňmi ako Salvator a Sultán. Salvator má najvyšší obsah horčíka v rámci SR. Pramene sú upravené a voľne prístupné, ideálne pre rodiny aj cyklistov.

Bajerov, Brežany, Terňa, Vítaz, Zlatá Baňa, Kokošovce

- Ďalšie obce s upravenými prameňmi, ktoré sú súčasťou mapy OZ Živá Zem, často sa uvádzajú ako vhodné miesta na zastavenie a naberanie vody

Obrázok 9 Zoznam minerálnych prameňov okresu Prešov

Zdroj: SAŽP

Zdroje geotermálnych vôd

V okrese Prešov sa zatiaľ nevyužívajú verejné geotermálne kúpaliská či otvorené termálne pramene dostupné návštevníkom. Napriek tomu existuje značný geotermálny potenciál v regióne, najmä v lokalitách Ľubotice a Teriakovce. Pripravuje sa projekt geotermálnej elektrárne s využitím horúcej vody (~140–150 °C), získanej z hĺbky 2,8–4 000 m v prešovskej kotline – produkčné vrtý a reinjektáž sú súčasťou 1. fázy s predpokladaným výkonom cca 8,5 MWe. Projekt získal EIA povolenie a jeho realizácia je plánovaná v období do roku 2028, vrátane prieskumného vrtu. V roku 1976 bol v katastri Teriakoviec realizovaný vrt s výskytom horúcej slanej vody (~129 °C) v hĺbke cca 300 m. Americký investor mal v pláne ďalší vrt pre energiu či kúpeľníctvo.

V okrese Prešov sa nachádzajú **potenciálne geotermálne zdroje** – prebiehajúce projekty prieskumných vrtov (Ľubotice, Teriakovce), avšak zatiaľ tu žiadne prístupné termálne kúpalisko či pitné geotermálne pramene nie je.

V lokalite navrhovanej činnosti neboli dokladované zdroje geotermálnych vôd.

Chránené územia z hľadiska ochrany vôd

Vodohospodársky chránené územia

Územie dotknuté územie navrhovanou činnosťou ani jeho širšie okolie nezasahujú do žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti ani ochranného pásma vodárenského zdroja vyhlásených podľa zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov a vykonávacích predpisov vydaných na jeho základe.

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne vodohospodársky chránené územia v zmysle nariadenia vlády SR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd, ani ochranné pásma vodárenských zdrojov.

V zmysle nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti sú vodné útvary povrchových vôd pretekajúce územím klasifikované ako citlivé oblasti. Za zraniteľné oblasti podľa § 34 vodného zákona sa ustanovujú poľnohospodársky využívané pozemky v obciach, ktorých zoznam je uvedený v prílohe č. 1 a medzi ktoré je zaradený aj kataster obce Záborské.

Vodárenské vodné toky

Vodárenské vodné toky sú vodné toky alebo úseky vodných tokov, ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje na odber pre pitnú vodu. Ich zoznam ustanovuje vyššie uvedená vyhláška, v zmysle ktorej sa vodárenské vodné toky v hodnotenom území nenachádzajú.

Chránená vodohospodárska oblasť (ďalej CHVO)

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne vodohospodárske chránené územia v zmysle nariadenia vlády SR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prírodzenej akumulácie vôd, ani ochranné pásma vodárenských zdrojov. V zmysle nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti sú vodné útvary povrchových vôd pretekajúce územím klasifikované ako citlivé oblasti. Za zraniteľné oblasti podľa § 34 vodného zákona sa ustanovujú poľnohospodársky využívané pozemky v obciach, ktorých zoznam je uvedený v prílohe č. 1 a medzi ktoré je zaradený aj kataster obce Záborské. V riešenom území sa nenachádzajú zdroje podzemných vôd využívaných pre hromadné zásobovanie obyvateľstva. Navrhovaná činnosť nezasahuje do žiadnej vodohospodárskej chránenej oblasti.

Chránené oblasti určené na rekreáciu a vody určené na kúpanie

Chránené oblasti určené na rekreáciu nie sú na území SR osobitne vymedzené. Vody určené na kúpanie boli ustanovené zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách, v znení zákona č. 384/2009 Z. z.. V zmysle uvedeného sa na území mesta Prešov nachádzajú vody určené na kúpanie.

1. Rekreačná oblasť Sigord (CHKO Slanské vrchy)

Lokalita: 15 km JV od Prešova (Kokošovce)

Chránené územie: súčasť Slanských vrchov

Aktivity: kúpanie v nádrži, člnkovanie, turistika, cyklotrasy, náučný chodník

Status: prírodná rekreačná oblasť, kde je kúpanie povolené

Zaujímavosť: okolie s výskytom minerálnych prameňov a lesnými rezerváciami.

2. Borkút – prameň minerálnej vody a lesný park

Lokalita: severovýchodne od Prešova

Chránený prvok: prírodná minerálna voda (pamiatková ochrana prameňa)

Rekreácia: kúpanie je tu zakázané, vhodné na výlety, turistiku, ochutnávku prameňa, oddych v lese.

Vodná nádrž Delňa

Lokalita: Prešov – Sídliisko III

Status: mestská rekreačná zóna, nachádza sa v prírodnom prostredí

Nie je chránená ako CHKO, ale susedí s ekologicky významnými biotopmi

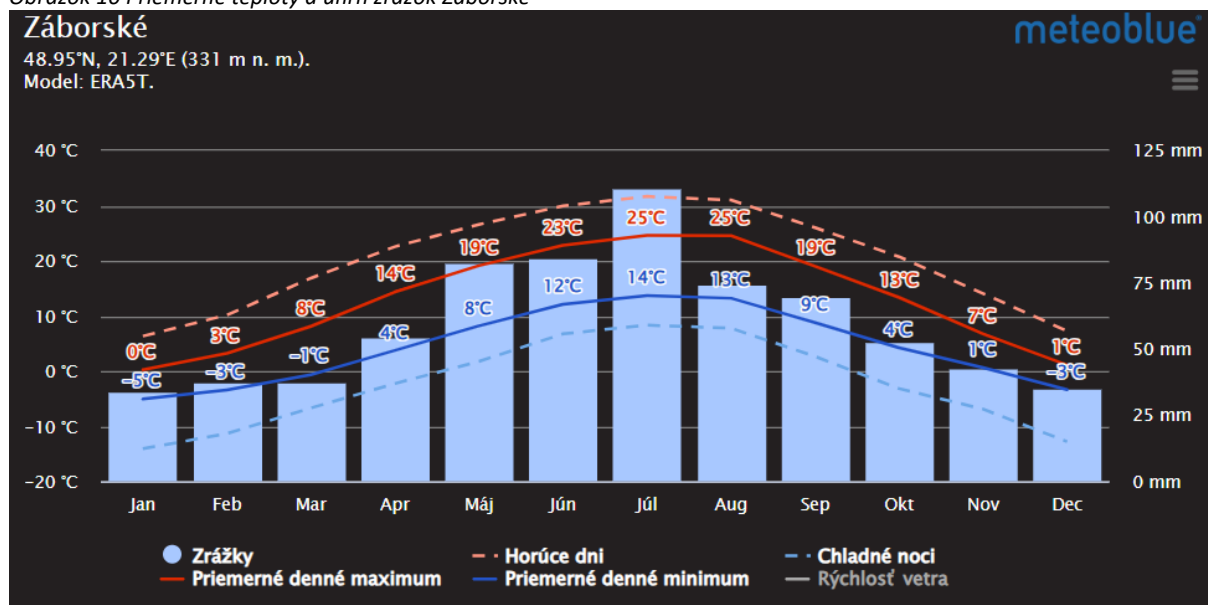
Vhodné pre: kúpanie, športy, piknik, rekreácia

Ide o starostlivo udržiavaný priestor, vhodný na relax bez porušenia ochrany.

Klimatické pomery

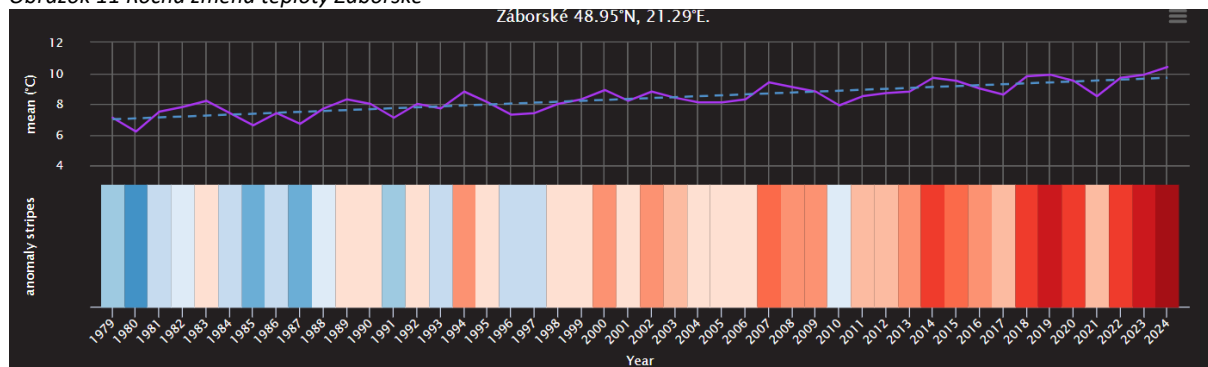
Z hľadiska klimatologického členenia SR sa územie nachádza v mierne teplej oblasti, okrsku teplom, mierne vlhkom, s chladnou zimou, s priemerne 50 a viac letnými dňami za rok s denným maximom teploty vzduchu 25 °C a viac. Priemerná teplota v mesiaci január dosahuje -3 °C, priemerná teplota v júli je viac ako 16 °C.

Obrázok 10 Priemerné teploty a úhrn zrážok Záborské

"Priemerné denné maximum" (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre Záborské. A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov

Obrázok 11 Ročná zmena teploty Záborské

Zdroj: meteoblue.com

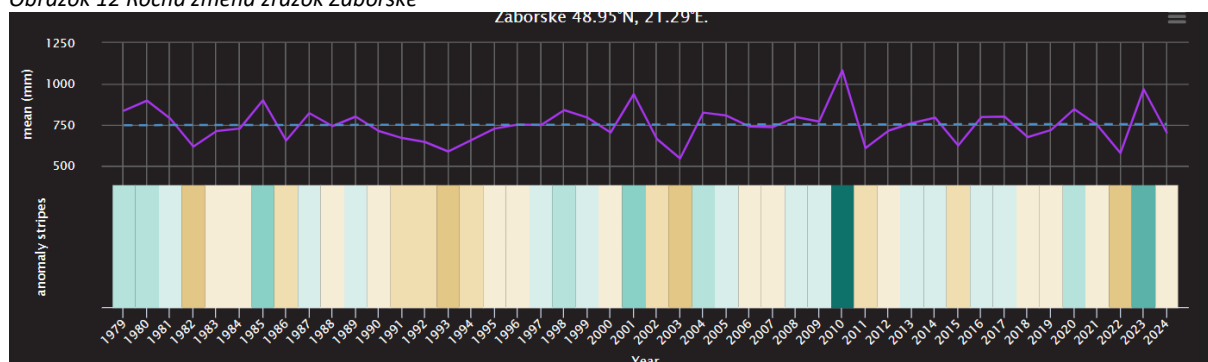
Horný graf zobrazuje odhad priemernej ročnej teploty pre väčšiu oblasť Záborské. Prerušovaná modrá čiara predstavuje lineárny trend klimatických zmien. Ak trendová čiara smeruje zľava doprava nahor, trend teploty je pozitívny a v Záborské sa otepľuje v dôsledku zmeny klímy. Ak je vodorovná, nie je vidieť žiadny jasný trend, a ak klesá, podmienky v Záborské sa časom ochladzujú.

V dolnej časti grafu sú znázornené tzv. otepľovacie pruhy. Každý farebný pruh predstavuje priemernú teplotu v danom roku - modrá farba znamená chladnejšie a červená teplejšie roky.

Zrážky

Dotknuté územie patrí do oblasti, ktorá je charakterizovaná s miernym nadbytkom zrážok. Priemerný očný úhrn zrážok za roky 2000 – 2004 (meracia stanica Prešov): od cca 570 – 860 mm. Pre mesto Prešov je za obdobie rokov 2011 – 2016 priemerný ročný úhrn zrážok 698 mm. Priemerný počet dní s výskytom hmiel: 72 dní Priemerný počet dní so snehovou prikrývkou: 35 dní

Obrázok 12 Ročná zmena zrážok Záborské

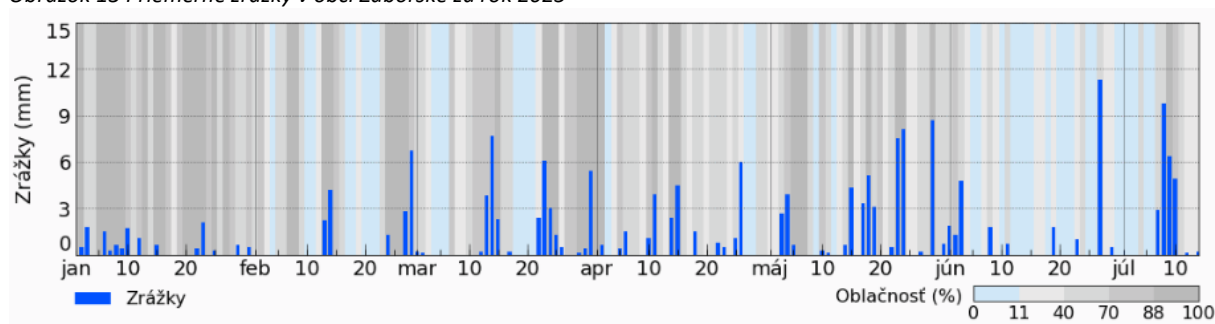

Zdroj: meteoblue.com

Horný graf zobrazuje odhad priemerného celkového úhrnu zrážok pre väčšiu oblasť Záborské. Prerušovaná modrá čiara predstavuje lineárny trend klimatických zmien. Ak trendová čiara smeruje zľava doprava nahor, trend zrážok je pozitívny a v Záborské je v dôsledku zmeny klímy stále vlhkejšie. Ak je vodorovná, nie je vidieť žiadny jasný trend a ak ide smerom nadol, podmienky v Záborské sa časom stávajú suchšími.

V dolnej časti grafu sú znázornené tzv. zrážkové pruhy. Každý farebný pruh predstavuje celkový úhrn zrážok v danom roku - zelený pre vlhšie a hnedý pre suchšie roky.

Obrázok 13 Priemerné zrážky v obci Záborské za rok 2025

Vlhkosť

Priemerná denná relatívna vlhkosť vzduchu riešeného územia je cca 40%, pričom v zime je najväčšia, kedy prevláda západné alebo severozápadné prúdenie vzduchu, ktoré prináša vlhký morský (oceánsky) vzduch. Riešené územie patrí do kotliny nízkeho stupňa, kde priemerný ročný počet dní s hmlou je v rozmedzí 50 až 70 dní v roku.

Veterné pomery

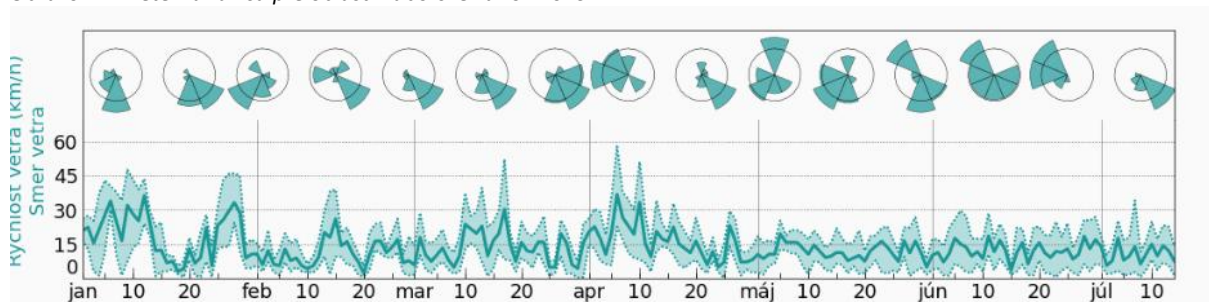
Veterné pomery sú v Košickej kotline výrazne ovplyvňované okolitými pohoriami a predovšetkým severojužnou orientáciou.

Prevládajúce prúdenie vetra (meracia stanica Prešov): severovýchodné vetry a juhozápadné vetry.

Priemerná rýchlosť vetra: 3,4 m.s-1 .

Maximálna rýchlosť vetra: 6.0 m.s-1 .

Obrázok 14 Veterná ružica pre oblasť Záborské za rok 2025

V meste Prešov sú vetry slabé, najintenzívnejšie nad rýchlosťou 3 m/s.

V Záborskom, ktoré leží v kotlinnej oblasti, je podobná mikroklima – slabé vetry, rýchle nočné ochladzovanie.

Obrázok 15 Rýchlosť vetra pre oblasť Záborské

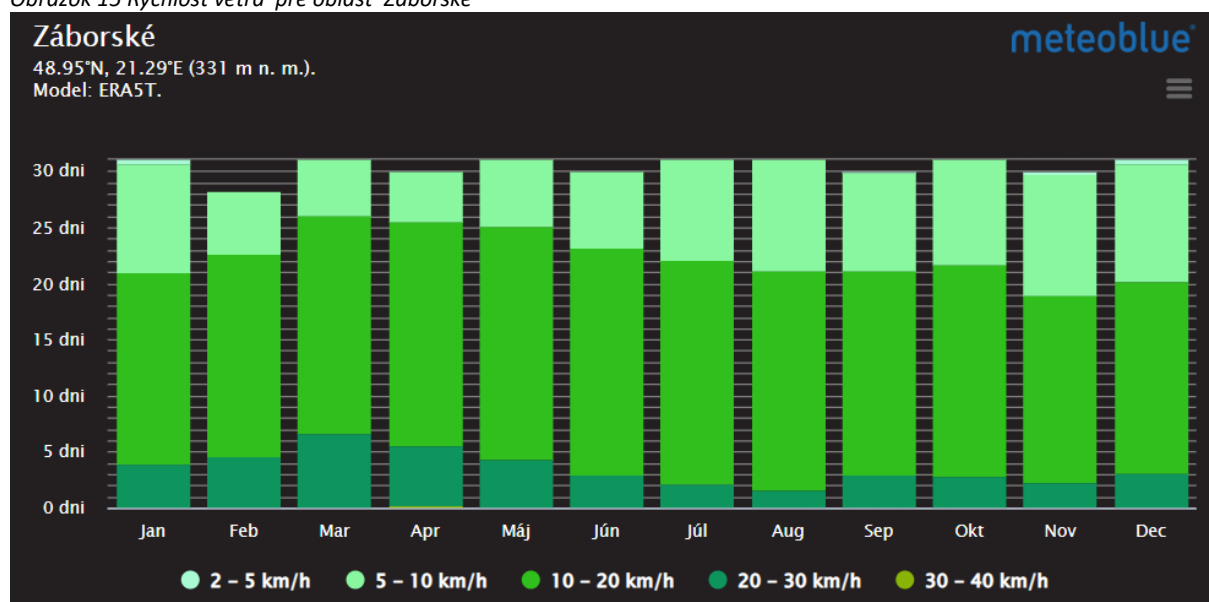

Diagram pre Záborské ukazuje dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť.

Fauna a flóra

Súčasný stav vegetácie oproti potenciálnej vegetácii dotknutého územia je výrazne zmenený, veľká časť územia je antropicky silne ovplyvnená a intenzívne poľnohospodársky využívaná, resp. tvorená sekundárnymi spoločenstvami a antropogénne degradovanými rastlinnými spoločenstvami s prevahou poľnohospodárskych monokultúrnych, plevelných a ruderalných spoločenstiev. Pôvodné rastlinné spoločenstvá sa zachovali (v širšom riešenom území), ostrovčekovite a v refúgiách, v súčasnosti plnia významné krajinoekologické a stabilizačné funkcie v krajine, je nevyhnutné ich zachovanie z hľadiska ekologickej stability územia.

- ❖ Podľa fytogeografického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) patrí územie do Kryštálicko-druhojhornej oblasti, okresu Košická kotlina a torýského podokresu.
- ❖ Podľa geobotanickej mapy Slovenska (Michalko et al., 1986) pôvodnú potenciálnu vegetáciu riešeného územia tvorili lužné lesy nížinné a na ne nadväzujúce dubovo-hrbové lesy karpatské.

Faunu riešeného územia tvoria prevažne kozmopolitné synantropné druhy viazané na voľnú poľnohospodársku krajinu a zastavané územie, miestami sa tu objavujú i vzácnejšie druhy živočíchov (sezónny migranti - hlavne zástupcovia avifauny). K najbežnejším druhom patria zástupcovia spevavcov - lastovičky, sýkorky, drozdy, trasochovosť biely, vrabec domový, žltouchovosť domový, škvránok poľný, jarabica poľná a prepelica poľná, z

cicavcov najmä drobné zemné cicavce. Z väčších druhov vtákov tu zalieta straka obyčajná, vrana obyčajná a hrdlička záhradná. Vyššiu druhovú diverzitu v širšom území tvoria prvky ako líniová zeleň brehových porastov Záborského potoka južne od riešeného územia, brehové porasty rieky Torysa, ako aj južne lokalizované kompaktné plochy lesných porastov. V širšom okolí sa vyskytujú bežné druhy cicavcov zaradené ako poľovná zver napr. zajac poľný, srnčia zver, jelenia zver, diviak, líška.

V širšom území sa uplatňujú zoocenózy:

- hydrických biotopov tečúcich vôd,
- lúčnych biotopov a poľnohospodárskej pôdy (poloprirodzené lúky, pasienky, kosené lúky, ruderalne spoločenstvá, orná pôda - poľnohospodárske monokultúry),
- nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie (brehové porasty, remízky, medze a kroviny, líniová vegetácia, záhrady),
- lesných ekosystémov (lesy, menšie lesíky),
- ľudských sídiel (budovy, parky, záhrady, ruderalne spoločenstvá).

Oblasť Záborského je charakteristická prepojením poľnohospodárskej krajiny, lesných zón a vodných biotopov, čo vytvára mozaiku rôznych prostredí a ekosystémov. Tieto poskytujú životné prostredie pre široké spektrum cicavcov, vtákov, bezstavovcov aj početnú flóru – od rákosia a lúčnych bylín po listnaté a lužné lesy.

Biotopy

Priamo riešené územie predstavuje plochu, ktorá v súčasnosti nie je poľnohospodársky využívaná. Okolité plochy predstavujú biotop X7 Intenzívne obhospodarované polia. V širšom riešenom území majú väčší význam predovšetkým hydrické biotopy toku Delňa a nelesná drevinná vegetácia (brehové porasty, lesíky, remízky, medze, kriačiny).

Obec Záborské v okrese Prešov sa nachádza v Prešovskej kotline, ktorá má veľmi pestrý krajinársky ráz. Táto lokalita spája viacero typov biotopov, ktoré vznikli v dôsledku prírodných podmienok, ako aj dlhodobého hospodárskeho využívania krajiny. V území sa tak nachádzajú lesné, lúčne, poľnohospodárske, mokradové a sídliskové biotopy, ktoré tvoria ekologickú mozaiku s vysokou biodiverzitou.

Lesné porasty sa v Záborskom nachádzajú najmä na svahovitých častiach územia a v okrajových oblastiach obce. Ide predovšetkým o listnaté lesy, prevažne dubo-hrabové a bukové, ktoré patria medzi prirodzené typy porastov Prešovskej kotliny. Na vlhších a zamokrených miestach sa vyskytujú aj lužné lesy s dominantnými druhmi ako vrbá a jelša. Tieto lesné biotopy poskytujú útočisko mnohým druhom cicavcov (napr. srnec, líška, jazvec), vtákov (sýkorky, ďatle) aj bezstavovcov.

Na území Záborského sú zachované aj poloprirodné lúky a trvalé trávnaté porasty, ktoré vznikli v dôsledku pastvy a kosenia. Ide o mezofilné a xerofilné lúky s bohatým druhovým zastúpením – bežne tu rastú púpava, mätonoh trváci, materina dúška, štiav či rôzne druhy hluchaviek a ďatelín. Tieto plochy sú významné aj ako stanovišťa pre opeľovače, motýle a spevavé vtáky. Niektoré lúčne časti vykazujú aj orchideové spoločenstvá, čo svedčí o ekologickej kvalite biotopu.

Veľkú časť územia obce zaberajú intenzívne využívané poľnohospodárske plochy – najmä orná pôda, kde sa pestujú obilniny, kukurica a repka. Okolo polí sa často nachádzajú remízky, vetrolamy a krovinaté pásy, ktoré tvoria tzv. prvky ekologickej stability (ÚSES). Tieto štruktúry prispievajú k zachovaniu biodiverzity aj v hospodársky využívannej krajine.

Hoci obec Záborské nemá výrazný vodný tok, v jej blízkosti sa nachádzajú menšie potoky, prítoky Torysy a dočasné vodné plochy. Okolo týchto vodných tokov vznikajú mokradné biotopy s výskytom trstiny, vrby, ostrev a vlhkomilných rastlín ako vachta trojlístá či kosatec žltý. Tieto mokrade sú významné nielen ako stanovišťa obojživelníkov (žaby, mloky), ale aj ako miesta hniezdenia pre niektoré vodné vtáky a ako zóna pre biodiverzitu hmyzu.

V zastavaných častiach obce a na jej okraji sa nachádzajú sídliskové biotopy, ktoré zahŕňajú záhrady, sady, trávniky a parky. Rastú tu najmä kultúrne druhy rastlín (ovocné stromy, okrasné kvety), ale aj náletové dreviny a

pionierske druhy rastlín ako pichliač, žihľava alebo lopúch. Tieto biotopy sú dôležité pre vtáctvo (napr. drozdy, vrabce) a synantropné druhy cicavcov (jež, kuna).

Chránené územia a ich ochranné pásma

➤ Chránené územia

Dotknutá lokalita nepodlieha zvláštnemu režimu ochrany prírody. Na voľné plochy areálu sa vzťahuje základný 1. stupeň ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Dotknuté územie nie je zasiahnuté či už maloplošnými alebo veľkoplošnými prvkami ochrany prírody a krajiny ani ich ochrannými pásmami. Hodnotenú územie sa nenachádza v citlivých a zraniteľných oblastiach podľa Nariadenia vlády SR č. 617/2004 Z.z..

➤ Veľkoplošné chránené územia

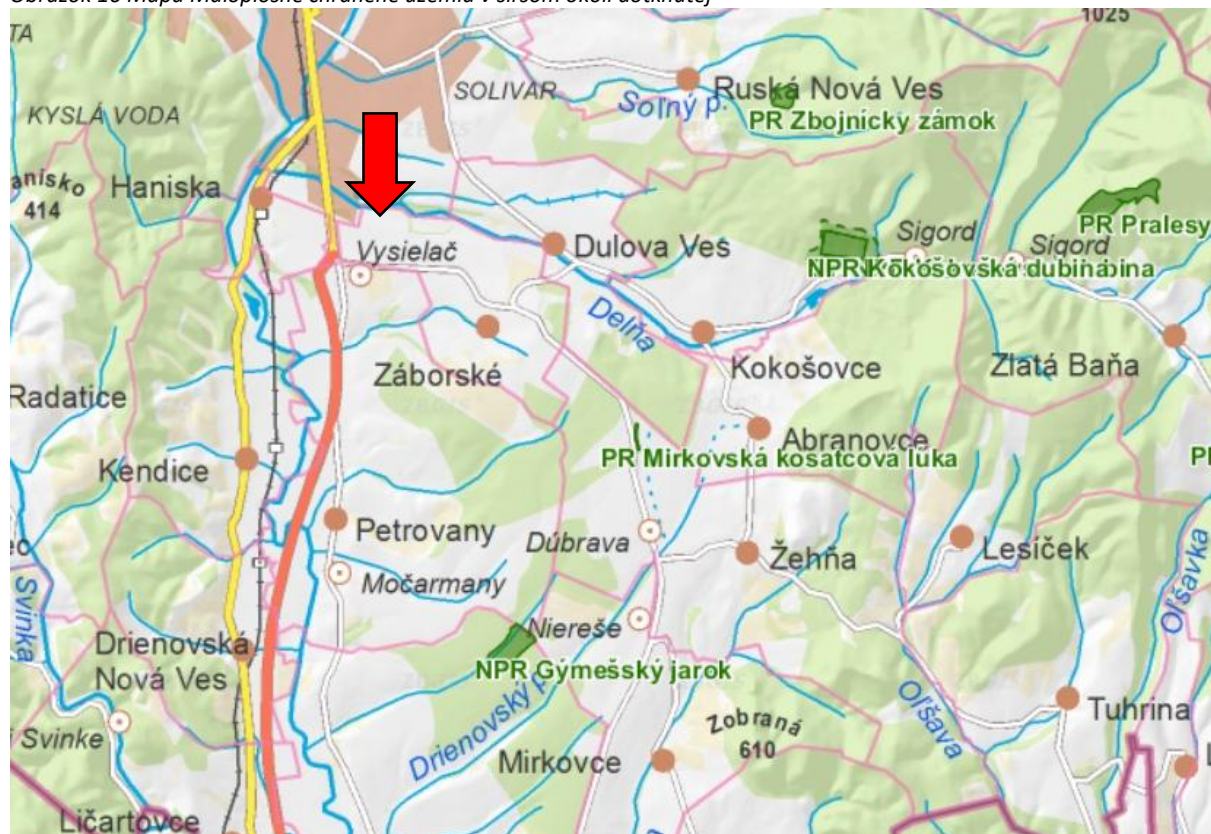
Do územia oblasti navrhovanej činnosti, resp. do oblasti obce Záborské nezasahujú žiadne veľkoplošné chránené územia. Najbližšie k riešenému územiu sa z veľkoplošných chránených území nachádza Národný park Slovenský kras, vzdialený západne, cca 38 km vzdušnou čiarou od riešeného územia.

➤ Maloplošné chránené územia

Najbližšie územia národnej sústavy chránených území identifikované v širšom riešenom území sa nachádzajú vo vzdialenostiach:

- Prírodná rezervácia Mirkovská kosťcová lúka - juhovýchodne od riešeného územia vo vzdialenosti cca 5 km
- Národná prírodná rezervácia Gýmešský jarok - južne od riešeného územia vo vzdialenosti cca 6,33 km

Obrázok 16 Mapa Maloplošné chránené územia v širšom okolí dotknutej

Lokalita navrhovanej činnosti

Zdroj: webgis.biomonitring.com

Druhovú ochranu prírody

V riešenom území nie je dokumentovaný výskyt chránených druhov rastlín ani živočíchov.

Chránené stromy

V riešenom území navrhovanej činnosti sa nenachádzajú chránené stromy v zmysle platných predpisov ochrany prírody a krajiny. Najbližší chránený strom sa nachádza v meste Prešov, ide o Prešovský platan (S 407) a je od predmetnej lokality vzdialený cca 4,7 km.

Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov**➤ NATURA 2000**

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie (EÚ) a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najzázračnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov EÚ a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Sústavu Natura 2000 tvoria chránené vtáčie územia a územia európskeho významu.

Chránené vtáčie územia

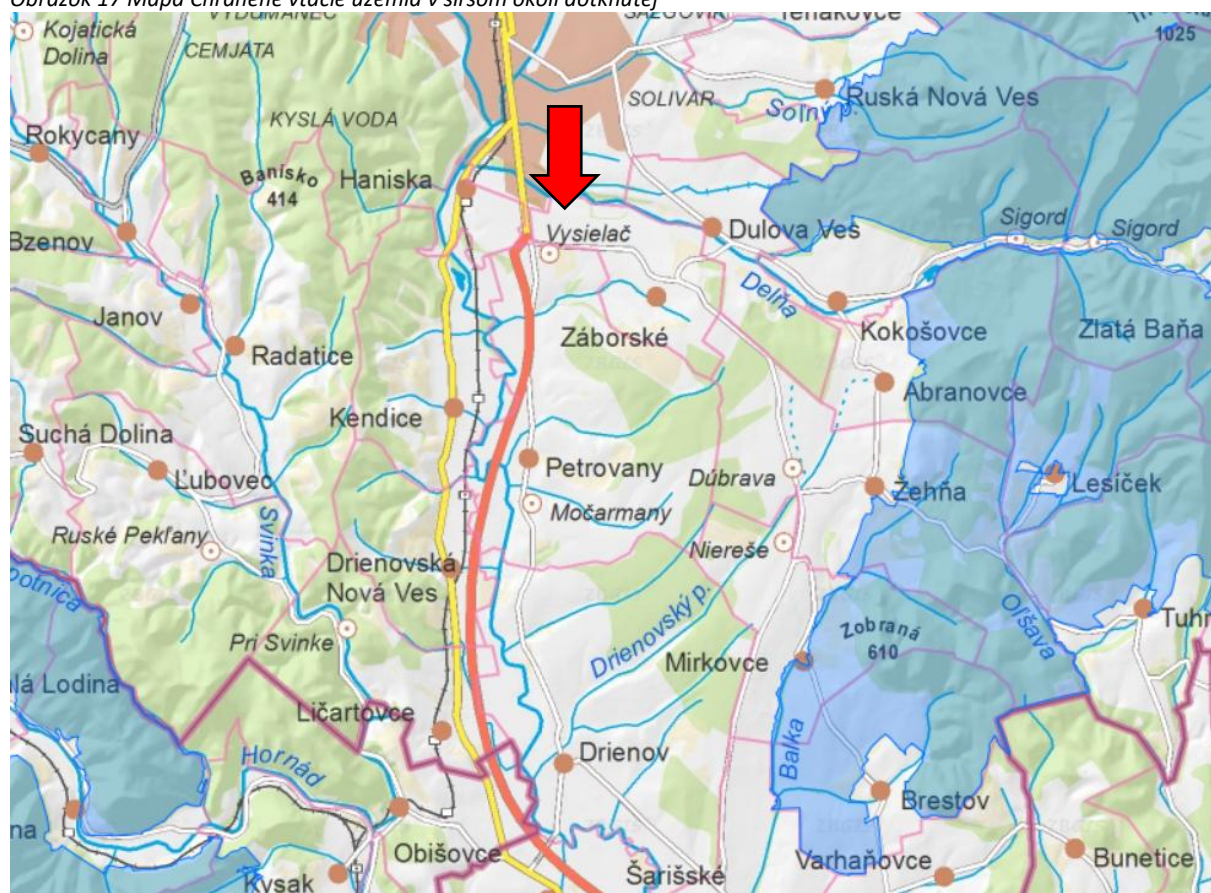
Územie okresu Prešov je súčasťou viacerých CHVÚ a to konkrétne CHVÚ Slanské vrchy, CHVÚ Čergov, CHVÚ Volovské vrchy. Najbližšie k areálu navrhovanej činnosti sa nachádza chránené vtáčie územie SKCHVU025 Slanské vrchy.

CHVÚ – Slanské vrchy (SKCHVU025) Chránené vtáčie územie Slanské vrchy, vyhlásené v apríli 2010, zaberá rozlohu približne 60 247 ha a rozprestiera sa naprieč niekoľkými okresmi – vrátane Prešova, Košíc-okolí, Trebišova aj Vranova nad Topľou. Tento rozsiahly lesný systém, prevažne tvorený bukovými a dubo-hrabovými porastmi, spolu s lúkami a pasienkami, poskytuje životný priestor pre rad európske významných druhov vtákov ako orol kráľovský, orol kriklavý, orol skalný, včelár lesný, bocian čierny, ďateľ bieločrtný, výr skalný, sova dlhochvostá, škovránok stromový či prepelica poľná.

Jednou z výnimočných hodnôt územia je prítomnosť sovy dlhochvostej, ktorá sa vo východných regiónoch Slovenska šíri od Uralu a v Slanských vrchoch sa ju podarilo zachytiť vo veľkej populácii – na území sa odhaduje až 200 párov tohto druhu. Biotopy vtáctva sa rozprestierajú vo vrchných lesoch, v krovinatých jaseňinách a na otvorenej krajine, ktorá obklopuje husté lesné komplexie – najmä luky, pasienky a kroviny tvoriace prechodové zóny, kde sídlia drobné spevavce ako penica jarabá, muchárik bieločrtný, škovránok stromový či žltouchvost lesný.

Lokalita navrhovanej činnosti je vzdialená od CHVÚ Slanské vrchy 3,5 km vzdušnou čiarou.

Obrázok 17 Mapa Chránené vtáčie územia v širšom okolí dotknutej

Lokalita navrhovanej činnosti

Zdroj: webgis.biomonitring.com

Účelom vyhlásenia uvedených CHVÚ je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu bližšie špecifikovaných v príslušných vyhláškach MŽP SR.

Navrhovaná činnosť nezasahuje do chráneného vtáčieho územia ani do žiadneho z území európskeho významu.

➤ Územia európskeho významu

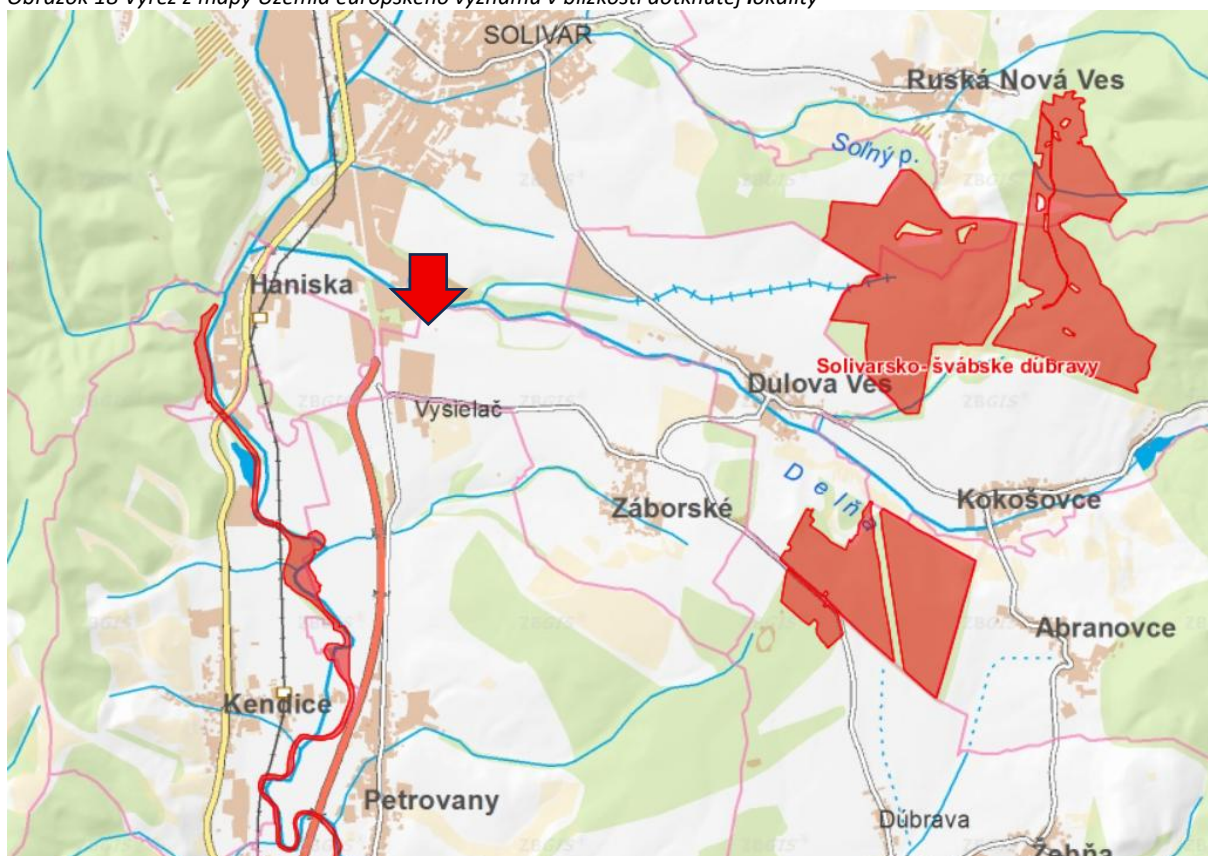
Podľa evidencie ŠOP SR, do územia okresu Prešov zasahuje niekoľko ÚEV. Najbližšie k dotknutej lokalite sa nachádza územie európskeho významu:

- ✓ **SKUEV4007 Dolný tok Torysy**, ktorý je zaradený do 2. stupňa ochrany. Najmenšia vzdialenosť od riešeného územia je cca 1,8 km a v prípade existujúcej prevádzky nie je reálny predpoklad negatívneho vplyvu na toto SKUEV.
- ✓ **SKUEV4005 Solivarsko – švábske dúbavy**, ktorý je zaradený do 2. stupňa ochrany. Najmenšia vzdialenosť od riešeného územia je cca 3,6 km a v prípade existujúcej prevádzky nie je reálny predpoklad negatívneho vplyvu na toto SKUEV.
- ✓ **SKUEV0934 Gýmešský jarok**, ktorý je zaradený do 2. stupňa ochrany (zóny A, B a D). Najmenšia vzdialenosť od riešeného územia je cca 6,3 km a v prípade existujúcej prevádzky nie je reálny predpoklad negatívneho vplyvu na toto SKUEV.
- ✓ **SKUEV0932 Šimonka**, ktorý je zaradený do 2. , 4. a 5. stupňa ochrany. Najmenšia vzdialenosť od riešeného územia je cca 10 km a v prípade existujúcej prevádzky nie je reálny predpoklad negatívneho vplyvu na toto SKUEV.

- ✓ **SKUEV0390 Pusté pole**, ktorý je zaradený do 2. stupňa ochrany a 4. stupňa ochrany (rozdelený do zón). Najmenšia vzdialenosť od riešeného územia je cca 12 km a v prípade existujúcej prevádzky nie je reálny predpoklad negatívneho vplyvu na toto SKUEV.
- ✓ **SKUEV0322 Fintické svahy**, ktorý je zaradený do 2., 3. 4. a 5. stupňa ochrany (zóny A, B, C a D). Najmenšia vzdialenosť od riešeného územia je cca 10,8 km a v prípade existujúcej prevádzky nie je reálny predpoklad negatívneho vplyvu na toto SKUEV.
- ✓ **SKUEV4101 Lúky pod Dubníkom**, ktorý je zaradený do 2. stupňa ochrany. Najmenšia vzdialenosť od riešeného územia je cca 14,5 km a v prípade existujúcej prevádzky nie je reálny predpoklad negatívneho vplyvu na toto SKUEV.
- ✓ **SKUEV0401 Dubnické bane**, ktorý je zaradený do 2. a 4. stupňa ochrany. Najmenšia vzdialenosť od riešeného územia je cca 14 km a v prípade existujúcej prevádzky nie je reálny predpoklad negatívneho vplyvu na toto SKUEV.
- ✓ **SKUEV0323 Demjatské kopce**, ktorý je zaradený do 4. stupňa ochrany. Najmenšia vzdialenosť od riešeného územia je cca 16 km a v prípade existujúcej prevádzky nie je reálny predpoklad negatívneho vplyvu na toto SKUEV.
- ✓ **SKUEV0207 Kamenná Baba**, ktorý je zaradený do 2. , 3. a 5. stupňa ochrany. Najmenšia vzdialenosť od riešeného územia je cca 25 km a v prípade existujúcej prevádzky nie je reálny predpoklad negatívneho vplyvu na toto SKUEV.
- ✓ **SKUEV4097 Lúky nad Hradiskom**, ktorý je zaradený do 2. stupňa ochrany. Najmenšia vzdialenosť od riešeného územia je cca 20 km a v prípade existujúcej prevádzky nie je reálny predpoklad negatívneho vplyvu na toto SKUEV.

Lokalita navrhovanej činnosti nezasahuje/nepretína žiadne vyhlásené ani navrhované lokality tvoriace sústavu chránených území Natura 2000 (Chránené vtáčie územia a Územia európskeho významu). Uvedené územia sústavy Natura 2000 sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti od navrhovanej činnosti na to, aby ich predmety ochrany vo vzťahu k charakteru plánovanej činnosti neboli ovplyvnené.

Obrázok 18 Výrez z mapy Územia európskeho významu v blízkosti dotknutej lokality

Zdroj: webgis.biomonitring.sk

Zaujímavé územie navrhovanej činnosti nezasahuje do žiadnej vodohospodársky chránenej oblasti ani do pásma hygienickej ochrany vodného zdroja alebo do ochranného pásma prírodných liečivých zdrojov a minerálnych vôd.

Navrhovaná činnosť je situovaná mimo lokalít s chránenými stromami.

Ramsarské lokality - Mokrade

Dohovor o mokradiach majúci medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarský dohovor) bol podpísaný 2. februára 1971 v Ramsare. Závazky určené dohovorom v právnej oblasti boli v SR zabezpečované zákonom NR SR č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, od 1.1.2003 zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Napĺňanie záväzkov Ramsarského dohovoru prispieva k ochrane, zachovaniu a trvalo udržateľnému využívaniu všetkých mokradí a vodného vtáctva. Veľký dôraz sa kladie na mokrade zapísané v Zozname medzinárodne významných mokradí, tzv. ramsarských lokalitách. Na Slovensku sú mokrade rozčlenené do 5 kategórií:

- ✓ medzinárodne významné mokrade, zapísané do svetového Zoznamu mokradí medzinárodného významu (Ramsarské lokality),
- ✓ ostatné medzinárodne významné mokrade medzinárodného významu,
- ✓ mokrade národného (celoštátneho) významu
- ✓ mokrade regionálneho (okresného) významu
- ✓ mokrade lokálneho (miestneho) významu

Lokalita navrhovanej činnosti ani jej okolie nie sú v prekryve s lokalitami zaradenými do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach.

III.2 Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria

Štruktúra krajiny

Krajina okresu Prešov je výrazne členitá a pestrá, čo je dané jeho geografickou polohou v severovýchodnej časti Slovenska. Základný rámec krajiny vytvára Prešovská kotlina, ktorá sa tiahne pozdĺž rieky Torysa a predstavuje jej hlavnú os. Táto kotlinová krajina je lemovaná Slanskými vrchmi na východe a Šarišskou vrchovinou na západe, čím vzniká typická mozaika nížinných, pahorkatinných a hornatých foriem reliéfu. Západné časti okresu zasahujú aj do severného okraja Braniska a juhovýchodné do Košickej kotliny, čím sa ešte viac zvyšuje krajinná rozmanitosť.

V nižších častiach okresu, najmä v okolí Prešova, Veľkého Šariša či Záborského, dominuje poľnohospodárska krajina, kde sa striedajú orná pôda, lúky a pasienky, pričom oblasť je pretkaná vetrolamami, remízkami a drobnými vodnými tokmi. V týchto častiach krajiny je zastúpené sídelné osídlenie s hustou vidieckou štruktúrou a rozptýlenou zástavbou, pričom väčšie sídla ako Prešov či Sabinov majú výrazný mestský charakter.

Na svahoch vrchovín a pohorí, ako sú napríklad Slanské vrchy alebo pohorie Bachureň, prevládajú lesné ekosystémy s dominanciou listnatých porastov, najmä buku, duba a hrabu. Vysoká lesnatosť týchto oblastí zabezpečuje priaznivé ekologické podmienky a významnú biodiverzitu. Okrem prirodzených lesov sa tu vyskytujú aj hospodárske lesy, ktoré majú vplyv na štruktúru krajiny a jej využívanie. V týchto horských a vrchovinných územiach je sídelná štruktúra riedka, usadlosti sú často umiestnené v dolinách a svahoch, s menšou mierou intenzívneho poľnohospodárstva.

Vodný prvok v krajine reprezentuje najmä rieka Torysa a jej prítoky, ktoré formujú doliny a zároveň tvoria ekologické koridory. V okolí riek sa rozprestierajú aluviálne nivy s lúkami a zvyškovými mokraďami, ktoré predstavujú významné prírodné biotopy. Krajina okresu Prešov je teda typickým príkladom mozaikovej krajiny Slovenského severovýchodu, kde sa harmonicky prelínajú prirodzené prvky s kultúrnou krajinou, a kde sa striedajú poľnohospodárske plochy, lesy, sídla a drobné vodné toky. Táto štruktúra vytvára nielen ekologicky hodnotné prostredie, ale aj scenériu s vysokým estetickým a rekreačným potenciálom.

Stabilita krajiny

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základnými štrukturálnymi elementmi ÚSES sú biocentrá, biokoridory, interakčné prvky a genofondovo významné lokality. Biocentrá - predstavujú ekosystémy alebo skupiny ekosystémov, ktoré vytvárajú trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev. Biokoridory - predstavujú priestorovo prepojený súbor ekosystémov, ktoré spájajú biocentrá a umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktoré priestorovo nadväzujú interakčné prvky. Hodnotená lokalita nezasahuje významným spôsobom do siete prvkov a interakčných línií štruktúry ekologickej stability.

Biocentrá

Za biocentrum považujeme geoekosystém alebo skupinu geosystémov, ktoré vytvárajú trvalé podmienky na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev. Ide teda o taký segment krajiny, ktorý svojou veľkosťou a stavom ekologických podmienok umožňuje trvalú existenciu druhov a spoločenstiev jej prirodzeného genofondu. V bezprostrednej blízkosti posudzovaného územia sa žiadne biocentrum nenachádza.

Biocentrá v okrese Prešov a jeho okolí predstavujú kľúčové prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES). Sú to územia s vysokou ekologickou hodnotou, ktoré slúžia ako zdroj biodiverzity, priestor pre rozmnožovanie, úkryt a migráciu rastlinných aj živočíšnych druhov. V tejto lokalite môžeme identifikovať viacero lokálnych aj regionálnych biocentier, ktoré tvoria jadrové oblasti prírodného prostredia v rámci krajiny.

V oblasti Prešovskej kotliny sa biocentrá nachádzajú predovšetkým v zalesnených častiach Slanských vrchov, v okrajových lesoch Šarišskej vrchoviny a v zachovalých lúčnych a mokradových ekosystémoch v nivách riek, ako je napríklad Torysa, prípadne Delňa a Sekčov. Tieto biocentrá sú navzájom prepojené ekologickými biokoridormi, ktoré umožňujú migráciu druhov a zabezpečujú funkčnosť celej ekologickej siete.

V blízkosti obce Záborské možno za lokálne biocentrum považovať lesný komplex juhovýchodne od obce, ktorý sa napája na rozsiahlejšie lesy Slanských vrchov. Tento priestor je tvorený prevažne listnatými lesmi s výskytom buka, duba a hrabu, ktoré sú domovom pre rôzne druhy vtáctva (sýkorky, ďatle, sovy), cicavcov (srnec, líška, jazvec) aj bezstavovcov. V nižších častiach týchto lesov, smerom k poľnohospodárskej krajine, sa nachádzajú prechodové biotopy – kroviny, lúky a okraje polí, ktoré tvoria významný prepojovací prvok medzi otvorenou a lesnou krajinou.

Ďalším dôležitým prírodným prvkom s funkciou biocentra sú mokrade a podmačané lúky v okolí drobných vodných tokov (napr. prítoky Torysy alebo Sekčova). Tieto mokradové biotopy majú vysokú ekologickú hodnotu – vyskytujú sa tu vzácne druhy vlhkomilných rastlín (napr. vachta trojlístá, kosatec žltý) a sú hniezdiskom či zastávkou pre vodné a bahenné vtáky, obojživelníky a vodný hmyz.

Biocentrá v tejto oblasti plnia nielen ochrannú a ekologickú funkciu, ale majú aj krajinotvorný a rekreačný význam. Vďaka ich prepojeniu s ostatnými prírodnými prvkami krajiny vytvárajú funkčný ekologický rámec, ktorý zabezpečuje stabilitu prírodného prostredia aj v podmienkach intenzívneho hospodárskeho využívania okolitých plôch. Ochrana a obnova týchto biocentier je preto kľúčovým krokom k udržateľnému rozvoju regiónu.

Biokoridory

Tvorí priestorovo prepojené súbory geoeosystémov, ktoré spájajú biocentrá a umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev, na ktorých priestorovo nadväzujú interakčné prvky

Tabuľka 4 Prehľad nadregionálnych biocentier a biokoridorov v okrese Prešov

ID	Názov (pôvodný názov)	Kat.	Geomorfologická jednotka	Jadro	Charakteristika
1	Branisko (Sľubica)	NRBc	Branisko	NPR Rajtopíky	bučiny a jedľobučiny a vrcholové lesy pod silným klimatickým vplyvom
2	Šimonka	NRBc	Slanské vrchy	NPR Šimonka	komplex lesov (dubobučiny a bučiny) a trvalých trávnych porastov s rozptýlenou zeleňou
3	Kokošovská dubina	NRBc	Slanské vrchy	NPR Kokošovská dubina	lesný komplex (dubiny, dubobučiny)
4	Stráže	NRBc	Spišsko – šarišské medzihorie	NPR Šarišský hradný vrch	dubové bučiny na neovulkanitoch a xerothermné spoločenstvá
5	Čergov – Minčol	NRBc	Čergov	NPR Hradová hora	komplex lesov a trvalých trávnych porastov s rozptýlenou zeleňou
6	Branisko (Smrekovica)	NRBc	Branisko	NPR Kamenná baba	komplex lesov (bučiny, jedľobučiny, vrcholové lesy pod extrémnym klimatickým vplyvom)
7	Stráže – Hradová hora	NRBk	Spišsko – šarišské medzihorie		remízky, trávne porasty a pripotočné spoločenstvá v poľnohospodársky využívanej krajine
8	Tri chotáre – Lysá hora	NRBk	Beskydské predhorie		remízky, trávne porasty a pripotočné spoločenstvá v poľnohospodársky využívanej krajine
9	Kokošovce – Nerieše – Obišovce	NRBk	Košická kotlina		remízky, trávne porasty a pripotočné spoločenstvá v poľnohospodársky využívanej krajine

10	Čierna hora	NRBk	Čierna hora		lesné komplexy bučín a jedľobučin v kombinácii s vrcholovými a svahovými lúkami
11	Čergov	NRBk	Čergov		lesné komplexy bučín a jedľobučin v kombinácii s vrcholovými a svahovými lúkami
12	Torysa	NRBk	Spišsko – šarišské medzihorie		brehové porasty a aluviálne lúky

Zdroj: RÚSES okresu Prešov

Biokoridory v okrese Prešov sú tvorenou sieťou prírodných a poloprírodných prvkov, ktoré spájajú lesy, rieky, lúky a poľnohospodársku krajinu do funkčného ekologického systému. Udržiavanie a posilňovanie týchto koridorov je kľúčové pre ochranu prírody, udržateľný rozvoj územia a zachovanie rovnováhy medzi hospodárskym využívaním a prírodným dedičstvom.

III.3 Obyvateľstvo, jeho aktivity

Posudzovaná lokalita sa nachádza v k.ú. obce Záborské. Obec Záborské sa nachádza v Košickej kotline v doline rovnomenne nazvaného prítoku rieky Torysa. Nadmorská výška stredu obce je 320 m n.m. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1304 kedy sa obec s kúriou spomína ako majetok zemana Peteja, Sinkovho syna. Historicky sa obyvatelia zaoberali poľnohospodárstvom. V 19. storočí sa v obci nachádzali rozsiahle záhrady. Časť obyvateľstva v 20. storočí pracovala okrem poľnohospodárstva a ovocinárstva v priemyselných podnikoch v Prešove ale aj Košiciach. V katastri obce Záborské na vrchu Bikavka bol postavený rozhlasový vysielateľ Košice, podľa ktorého je nazvaná aj celá lokalita zasahujúca do obce Petrovany. Obec Záborské mala k 1.1. 2020 1003 obyvateľov a má rastúci trend.

Podmienky zamestnanosti obyvateľov širšieho okolia vytvára samotná obec, kde pracuje prevažná časť ekonomicky aktívnej časti obyvateľstva. V úrovni ekonomickej aktivity sa výrazne prejavujú väzby na hospodársku základňu ďalších miest, najmä Prešova, Košíc. Miera evidovanej nezamestnanosti v okrese Prešov podľa novej metodiky v apríli 2023 dosahovala výšku 4,84 %. Percento dochádzky za prácou zodpovedá ponuke pracovných príležitostí. Pohybom za prácou mimo miesto trvalého bydliska je vyrovnávaná bilancia zdrojov a potrieb pracovných síl.

Kultúra, šport a voľný čas

Kultúra, šport a voľný čas v okrese Prešov predstavujú pestrú a dynamickú oblasť spoločenského života, ktorá sa opiera o bohaté historické dedičstvo, rozvíjajúcu sa infraštruktúru a aktívnu účasť obyvateľov. Mesto Prešov ako krajské sídlo zohráva kľúčovú úlohu v kultúrnom dianí regiónu a ponúka široké spektrum podujatí, inštitúcií a aktivít pre všetky vekové skupiny.

Kultúrne prostredie regiónu charakterizuje množstvo historických pamiatok, kostolov, múzeí, galérií a divadiel. Medzi najvýznamnejšie inštitúcie patrí Divadlo Jonáša Záborského, ktoré ponúka činoherné i operné predstavenia, a Šarišské múzeum, dokumentujúce dejiny, prírodu a kultúru Šariša. V meste sa pravidelne konajú hudobné festivaly, folklórne slávnosti, výstavy, literárne večery a komunitné podujatia, ktoré reflektujú bohatú kultúrnu tradíciu východného Slovenska a podporujú lokálnych umelcov.

V oblasti športu je okres Prešov známy najmä vďaka hádzanárskemu klubu TATRA Prešov, ktorý má dlhoročnú tradíciu a úspechy na domácej aj medzinárodnej scéne. Okrem toho tu pôsobia aj futbalové, volejbalové, hokejové, atletické a gymnastické kluby. Mesto disponuje kvalitnou športovou infraštruktúrou – zimným štadiónom, športovými halami, plavárňou, fitness centrami a vonkajšími športoviskami. V okrese sa nachádzajú aj cyklotrasy, bežecké trate, turistické chodníky a rekreačné zóny, ktoré sú využívané širokou verejnosťou. Voľnočasové aktivity sú rozmanité a prístupné v mestskom aj vidieckom prostredí. Prešov ponúka kiná, kaviarne, parky, detské ihriská, ale aj rekreačné oblasti v prírodnom prostredí – ako sú Sigord, Cemjata, Borkút či Slanské vrchy. V okolí sú vyhľadávané aj možnosti rybolovu, turistiky, hubárčenia a agroturistiky. Miestne kultúrne domy a komunitné centrá často organizujú workshopy, tábory a podujatia pre deti a mládež, čím sa podporuje aktívne trávenie voľného času.

Celkovo je kultúrny a športový život v okrese Prešov živý a rozmanitý, pričom ponúka kvalitné zázemie pre rozvoj talentu, podporu komunít a zdravý životný štýl obyvateľov. Územie spája tradíciu s modernými trendmi a poskytuje inšpiratívne prostredie na trávenie voľného času počas celého roka.

Voľný čas je možné tráviť aj formou turistiky, cykloturistiky a pobytu v prírode. Blízkosť pohorí Slanské vrchy a Šarišská vrchovina ponúka množstvo značených turistických chodníkov, cyklotrás a miest vhodných na oddych. V letných mesiacoch sú vyhľadávané rekreačné lokality ako Sigord pri Kokošovciach, vodná nádrž Delňa, alebo zóna Cemjata s lesoparkom a prameňmi minerálnych vôd. Zimné aktivity sú možné v menších lyžiarskych strediskách, napríklad v okolí Drienice alebo Lipovcov. K rozvoju voľnočasových aktivít prispievajú aj komunitné centrá, mládežnícke kluby, obecnú kultúru podporujú aj folklórne slávnosti, jarmoky a dni obcí.

V okrese Prešov tak kultúra, šport a voľný čas vytvárajú pestrú ponuku aktivít pre všetky vekové kategórie, pričom sa prepája mestské a vidiecke prostredie, tradičné hodnoty s moderným spôsobom života, a fyzická aktivita s kultúrnym obohatením.

Dopravná infraštruktúra

Dopravná infraštruktúra okresu Prešov tvorí významnú kostru hospodárskeho aj sociálneho rozvoja regiónu. Vzhľadom na polohu v severovýchodnej časti Slovenska, Prešov plní funkciu významného dopravného uzla, ktorý spája vnútrozemie s východnými časťami krajiny a hraničnými prechodmi do Poľska a Ukrajiny.

Hlavným dopravným ťahom je diaľnica D1, ktorá prechádza západným okrajom mesta Prešov a prepája ho s Košicami (na juhu) a Popradom, resp. Bratislavou (na západe). Prešovský obchvat, rozdelený na severnú a južnú etapu, významne odľahčil centrum mesta od tranzitnej dopravy a skrátil čas dopravy v regióne. Okrem diaľnice je dôležitá aj rýchlostná cesta R4, ktorá je súčasťou tzv. severného obchvatu Prešova a má do budúcnosti napojiť kraj na poľské hraničné prechody (napr. Barwinek).

Mesto Prešov a okolité obce sú obsluhované hustou sieťou ciest I., II. a III. triedy. Medzi najvýznamnejšie patria:

- I/18 – prechádza centrom mesta a slúži ako hlavná spojka medzi východom a západom krajiny.
- I/68 – spája Prešov s Bardejovom a Starou Ľubovňou.
- II/546 a II/545 – dôležité regionálne ťahy do Slanských vrchov a smerom na Vranov nad Topľou.
-

Železničná doprava zohráva v Prešove významnú, hoci nie dominantnú úlohu. Mesto je napojené na železničnú trať Žilina – Košice cez uzol v Kysaku. Samotné mesto leží mimo hlavnej železničnej osi, ale ponúka spojenie cez regionálnu trať Prešov – Humenné a Prešov – Strážske. Železničná stanica v Prešove slúži pre osobnú aj nákladnú dopravu, hoci priame diaľkové spojenia sú obmedzené.

Mestská hromadná doprava (MHD) v Prešove je zabezpečená prostredníctvom autobusov a trolejbusov. Prešov je jedným z mála miest na Slovensku, ktoré prevádzkuje trolejbusovú dopravu, čo znižuje emisnú záťaž v mestskom prostredí. MHD je pravidelne modernizovaná, pričom sa kladie dôraz na ekologické a bezbariérové riešenia.

V okolitých obciach okresu je najrozšírenejšia autobusová prímestská doprava, ktorú zabezpečuje dopravca SAD Prešov. Tá prepája obce s mestom Prešov a ďalšími centrami v kraji. V niektorých lokalitách sú zriadené integrované dopravné uzly a záchytné parkoviská, ktoré podporujú kombináciu individuálnej a verejnej dopravy. Letecká doprava je zabezpečená cez medzinárodné letisko v Košiciach, ktoré je vzdialené približne 40 minút jazdy po D1. Malé športové letiská sa nachádzajú v obciach Kanaš alebo Ražňany, ale slúžia najmä na rekreačné alebo poľnohospodárske účely.

Z hľadiska cyklistickej dopravy je v Prešove a jeho okolí budovaná a rozvíjaná sieť cyklotrás, ktorá prepája mestské časti s rekreačnými lokalitami (napr. Delňa, Sigord) a prímestskými obcami. Niektoré z nich sú súčasťou euroregionálnych trás, ktoré majú cezhraničný význam. Dopravná infraštruktúra okresu Prešov je komplexná a strategicky dôležitá. Diaľničné spojenia, rozvinutá cestná sieť, železnica, MHD aj prímestská doprava vytvárajú dobré predpoklady pre mobilitu obyvateľstva aj pre rozvoj hospodárstva.

Zásobovanie vodou

V obci Záborské v okrese Prešov je zásobovanie pitnou vodou zabezpečené prostredníctvom verejných vodovodných sietí, ktoré sú súčasťou skupinového vodovodu obcí v oblasti Prešov – vodárenského závodu Prešov, prevádzkovaného Severoslovenskými vodárňami a kanalizáciou, a.s. (VVS). V rámci priemyselného parku Prešov-Záborské je prítomné rozsiahle vodárenské prepojenie s potrubím DN 200 a vlastným hydrantovým systémom, čím sa zabezpečuje kapacita prívodu 15 l/s pre priemyselné prevádzky, ktoré sídlia v rámci parku. Pre samotnú obec ako takú platí pripojenie na obecný vodovod, kde zásobovanie zabezpečuje práve VVS – sieť je finančne a prevádzkovo koordinovaná cez tieto vodárne a spoločnosť zároveň stanovuje ceny za vodné služby.

Kanalizácia

V obci Záborské v okrese Prešov prebiehali posledné roky budovanie kanalizačnej siete ako súčast' plošného plánu odkanalizovania. Obec Záborské bola už v rokoch 2015–2021 opakovane predmetom obstarávania stavebných prác na výstavbu kanalizácie a súvisiace rozšírenie vodovodnej siete, ktoré sú financované z rozpočtu obce. Technická správa obce uvádza, že realizácia prebiehala etapovite: najskôr sa budovala hlavná gravitačná stoková sieť a po jej kolaudácii dochádzalo k individuálnemu napojeniu prípojok od rodinných domov či iných stavieb.

Paleontologické náleziská

Ochrana nerastov a skamenelín upravuje § 38 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

V dotknutom území nie sú známe paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

III.4 Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia**Znečistenie ovzdušia**

Na kvalitu ovzdušia majú podstatný vplyv emisná záťaž, meteorologické podmienky a rozptylové podmienky, ktoré ovplyvňuje najmä orografia.

Stav ovzdušia v posudzovanom území je ovplyvnený existujúcimi malými, strednými a veľkými zdrojmi znečistenia ovzdušia, automobilovou dopravou, ale aj prenosmi emisií zo vzdialených zdrojov.

Najväčší problém kvality ovzdušia na Slovensku, a aj v riešenom území, predstavuje znečistenie ovzdušia časticami PM₁₀. Posúdenie súčasného stavu je preto dôležité s ohľadom na charakter posudzovanej činnosti, ktorá je predovšetkým zdrojom prašnosti.

Z hľadiska podielu zdrojov na znečisťovaní ovzdušia časticami PM₁₀ v regionálnom meradle sa na základe doterajšieho zisťovania považuje podiel veľkých a stredných zdrojov na prekračovaní limitných hodnôt hlavne v zimnom období za nízky. V prípade mobilných zdrojov tento podiel predstavuje 5 až 20 %. Regionálne pozadie tvorí významnú časť priemerných ročných koncentrácií, a to až do 70 %. Modelové výpočty poukázali na vysoký podiel tzv. neznámych zdrojov, ktoré predstavujú neevidované, ťažko kvantifikovateľné zdroje, ako napr. lokálne vykurovacie systémy na tuhé palivo, resuspenzia tuhých častíc z povrchu ciest, erózia odkrytej pôdy a nespevnených povrchov, prašnosť z lokálnej stavebnej činnosti, malé lokálne priemyselné zdroje bez odlučovacej techniky, sezónne poľnohospodárske práce a ďalšie fugitívne emisie.

Podľa výsledkov modelovania šírenia PM₁₀ na lokálnej úrovni jednotlivých oblastí riadenia kvality ovzdušia, je podiel lokálneho vykurovania v zimnom období v niektorých oblastiach značný (približne 10 - 50 % v mesačných priemeroch).

Za rozhodujúce lokálne zdroje znečistenia ovzdušia časticami PM₁₀ sa v súčasnosti na Slovensku považujú:

- doprava (emisie zo spaľovania pohonných hmôt, z oderu pneumatík, brzdových obložení, z povrchu komunikácií znečistených aj zimným posypom a podobne),
- lokálne vykurovacie systémy spaľujúce tuhé palivo a neraz i rôzny domový odpad,

- prašnosť zo stavebnej činnosti, nespevnených povrchov, skladovania a manipulácie s prašným materiálom hlavne v suchom období.

Kvalitu ovzdušia vo všeobecnosti určuje obsah znečisťujúcich látok vo vonkajšom ovzduší. Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia na Slovensku sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav na staniciach Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO).

V širšom území je umiestnená stanica NMSKO v Prešove, na ulici Arm. gen. L. Svobodu. Meracia stanica sa nachádza v juhovýchodnej časti mesta na voľnom priestranstve pri okraji cesty Arm. gen. L. Svobodu, s pomerne veľkou intenzitou dopravy v pracovných dňoch. Od obrubníka cesty je vzdialená 2 m. Východne od stanice, cca 25 m, oddelená nízkou zeleňou, je radová panelová zástavba 8 poschodových budov. Stanica je koncipovaná ako dopravná. Výsledky monitoringu na uvedenej stanici prezentované v správach SHMÚ „Hodnotenie kvality ovzdušia v Slovenskej republike“, uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 5 Hodnotenie kvality ovzdušia v SR - NMSKO Prešov

Stanica Prešov, Arm. gen. L. Svobodu	NO ₂		PM ₁₀		PM _{2,5}	CO	Benzén
Doba spriemerovania	1 h	1 rok	24 h	1 rok	1 rok	8 h	1 rok
Limitná hodnota (µg/m ³)	200	40	50	40	25	10 000	5
Počty prekročení	18		35				
rok 2010	0	33	83	38,3	24	2 070	1,9
rok 2011	0	36,3	89	39,8	28,9	2 863	1,9
rok 2012	0	36,7	51	35,6	23,7	4 109	1,6
rok 2013	0	35	54	34	19	2 798	1,7
rok 2014	0	46	43	34	23	3 764	1,2
rok 2015	0	42	24	30	21	1 770	1,6
rok 2016	0	37	18	24	13	1 173	0,9
rok 2017	0	38	51	34	24	2 214	2,5
rok 2018	0	41	32	30	20	1421	1,4
rok 2019	0	39	28	28	18	1413	1,1
rok 2020	0	31	15	26	16	1520	0,8
rok 2021	0	33	22	27	18	1472	1,01
rok 2022	0	32	15	25	18	1444	0,82
rok 2022	0	34	10	23	16	1337	0,55

Z vyhodnotenia vyplýva, že v rokoch 2010 až 2014 došlo v monitorovacej stanici na území Prešova k prekročeniu limitu pre 24 hodinové koncentrácie PM₁₀, pričom však dochádzalo k postupnému zlepšovaniu stavu. V rokoch 2015 a 2016 došlo k výraznému zlepšeniu situácie, avšak v roku 2017 bol počet prípustných prekročení limitnej koncentrácie pre PM₁₀ opäť prekročený. Od roku 2018 neboli na predmetnej monitorovacej stanici zaznamenané prekročenia limitných koncentrácií ani jednej znečisťujúcej látky.

V rokoch 2014 - 2015 došlo k prekročeniu aj pre priemerné ročné koncentrácie oxidu dusného.

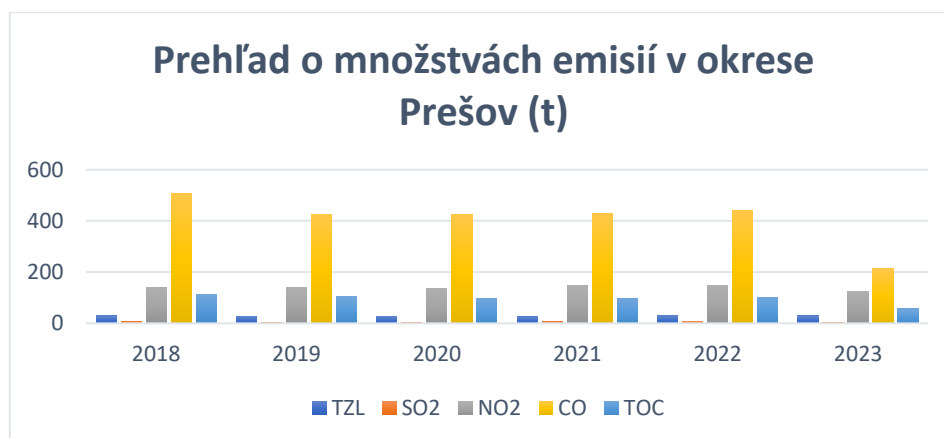
Zdrojom prašnosti v posudzovanom území je najmä veterná erózia poľnohospodárskej pôdy v suchom období (najmä počas v mimovegetačného obdobia). V priľahlých obciach kvalitu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňujú lokálne vykurovacie systémy, využívajúce v značnej miere pevné palivá, čo sa odráža na nepriaznivej imisnej situácii vo vykurovacom období. Narastá pritom podiel spaľovania dreva, čo sa prejavuje vo zvýšených koncentráciách PM₁₀. Problémom je aj časté spaľovanie odpadov zo záhrad a polí, ktoré sa vyskytuje hlavne v jesennom a jarnom období. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o prírodné zdroje znečisťovania ovzdušia, nepriaznivé situácie sa vyskytujú predovšetkým v inverznom období.

Okres Prešov patrí v rámci územia SR z hľadiska produkcie TZL priemyselnými zdrojmi k menej zaťaženým územiám. Prehľad o množstvách emisií zo stacionárnych zdrojov okresu Prešov za roky 2018-2023 je uvedený v nasledujúcej tabuľke a grafe.

Tabuľka 6 Prehľad o množstvách emisií v okrese Prešov

Rok	TZL (t)	SO ₂ (t)	NO ₂ (t)	CO (t)	TOC (t)
2018	29,262	5,534	140,449	508,551	113,818
2019	28,285	4,866	140,449	425,810	103,644
2020	27,777	4,537	136,455	423,594	95,594
2021	26,954	5,453	146,693	428,656	95,938
2022	29,666	8,391	146,671	440,969	102,797
2023	28,876	4,014	124,089	214,118	57,292

Zdroj: NEIS report

Kvalita ovzdušia v lokalite je ovplyvňovaná predovšetkým činnosťou veľkých priemyselných zdrojov, ktoré sú ale lokalizované v bližšom či vzdialenejšom okolí.

Tabuľka 7 ORKO vymedzené na základe matematického modelovania v roku 2022

Okres	Územie vymedzené ako ORKO	Znečisťujúca látka
Prešov	Bodovce, Brezovica, Brezovička, Dubovica, Jakovany, Jakubovany, Jarovnice, Krivany, Ľutina, Nižný Slavkov, Ostrovany, Pečovská Nová Ves, Poloma, Ražňany, Sabinov, Torysa, Uzovský Šalgov	PM ₁₀ , PM _{2,5} , BaP

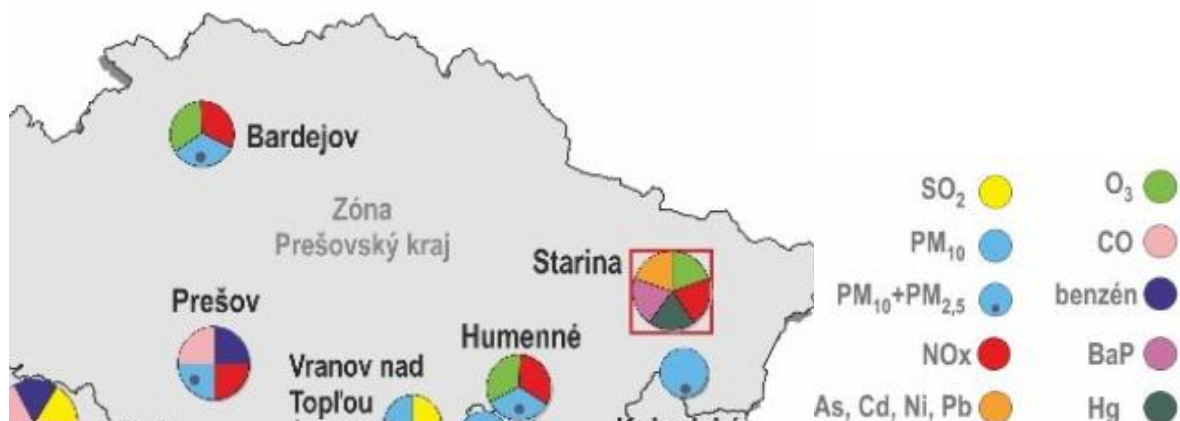
Zdroj: SHMU

Okres Prešov sa nachádza v oblasti riadenia kvality ovzdušia (pre rok 2022) z dôvodu prekročenia limitných hodnôt znečisťujúcich látok PM₁₀ a PM_{2,5}.

Imisie

Imisná situácia sa na území vybraných miest SR monitoruje v rámci Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO) vo vlastníctve SHMÚ prostredníctvom monitorovacích staníc.

Obrázok 19 Monitorovacia sieť kvality ovzdušia – Prešovský kraj

Zdroj: SHMU

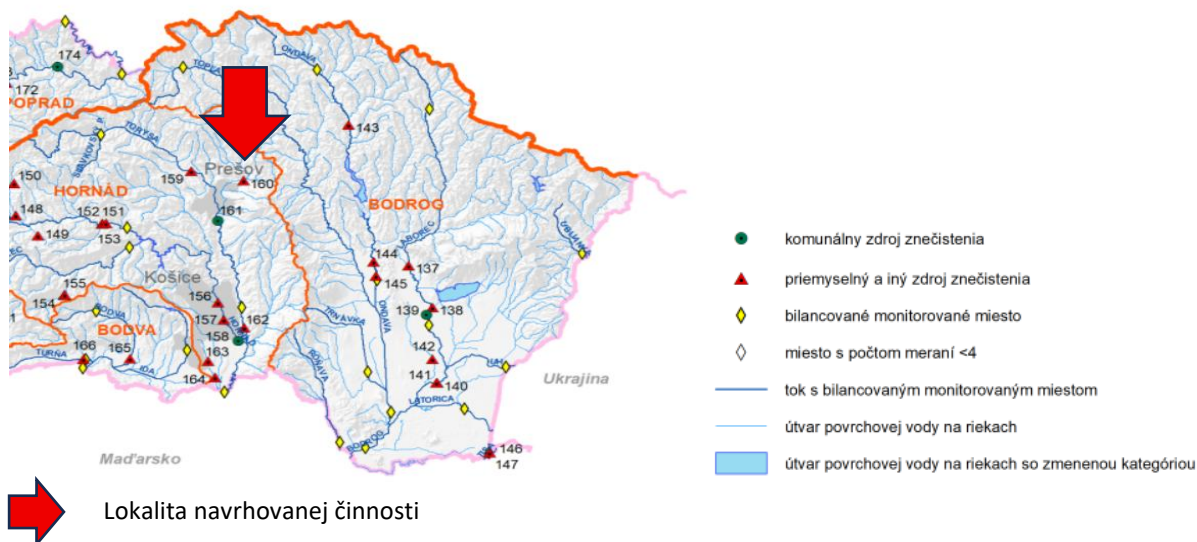
Znečistenie povrchových a podzemných vôd

Stav a kvalita povrchových a podzemných vôd

Kvalita povrchových vôd sa hodnotí podľa NV SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd. Kvalita povrchových a podzemných vôd širšieho riešeného územia vyplýva z charakteru urbánneho prostredia. Riešené územie a jeho okolie predstavuje silne urbanizovanú krajinu, zdrojmi znečistenia povrchových a podzemných vôd sú najmä komunálne odpadové vody, poľnohospodárstvo, priemysel a skládky odpadov. Povrchová voda je znečistená predovšetkým nutrientami a mikrobiologicky.

Kvalita podzemných vôd v posudzovanom území nebola skúmaná. Možno predpokladať jej nepriaznivý vývoj v dôsledku poľnohospodárskej činnosti (plošný zdroj znečisťovania) a v blízkosti bodových zdrojov znečistenia (sídla, priemyselné a poľnohospodárske objekty).

Obrázok 20 Významné zdroje znečistenia za rok 2023

Lokalita navrhovanej činnosti

Zdroj: SHMÚ

Identifikácia významných vplyvov nadväzuje na identifikáciu významných vodohospodárskych problémov, ktoré boli pre povrchové vody rozdelené na oblasti: organické znečistenie, znečistenie živinami, znečistenie prioritnými látkami a látkami relevantnými pre SR, hydromorfologické zmeny.

Zdroje znečistenia povrchových vôd môžu byť bodové alebo difúzne. (Do Súhrnnej evidencie o vodách bolo v roku 2017 nahlásených celkovo 1417 bodových zdrojov znečistenia.) U znečistenia však používame i rozlíšenie podľa významnosti takýchto vplyvov.

Za významné priemyselné a iné bodové zdroje znečistenia sa považujú zdroje:

- ✓ ktoré podliehajú zákonu č. 39/2017 Z. z. o IPKZ97 (transponovaná smernica č. 2010/75/EU o priemyselných emisiách), alebo Nariadeniu EP a Rady č. 166/2006 o zriadení E-PRTR98, alebo Zákonu č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o ŽP99,
- ✓ u ktorých boli vo vypúšťaných odpadových vodách identifikované prioritné látky100 (látky sú uvedené v Zozname III zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení zákona č. 384/2009 Z. z.), resp. boli určené v povolení NV č. 269/2010 Z. z.101,
- ✓ u ktorých boli vo vypúšťaných odpadových vodách identifikované látky relevantné pre SR102, resp. ich tieto zdroje majú v povolení na vypúšťanie OV.
- ✓ u ktorých pomer množstva odpadových vôd (OV) k prietoku v recipiente je na úrovni Q355, Qzar (1:1 a viac).

Za významné komunálne bodové zdroje znečistenia sa považujú zdroje,

- ✓ ktoré podliehajú smernici 91/271/EHS o čistení komunálnych odpadových vôd103 (transponovaná do zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacích predpisov a zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.
- ✓ u ktorých boli vo vypúšťaných odpadových vodách identifikované prioritné látky104 (látky sú uvedené v Zozname III zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov), resp. boli určené v povolení (NV SR č. 269/2010 Z. z.105),
- ✓ u ktorých boli vo vypúšťaných odpadových vodách identifikované látky relevantné pre SR 106, resp. ich tieto zdroje majú v povolení na vypúšťanie OV.
- ✓ u ktorých pomer množstva odpadových vôd (OV) k prietoku v recipiente je na úrovni Q355, Qzar (1:1 a viac).

Kvalita povrchových vôd

Kvalita povrchových vôd sa hodnotí podľa NV SR č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd.

Hlavnými príčinami znečistenia povrchových vôd je vypúšťanie znečistených splaškových odpadových vôd a priemyselných odpadových vôd do povrchových tokov. Ďalším zdrojom znečistenia, v súčasnosti menej významným, je poľnohospodárska činnosť – hnojenie.

- Kvalita povrchových vôd v roku 2023 vo všetkých monitorovaných miestach splnila limity pre vybrané všeobecné ukazovatele (A) a ukazovatele rádioaktivity. Prekračované limitné hodnoty boli zaznamenané hlavne u syntetických (C) a nesyntetických látok (B), hydrobiologických a mikrobiologických ukazovateľoch (E) a zo všeobecných ukazovateľov (A) hlavne dusitanový dusík a adsorbovateľné organicky viazané halogény.
- V zmysle požiadaviek smernice 2000/60/ES (rámcová smernica o vode) je kvalita vody vyjadrovaná ekologickým a chemickým stavom útvarov povrchových vôd. Veľmi dobrý a dobrý ekologický stav/potenciál útvarov povrchových vôd bol zaznamenaný v 41,3 % z celkového počtu vodných útvarov, čo predstavuje dĺžku 6 351,0 km. Dobrý chemický stav dosahovalo 71,2 % z celkového počtu vodných útvarov, čo predstavuje dĺžku 10 596,3 km.

Okres Prešov patrí prevažne do čiastkového povodia rieky Torysa, ktorá je jedným z významných prítokov rieky Hornád. Celé územie okresu Prešov sa teda nachádza v rámci čiastkového povodia Hornádu, ktoré je súčasťou hlavného povodia Bodrogu, a napokon čiastkového územia povodia Dunaja.

Počet monitorovaných miest a ukazovatele nespĺňajúce všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody podľa nariadenia vlády č. 269/2010 Z. z., časť A a E (2023)

Medzinárodné povodie	Čiastkové povodie	Počet monitorovaných miest v čiastkovom povodí		Ukazovatele, ktoré nespĺňajú požiadavky na kvalitu povrchovej vody podľa prílohy č.1	
		sledované	nesplňajúce požiadavky	všeobecné ukazovatele (A)	hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele (E)
DUNAJ	Bodrog	37	33	O_2 , BSK_5 , $CHSK_{Cr}$, EK (vodivosť), $N-NH_4$, $N-NO_2$, $N-NO_3$, N_{org} , N_{celk} , P_{celk} , Ca , NEL_{UV} , RL_{105} , RL_{550} , SO_4^{2-} , AOX	sapróbny index biosestónu, črevné enterokoky, koliformné baktérie, termotolerantné kol. baktérie, kultivovateľné mikroorganizmy pri 22 °C

Zdroj: SHMÚ

Ukazovatele nespĺňajúce všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody podľa nariadenia vlády č. 269/2010 Z. z., časť B a C (2023)

Medzinárodné povodie	Čiastkové povodie	Ukazovatele, ktoré nespĺňajú požiadavky na kvalitu povrchovej vody podľa prílohy č.1	
		nesyntetické látky (B)	syntetické látky (C)
DUNAJ	Bodrog	-	PCB a jeho kongenéry (52, 101) (RP), FLU (RP/RP*), B(a)P (RP/RP*), B(ghi)perylén (NPK/NPK*)

RP – prekročenie ročného priemeru

NPK – prekročenie najvyššej prípustnej koncentrácie

* - potenciálne nevyhovuje požiadavkám na kvalitu vody podľa nariadenia vlády 269/2010 Z. z. a 167/2015 Z.z.

Kvalita podzemných vôd

Kvalitu podzemných vôd ovplyvňuje horninové prostredie a kvalita vody v povrchových tokoch.

Znečistenie podzemných vôd odráža predovšetkým vplyvy priemyselnej a poľnohospodárskej činnosti, čoho dôkazom sú zvýšené koncentrácie dusíkatých látok, amónnych iónov, ťažkých kovov a organických látok. Sledovanie kvality podzemných vôd je zabezpečované monitorovacou sieťou SHMÚ, ktorú tvoria vrty nachádzajúce sa v riečnych sedimentoch, kvartérnych a predkvartérnych sedimentoch. Ako vyplýva z účelu monitorovacieho programu, pozorovacie objekty základného monitorovania sú situované v oblastiach neovplyvnených ľudskou činnosťou, preto aj podzemné vody vykazujú lepšiu kvalitu v porovnaní s objektami prevádzkového monitorovania navrhnutými tak, aby zachytili pôsobenie výrazných zdrojov znečistenia podzemných vôd.

- **Kvalita podzemných vôd** sa v roku 2023 monitorovala v 757 objektoch, u ktorých je predpoklad zachytenia prípadného prieniku znečistenia do podzemných vôd od potenciálneho zdroja znečistenia alebo ich skupiny.
- V roku 2023 sa vo všetkých **kvartérnych** vodných útvaroch nachádzal aspoň jeden objekt nevyhovujúci požiadavkám uvedeným v nariadení vlády, kde najčastejším nevyhovujúcim ukazovateľom boli mangán a celkový obsah železa, čo poukazuje na pretrvávajúci nepriaznivý stav oxidačno-redukčných

podmienok. Z 58 monitorovaných **predkvartérnych** útvarov podzemných vôd v 20 nedošlo k prekročeniu ani v jednom objekte. V 7 predkvartérnych útvaroch došlo k prekročeniu len pri jednom ukazovateli boli to pH, vodivosť, amónne ióny, vinylchlorid, sírany a prometrín.

- V dobrom chemickom stave sa nachádzalo 85 útvarov podzemných vôd (80,2 %), čo predstavuje plochu 53 207 km².

Kvalita podzemných vôd v okolí riešeného územia navrhovanej činnosti je ovplyvňovaná antropogénnym znečistením a charakterom využitia povrchu.

Odpady

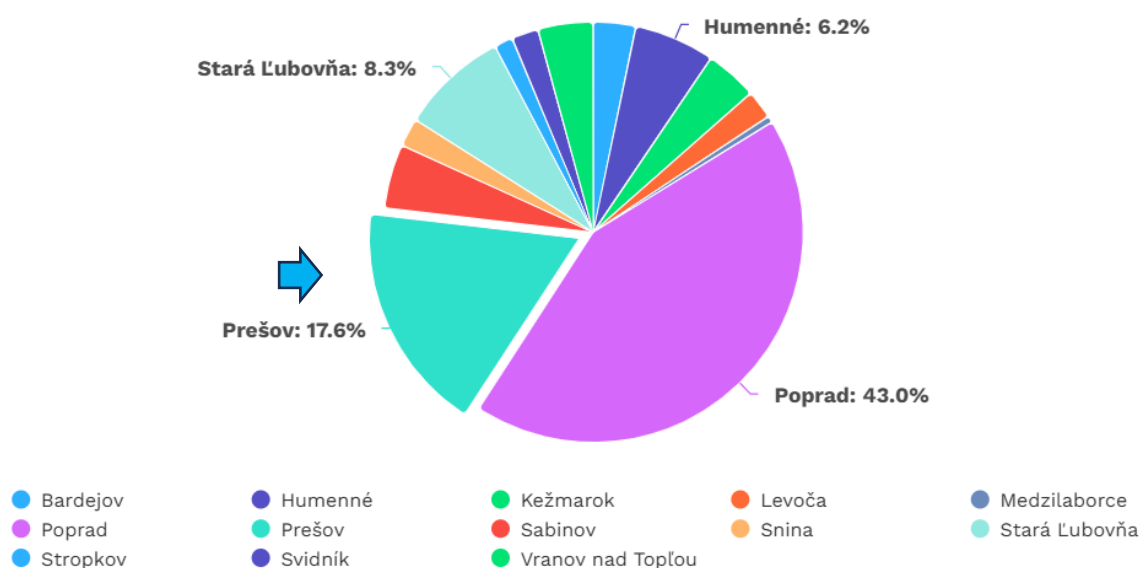
Vážnym problémom, ktorý môže negatívne ovplyvňovať jednotlivé zložky životného prostredia je nevhodné nakladanie s odpadmi z výroby i nevýrobnej sféry. Prijatím zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa zaviedla klasifikácia metód nakladania s odpadmi podľa kódov R1 až R13 pre metódy zhodnocovania odpadov a D1 až D15 pre metódy zneškodňovania odpadov. Jednotlivé ustanovenia tohto zákona určujú presné pravidlá a povinnosti držiteľov odpadov tak, aby nedochádzalo k ohrozovaniu a poškodzovaniu životného prostredia ani zdravia ľudí. Strategické smerovanie odpadového hospodárstva Slovenskej republiky je určené v záväznej časti Programu odpadového hospodárstva SR – ciele a opatrenia na dosiahnutie týchto cieľov. Dlhodobé ciele OH sú v prvom rade predchádzanie vzniku odpadov, príprava na opätovné použitie odpadov, materiálové zhodnocovanie odpadov, ďalej energetické zhodnotenie a odpady, ktoré nie je možné zhodnotiť, zneškodniť skládkovaním.

Tabuľka 8 Nakladanie so všetkými odpadmi v okrese Prešov za rok 2023

Územie	Zhodnocovanie materiálové [t]	Zhodnocovanie energetické [t]	Zneškodnenie skládkovaním [t]	Spolu[t]
Okres Prešov	99 729.81	21 873.96	25 786.45	220 177.07

Zdroj : enviroportal.sk

Obrázok 21 Nakladanie s odpadmi na Slovensku za rok 2023 (podiel okresu Prešov) za rok 2023

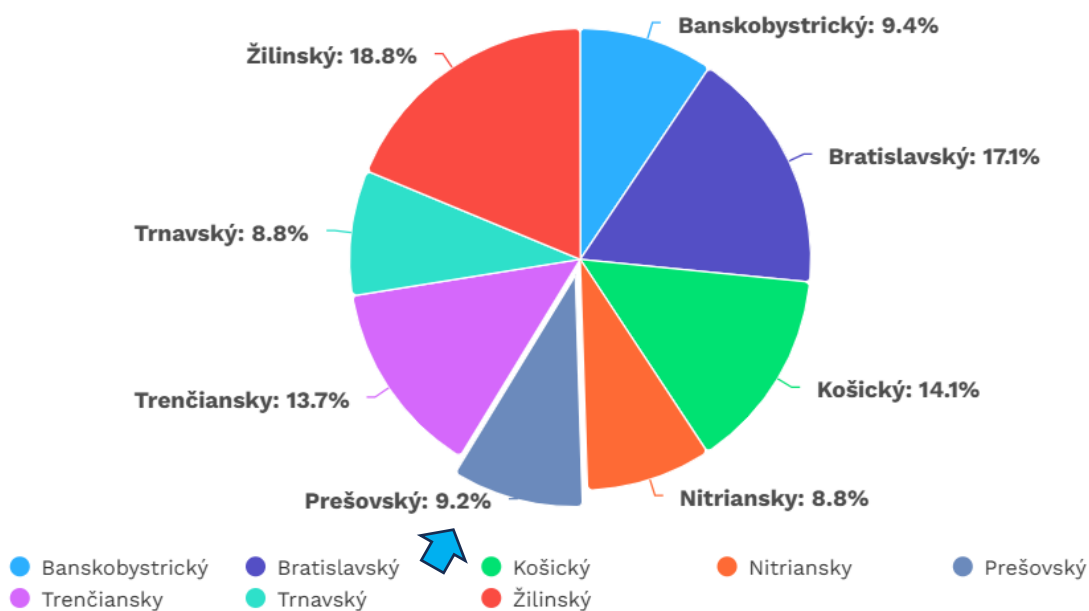

Zdroj: enviroportal.sk

Tabuľka 9 Nakladanie odpadmi v Prešovskom kraji za rok 2023

Územie	Zhodnocovanie materiálové [t]	Zhodnocovanie energetické [t]	Zneškodnenie skládkovaním [t]	Spolu[t]
Prešovský kraj	584 892.35	37 724.54	162 979.93	1 248 179.47

Obrázok 22 Nakladanie s odpadmi na Slovensku za rok 2023

Zdroj: enviroportal.sk

Nakladanie s odpadmi v Prešovskom kraji je zabezpečené systémovo a v súlade s národnými aj európskymi smernicami na ochranu životného prostredia. Jeho hlavným cieľom je minimalizovať množstvo skládkovaného odpadu, zvýšiť mieru separácie a podporiť recykláciu komunálneho odpadu. Kraj pri tom zohráva koordinačnú a plánovaciu úlohu, zatiaľ čo samotné obce a mestá sú zodpovedné za praktickú organizáciu zberu, vývozu a spracovania odpadu.

Väčšina obcí a miest v kraji zabezpečuje zber odpadu prostredníctvom zmluvných partnerov, ktorí v pravidelných intervaloch vyvážajú komunálny, separovaný a biologicky rozložiteľný odpad. Obyvatelia sú motivovaní k triedeniu najmä cez finančné mechanizmy – napríklad v niektorých obciach sa zavádza tzv. množstvový zber, pri ktorom občania platia podľa množstva vyprodukovaného zmesového odpadu. Tým sa podporuje dôsledné triedenie a znižovanie množstva odpadu, ktorý končí na skládke. Separovaný odpad (papier, plasty, sklo, kovy) je možné odovzdať aj do kontajnerov umiestnených na verejných priestranstvách alebo na zberných dvoroch.

Okrem toho sa buduje infraštruktúra na spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu, ako sú napríklad obecné kompostárne alebo komunitné kompostéry.

V rámci kraja existujú aj regionálne centrá na spracovanie odpadu a skládky, ktoré slúžia viacerým obciam. Kraj zároveň v spolupráci s obcami pripravuje Programy odpadového hospodárstva, ktoré určujú priority, ciele a opatrenia v oblasti odpadového hospodárstva na ďalšie obdobie.

V roku 2025 sú v rozpočte Prešovského samosprávneho kraja vyčlenené investície do zlepšenia odpadového hospodárstva, vrátane modernizácie techniky, podpory separovaného zberu a vzdelávania obyvateľstva. Tieto

kroky smerujú k naplneniu cieľov stanovených zákonom – napríklad dosiahnuť aspoň 60 % mieru separácie a 55 % recyklácie komunálneho odpadu.

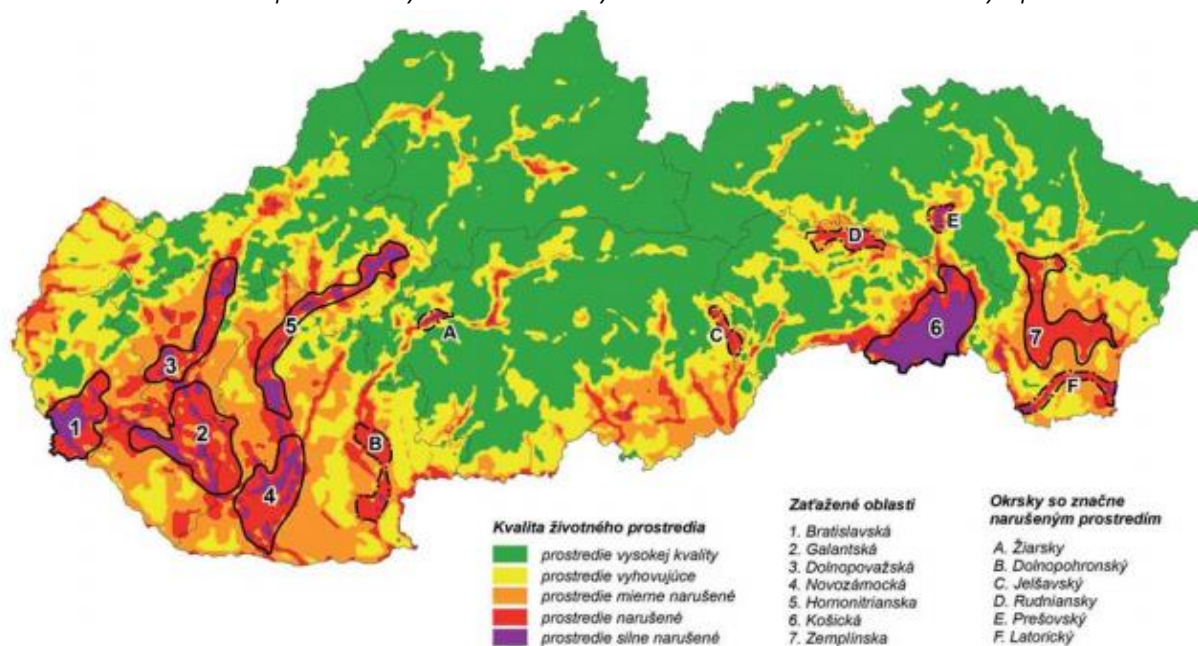
Celkový systém nakladania s odpadmi v Prešovskom kraji je teda postavený na princípoch zodpovednosti, udržateľnosti a ochrany prírodného prostredia, pričom kladie dôraz na zapojenie obyvateľov, podporu triedenia a moderné technologické riešenia.

Environmentálna regionalizácia

Environmentálna regionalizácia Slovenska (ERS) je proces priestorového členenia krajiny, v ktorom sa podľa stanovených kritérií a vybraného súboru environmentálnych charakteristík vyčleňujú regióny s určitou kvalitou stavu alebo tendencie zmien životného prostredia. Pri členení sa vyhodnocujú údaje z oblastí: ovzdušie, voda, pôda, horninové prostredie, biota a odpady. Uplatňujú sa diferencované postupy pri spracovaní dát o životnom prostredí. Kým napríklad v rámci zložky životného prostredia „voda“ sa v značnej miere využívajú výsledky monitoringu čistoty povrchových a podzemných vôd, v zložke „ovzdušie“ sa pre nedostatočnú sieť monitorovacích staníc využívajú metódy modelovania stavu znečistenia ovzdušia. Výsledkom poslednej aktualizácie ERS je rozčlenenie územia SR do regiónov podľa piatich stupňov environmentálnej kvality:

- I. Prostredie vysokej kvality
- II. Prostredie vyhovujúce
- III. Prostredie mierne narušené
- IV. Prostredie narušené
- V. Prostredie silne narušené

Obrázok 23 Kvalita životného prostredia s vymedzením zaťažených oblastí a okrskov so značne narušeným prostredím

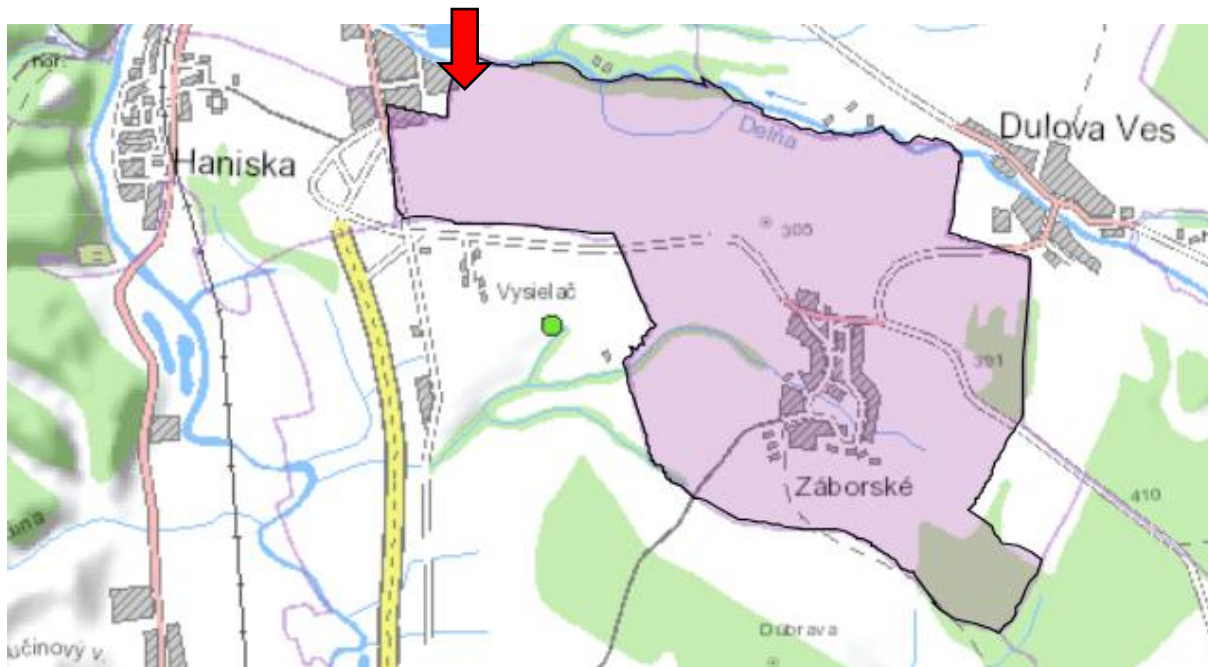
Zdroj: SAŽP

V rámci environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky sa hodnotená lokalita nenachádza v rámci žiadneho regiónu so silne narušeným prostredím. K.ú. obce Záborské patrí podľa tejto regionalizácie pod regióny s mierne narušeným prostredím. Z hľadiska stupňa environmentálnej kvality územia patrí hodnotené územie do oblasti s vyhovujúcou environmentálnou kvalitou.

Environmentálne záťaž

Podľa Informačného systému environmentálnych záťaží SR (www.enviroportal.sk) sa v k. ú. Záborské nenachádzajú žiadne environmentálne záťaž.

Obrázok 24 Lokality zaradené do Registra EZ nachádzajúce v k. ú. Záborské

Zdroj: enviroportal.sk

Lokalita navrhovanej činnosti

Pravdepodobná environmentálna záťaž

Sanovaná/rekultivovaná lokalita

Potvrdená environmentálna záťaž a sanovaná/rekultivovaná lokalita

Tabuľka 10 Zoznam lokalít zaradených do Registra EZ nachádzajúcich sa v okrese Prešov

Register	Názov EZ	Identifikátor
Register A (pravdepodobné environmentálne záťaž)	PO (1898) / Prešov - Sokolovské kasárne	SK/EZ/PO/1898
	PO (007) / Prešov - Piloimpregna - Kronospan	SK/EZ/PO/691
	PO (1899) / Prešov - Duklianske kasárne	SK/EZ/PO/1899
	PO (003) / Prešov - areál VAP	SK/EZ/PO/687
	PO (009) / Prešov - Solivary	SK/EZ/PO/693
	PO (002) / Prešov - areál SAD	SK/EZ/PO/686
	PO (004) / Prešov - areál ZVL	SK/EZ/PO/688
Register B (environmentálne záťaž)	PO (011) / Vyšná Šebastová - obalovačka	SK/EZ/PO/695
	PO (1907) / Prešov - letisko	SK/EZ/PO/1907
	PO (005) / Prešov - bývalý závod ZPA	SK/EZ/PO/689
Register C (sanované lokality)	PO (004) / Kapušany -PRZ Benzinol - Slovaft	SK/EZ/PO/1428
	PO (006) / Petrovany – stará skládka KO	SK/EZ/PO/1430
	PO (007)/ Prešov – ČS PHM Duklianska	SK/EZ/PO/1431
	PO (014) / Veľký Šariš - ČS PHM (JV okraj obce)	SK/EZ/PO/1438
	PO (010) / Prešov - ES I, Tehelná ulica	SK/EZ/PO/1434
	PO (015) / Veľký Šariš - skládka KO	SK/EZ/PO/1439
	PO (013) / Svinia - stará skládka KO	SK/EZ/PO/1437
	PO (003) / Hendrichovce - skládka KO	SK/EZ/PO/1427
	PO(002) / Fričovce- ČS PHM (západný kraj obce)	SK/EZ/PO/1426

	PO (005) / Klenov - skládka KO	SK/EZ/PO/1429
	PO (009) / Prešov - ČS PHM Levočská cesta	SK/EZ/PO/1433
	PO (011) / Prešov – obaľovačka	SK/EZ/PO/1435
	PO (012) / Prešov – skládka KO Cemjata	SK/EZ/PO/1436
Register B a C (environmentálne záťaže s prebiehajúcou sanáciou)	PO(008) / Prešov – rušňové depo	SK/EZ/PO/692
Register A a C (pravdepodobná EZ so sanovanou lokalitou)	PO (001) / Demjata - skládka KO	SK/EZ/PO/685

Zdroj: www.enviroportal.sk

Územie navrhovanej činnosti nie je zaradené do Registra EZ.

Hluk

Hluková záťaž vo vonkajších priestoroch sa hodnotí podľa Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a vyhlášky č. 237/2009, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007. Vyjadruje sa ako ekvivalentná hladina hluku (LA_{eq}) resp. ako maximálna hladina hluku (LA_{max}).

Prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí sa pohybujú v rozmedzí 45 – 70 dB (A), podľa kategórie územia I až IV a korigujú sa podľa miestnych podmienok, denného obdobia a podľa povahy hluku. Systematické sledovanie zaťaženia obyvateľstva hlukom sa na území SR nevykonáva. Z regionálneho hľadiska je najvýznamnejším zdrojom hluku doprava. Najväčší podiel na tom má cestná doprava, menší železničná a letecká doprava.

Riešené územie je pomerne významne zaťažené hlukom, predovšetkým z dopravy na diaľnici D1 a ceste I/68. Hlukové pomery v dotknutom území ovplyvňuje aj doprava na ceste III/3446 Prešov - Záborské. Plocha riešeného územia nie je obývaná. Najbližšia existujúca obytná zástavba sa nachádza cca 530m vzdušnou čiarou severo – východne od lokality navrhovanej činnosti.

Zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľstva je výsledkom pôsobenia viacerých faktorov napr. ekonomickej a sociálnej situácie (príjem, sociálny status, vzdelanie), osobných charakteristík (výživových návykov, životného štýlu, genetických a biologických faktorov, telesnej aktivity), úrovne zdravotníckej starostlivosti ako aj životného prostredia (čistota vody a vzduchu, zdravé pracovné prostredie, bezpečné obydlia, obce, cesty a pod.)

Vplyv znečisteného životného prostredia na zdravie ľudí je doteraz nie celkom preskúmaný, resp. sa v územnom priestore obťažne hodnotí. Odzrkadľuje sa však napr. v nasledovných ukazovateľoch zdravotného stavu obyvateľstva:

- stredná dĺžka života pri narodení tzv. nádej na dožitie je základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov. Predstavuje priemerný počet rokov života novorodenca, ktorý môže dosiahnuť pri rešpektovaní špecifickej úmrtnosti v danom období. V posledných rokoch bol v SR zaznamenaný mierny nárast strednej dĺžky života, napriek tomu SR zaostáva za priemernými hodnotami EÚ.
- celková úmrtnosť (mortalita) patrí k základným charakteristikám zdravotného stavu obyvateľstva, odrážajúcich ekonomické, kultúrne, životné a pracovné podmienky obyvateľstva, a je závislá aj od vekovej štruktúry obyvateľstva. Zvýšená je úmrtnosť najmä u mužov v produktívnom veku, čo môže byť spôsobené všeobecne zhoršenými životnými a hlavne pracovnými podmienkami. Podiel jednotlivých

úmrťí v meste Prešov sa nevymyká z celoslovenského trendu. Hlavnými príčinami smrti sú kardiovaskulárne a nádorové ochorenia.

Hrubá miera úmrtnosti sa dlhodobo pohybovala na približne stabilnej úrovni v rozmedzí 9,5 ‰ – 10,0 ‰. V prvom pandemickom roku 2020 stúpla na 10,8 ‰ a v roku 2021 dosiahla až 13,5 ‰.

- štruktúra príčin smrti - V úmrtnosti podľa príčin smrti, podobne ako v celej SR, tak aj v meste Košice dlhodobo dominuje úmrtnosť mužov aj žien na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým na akútne infarkt myokardu a na cievne ochorenia mozgu. Druhou najčastejšou príčinou úmrťí obyvateľstva v prípade obidvoch pohlaví sú nádorové ochorenia. Najčastejšími príčinami sú nádory priedušnice, priedušiek a pľúc, ako aj zhubný nádor žalúdka a hrubého čreva. Na tretie miesto sa u mužov dostala úmrtnosť v dôsledku poranení a otráv s úmrtnosťou u mužov takmer 4 krát vyššou ako u žien. Tretie miesto u žien predstavujú choroby dýchacej sústavy.
- počet ochorení - Najčastejšie diagnostikovanými chorobami obyvateľov SR patria choroby obehovej sústavy, nádorové ochorenia, diabetické ochorenia, psychické, psychosomatické choroby, choroby dýchacieho ústrojenstva, poranenia a otravy.

Životný štýl je najvýznamnejším faktorom ovplyvňujúcim zdravie (až 50%), životné prostredie 20%, genetické faktory 20% a úroveň zdravotnej starostlivosti len v 10 – 20%.

Z rizikových faktorov, ktoré vyplývajú zo životného štýlu sú najvýznamnejšie:

- fajčenie
- nesprávna výživa
- nedostatočná fyzická aktivita
- nadmerný príjem alkoholu
- nesprávna reakcia na stres

Kvalita životného prostredia je jedným z rozhodujúcich faktorov vplývajúcich na zdravie a priemerný vek obyvateľstva. Jej priaznivý vývoj je základným predpokladom pre dosiahnutie pozitívnych trendov v základných ukazovateľoch zdravotného stavu obyvateľstva. Úroveň úmrtnosti a jej štruktúra zohrávajú v súčasnosti dôležitú úlohu pri hodnotení zdravotného stavu obyvateľstva, sú ukazovateľom dosiahnutej úrovne zdravotníctva, odrážajú sa v nich sociálne, ekonomické i kultúrne podmienky krajiny, a takisto aj prírodné podmienky v zmysle kvality životného prostredia.

Na Slovensku sa ročne vykazuje niekoľko tisíc úmrtí. V roku 2022 bola evidovaná približne 60 000 úmrtí, pričom presné číslo sa môže líšiť v závislosti od roka a rôznych faktorov ako sú pandémie, prírodné katastrofy atď. V posledných rokoch sa na Slovensku rodí okolo 50 000 novorodencov ročne. Tento počet sa postupne znižuje kvôli poklesu pôrodnosti.

Najčastejšie príčiny úmrtia:

- Kardiovaskulárne ochorenia: Tieto ochorenia sú najčastejšou príčinou úmrtí na Slovensku, tvoriacou zhruba 50% všetkých úmrtí.
- Rakovina: Druhá najčastejšia príčina úmrtia, ktorá predstavuje približne 25% úmrtí.
- Ochorenia dýchacích ciest, diabetes a iné chronické ochorenia sa tiež podieľajú na štatistikách úmrtí

Tabuľka 11 Priemerný vek osoby pri úmrtí mesto Prešov

Územie		2024	2023	2022	2021	2020
Okres Prešov	spolu	73,87	72,78	73,39	73,88	73,9
	muži	68,56	68,37	69,82	69,62	69,97
	ženy	79,22	77,62	77,26	78,17	78,12

Zdroj: datacube.statistics.sk

Tabuľka 12 Prehľad zdravotnej starostlivosti v okrese Prešov

Územie	Počet pracovníkov podľa vybraných povolání					
	Zdravotníckí pracovníci (celkom)	v tom				
		Lekári	Zubní lekáři	Farmaceuti	Sestry	Pôrodné asistentky
Prešovský kraj	11 515	2 561	386	565	4 415	285
Okres Prešov	3 720	725	123	275	1 403	111

Zdroj: Zdravotnícka ročenka Slovenskej republiky 2022

Tabuľka 13 Všeobecná zdravotná starostlivosť v okrese Prešov

Územie	Všeobecné lekárstvo			Všeobecná starostlivosť o deti a dorast	
	Počet ambul.	Počet lekár. miest	na 100 000 obyvateľov (18 a viacroční)	Počet ambulancií	Počet lekár. miest
Prešovský kraj	299	273,89	43,39	163	142,06
Okres Prešov	68	57,83	42,57	34	30,31

Zdroj: Zdravotnícka ročenka Slovenskej republiky 2022

Stredná dĺžka života (angl. lifeexpectancy) je štatistický údaj udávajúci priemerný očakávaný vek, ktorého sa dožijú členovia danej populácie v rovnakom veku. Pri výpočte sa odlišuje stredná dĺžka života podľa pohlavia, ženy sa dožívajú v priemere o desatinu dlhšie než muži. Ukazovateľ vychádza z úmrtnostných tabuliek, sledujúcich vekovo-špecifickú úmrtnosť. Najčastejšie sa udávajú hodnoty strednej dĺžky života pri narodení pre práve narodené osoby.

Stredná dĺžka života pri narodení, tzv. nádej na dožitie je základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov. Predstavuje priemerný počet rokov života novorodenca, ktorý môže dosiahnuť pri rešpektovaní špecifickej úmrtnosti v danom období.

Tabuľka 14 Stredná dĺžka života pri narodení prešovský kraj (muži)

2023	2022	2021	2020	2019
72,97	72,55	72,84	73,84	74,11

Tabuľka 15 Stredná dĺžka života pri narodení prešovský kraj (ženy)

2023	2022	2021	2020	2019
79,97	79,49	79,68	80,84	81,23

Zdroj: datacube.statistics.sk

V úmrtnosti podľa príčin smrti, podobne ako v celej republike, tak aj v Prešovskom kraji dominuje úmrtnosť na ochorenia obehovej sústavy, predovšetkým ischemické choroby srdca.

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane zdravia a o možnostiach opatrení na ich zmiernenie

IV.1 Požiadavky na vstupy

Záber pôdy

Realizáciou navrhovanej činnosti nevznikne potreba nového záberu poľnohospodárskeho ani lesného pôdneho fondu, keďže realizácia bude prebiehať výlučne na pozemkoch, ktoré sú podľa katastra nehnuteľností klasifikované ako zastavané plochy a nádvoria alebo ako ostatné plochy. Ide teda o územie, ktoré je z hľadiska územnoplánovacej dokumentácie určené na výrobnú, skladovaciu alebo inú technickú činnosť a nepredstavuje cenné ani chránené prírodné územie.

V rámci navrhovanej činnosti nedôjde k novej výstavbe, ale k využitiu existujúceho objektu, v ktorom budú realizované technologické a prevádzkové procesy súvisiace s činnosťami súvisiacimi s nakladaním s odpadmi. Tento objekt je situovaný v existujúcej priemyselnej zóne okresu Prešov, ktorá je infraštruktúrne pripravená na takéto typy činností – disponuje prístupovou cestnou sieťou, napojením na verejné inžinierske siete a nachádza sa mimo zastavaného územia obce v dostatočnej vzdialenosti od obytných zón.

Z hľadiska územného usporiadania a environmentálneho vplyvu možno konštatovať, že predmetná činnosť rešpektuje existujúce využitie územia, nevytvára tlak na nové zábery krajiny a je plne v súlade s charakterom a funkciou daného priestoru. Takéto situovanie zároveň minimalizuje potenciálne negatívne vplyvy na životné prostredie, poľnohospodársku pôdu, lesy či biotopy. Navrhovateľ uzatvorí s vlastníkom pozemkov zmluvný vzťah o prenájme pozemku alebo zrealizuje odkúpenie predmetného pozemku.

V zmysle vyhlášky č. 508/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v platnom znení sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy – od najkvalitnejších patriace do 1. skupiny po najmenej kvalitné do 9. skupiny. V riešenom území boli identifikované pôdy skupiny 6.

Spotreba vody

Predmetná prevádzka je napojená na verejnú vodovodnú sieť a kanalizáciu. Pitná voda bude zabezpečená aj vo forme výdajníkov vody. V súčasnosti prevádzka nevykonáva žiadnu činnosť, avšak navrhovateľ po realizácii navrhovanej činnosti uvažuje s približne 40 zamestnancami pracujúcich v dvoj zmennej prevádzke (v každej zmene po 20 zamestnancov).

Prevádzka si svojou povahou nevyžaduje potrebu technologickej vody.

Potreba vody pre hygienické a sociálne účely

V rámci realizácie činnosti sa počíta s dennou spotrebou vody pravdepodobne pre 40 pracovníkov.

Qdeň = 40 x 120 l/deň = 4800 l/deň = 4,8 m³ / deň

Qroč = 4,8 m³ / deň x 250 dní = 1200 m³ / rok

Energetické zdroje

Elektrická energia pre posudzovanú prevádzku je riešená napojením z vlastnej trafostanice, ktorá zabezpečuje dostatočný prísun elektrickej energie pre všetky technologické a prevádzkové potreby. Stavebné objekty nachádzajúce sa v predmetnej dotknutej lokalite sú napojené na rozvody elektrickej energie. V danej prevádzke sa nachádza aj plynová prípojka s ktorej využívaním sa momentálne neuvažuje.

Surovinové zdroje

Predmetom navrhovanej činnosti je zhodnocovanie odpadov činnosťami R12 a R13. Základnou vstupnou surovinou budú odpady nachádzajúce sa v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka 16 Zoznam odpadov s ktorými sa v zariadení bude nakladať v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov:

Katalógové číslo	Názov odpadu	Kategória odpadu
02 01 04	Odpadové plasty (okrem obalov)	0
07 02 13	Odpadový plast	0
12 01 01	Piliny a triesky zo železných kovov	0
12 01 02	Prach a zlomky zo železných kovov	0
12 01 03	Piliny a triesky z neželezných kovov	0
12 01 04	Prach a zlomky z neželezných kovov	0
12 01 05	Hobliny a triesky z plastov	0
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	0
15 01 02	Obaly z plastov	0
15 01 04	Obaly z kovu	0
15 01 05	Kompozitné obaly	0
15 01 06	Zmiešané obaly	0
15 01 07	Obaly zo skla	0
15 01 09	Obaly z textilu	0
16 01 17	Železné kovy	0
16 01 18	Neželezné kovy	0
16 01 19	Plasty	0
16 01 20	Sklo	0
17 02 02	Sklo	0
17 02 03	Plasty	0
17 04 01	Meď, bronz, mosadz	0
17 04 02	Hliník	0
17 04 04	Zinok	0
17 04 05	Železo a oceľ	0
17 04 06	Cín	0
17 04 07	Zmiešané kovy	0
19 12 01	Papier a lepenka	0
19 12 02	Papier a lepenka	0
19 12 03	Neželezné kovy	0
19 12 04	Plasty a guma	0
19 12 05	Sklo	0
19 12 08	Textílie	0
20 01 01	Papier a lepenka	0
20 01 02	Sklo	0
20 01 03	Viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	0
20 01 04	Obaly z kovu	0
20 01 10	Šatstvo	0
20 01 11	Textílie	0
20 01 39	Plasty	0
20 01 40	Kovy	0
20 01 40 01	Meď, bronz, mosadz	0
20 01 40 02	Hliník	0
20 01 40 03	Olovo	0
20 01 40 04	Zinok	0
20 01 40 05	Železo a oceľ	0
20 01 40 06	Cín	0
20 01 40 07	Zmiešané kovy	0

Dopravná a iná infraštruktúra

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v existujúcom objekte – výrobnej hale, ktorá sa nachádza v rámci Priemyselného parku Záborské, okres Prešov. Ide o areál s plne vybudovanou technickou a dopravnou infraštruktúrou, pripravený na okamžité využitie bez potreby výstavby nových objektov alebo zásahov do okolia.

Z hľadiska dopravy je lokalita strategicky veľmi dobre dostupná – priemyselný park má priame napojenie na diaľničnú sieť D1. Vnútorne komunikácie parku sú spevnené, dvojpruhové, určené aj pre ťažkú nákladnú dopravu, s riešeným vjazdom, výjazdom a parkovaním pre obslužné vozidlá. V areáli sa nachádzajú aj manipulačné plochy, ktoré umožňujú bezpečné nakladanie a vykladanie materiálu a odpadu.

Dopravné a technické riešenie lokality Záborské zároveň minimalizuje akýkoľvek negatívny dopad na obytné alebo rekreačné územia, keďže ide o izolovaný priemyselný areál mimo intravilánu obce. Prevádzka tak nebude zvyšovať dopravnú záťaž obytnejho územia, ani spôsobovať hlukové či emisné zaťaženie pre miestne obyvateľstvo. Z hľadiska posudzovania vplyvov na životné prostredie predstavuje lokalita v Záborskom optimálne prostredie pre činnosti tohto charakteru, najmä vďaka už vybudovanej a funkčnej dopravnej a technickej infraštruktúre, ako aj výhodnej polohe v rámci okresu Prešov.

Na základe podkladov navrhovateľa dopravná intenzita sa predpokladá na úrovni 20 kamiónov za deň. Vzhľadom na súčasné dopravné zaťaženie na ceste I/68, resp. diaľnici D1 sa jedná o zanedbateľné navýšenie.

Nároky na pracovné sily

Počas prevádzky navrhovanej činnosti sa predpokladá so vznikom pracovných miest na úrovni približne 40 zamestnancov. Prevádzka bude 2 zmenná. Noví pracovníci prevádzky budú zaškolení z bezpečnostných a prevádzkových predpisov platných pre prevádzku. Zaškolenie zabezpečí navrhovateľ prostredníctvom oprávnených osôb. Pre manipuláciu s technologickými zariadeniami prevádzky budú títo zamestnanci zaškolení odbornou osobou. Obsluha strojných zariadení bude zabezpečená len pracovníkmi, ktorí sú držiteľmi strojných preukazov.

Iné nároky

Realizácia navrhovanej činnosti si vyžiada aj investície týkajúce sa inštalácie technológie do existujúceho objektu.

IV.2 Údaje o výstupoch**Zdroje znečisťovania ovzdušia**

Navrhovaná činnosť nie je klasifikovaná ako zdroj znečisťovania ovzdušia v zmysle vyhlášky č. 248/2023 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia. V rámci činnosti nie sú realizované technologické procesy, ktoré by zahŕňali významné spaľovanie palív alebo produkciu prachových častíc, plynov či iných znečisťujúcich látok s negatívnym vplyvom na kvalitu ovzdušia. Dopravná obsluha prevádzky bude zabezpečená vozidlami s dieselovými motormi, ktoré spĺňajú emisné normy EÚ. Na základe charakteru prevádzky a absencie významných emisií činnosť nepodlieha povoleniu konaniu v zmysle zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a nevyžaduje vydanie povolenia na prevádzku zdroja znečisťovania ovzdušia.

Ide o prevádzku, ktorej charakter je založený na mechanickom triedení, dotriedení a manipulácii s odpadom, bez chemických alebo spaľovacích procesov. Prevádzka bude prevádzkovo uzatvorená v existujúcej hale, čím sa zároveň minimalizuje akýkoľvek nepriaznivý vplyv na kvalitu ovzdušia v okolí.

Odpadové vody

V súvislosti s navrhovanou činnosťou sa predpokladá aj vznik nových pracovných miest. Množstvo splaškových odpadových vôd súvisiace s navrhovanou činnosťou je stanovené ako 100% z vypočítanej špecifickej potreby vody na umývanie a sprchovanie:

Qdeň = max. 4,8 m³ /deň

Qroč. = max. 1200 m³ /rok

Splaškové odpadové vody z objektu sú odvádzané prostredníctvom verejnej kanalizačnej siete, na ktorú je daný objekt riadne napojený. Odvádzanie odpadových vôd je zabezpečené v súlade s platnými technickými normami a legislatívou, pričom systém napojenia spĺňa požiadavky na bezpečné a hygienické nakladanie so splaškovými vodami.

Dotknuté územie nie je v zozname zraniteľných oblastí v zmysle ustanovení vodného zákona č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Kvalita a kvantita povrchových vôd vo vodných tokoch a podzemných vôd realizáciou navrhovanej činnosti nebude ovplyvnená. V lokalite navrhovanej výstavby sa nevyskytujú chránené vodohospodárske oblasti ani ochranné pásma vodárenských zdrojov.

Odpady

Počas obdobia prevádzky navrhovanej činnosti budú vznikať odpady pochádzajúce predovšetkým z prevádzky a údržby jednotlivých strojných zariadení a tiež komunálne odpady.

Tieto odpady budú ukladané do určených nádob na vyhradených miestach, v súlade so zákonom o odpadoch a bude pre ne zabezpečené nakladanie v zmysle platnej legislatívy SR s dôrazom na uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva. Pre vznikajúce komunálne odpady bude v rámci prevádzky zariadenia zabezpečený okrem zberu zmesového komunálneho odpadu aj triedený zber komunálnych odpadov.

Iné odpady

Pri prevádzkovaní zariadení, ktoré sú súčasťou navrhovanej činnosti budú navrhovateľovi vznikať odpady hlavne z údržby, ako pôvodcovi odpadov.

Tabuľka 17 Zoznam odpadov - výstup- pôvodca odpadov

Kód odpadu	Názov	Kategória
13 01 11	Syntetické hydraulické oleje	N
13 01 10	Nechlórované minerálne oleje	N
13 02 05	Nechlórované minerálne motorové, prevodové a mazacie oleje	N
13 02 06	Syntetické motorové, prevodové a mazacie oleje	N
15 01 10	Obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
15 02 02	Absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	N
16 01 07	Olejové filtre	N
16 01 13	Brzdové kvapaliny	N
16 01 14	Nemrznúce kvapaliny obsahujúce nebezpečné látky	N
16 02 13	Vyradené zariadenia obsahujúce nebezpečné látky	N
16 06 01	Olovené batérie	N
19 12 12	Iné odpady vrátane zmiešaných materiálov z mechanického spracovania odpadu	N
20 01 01	Papier a lepenka	O
20 01 21	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O
20 01 39	Plasty	O

Zdroje hluku a vibrácií

Zdrojom hluku pri prevádzkovaní zariadení v rámci navrhovanej činnosti budú mechanizmy, resp. strojné zariadenia a tiež nákladné vozidlá privážajúce odpad do zariadenia a odvážajúce výstupné materiály. Súčasná intenzita dopravy bude vplyvom činnosti mierne navýšená o nákladné autá, ktoré budú zabezpečovať prepravu. Vibrácie v rámci realizácie navrhovanej činnosti môžu byť vnímané len v tesnej blízkosti technologických zariadení počas obdobia ich prevádzky. Proces zhodnocovania odpadov bude prebiehať v uzavretej hale, vďaka čomu dôjde k minimalizácii vplyvov na životné prostredie, najmä v oblasti hluku a emisií do ovzdušia. Uzavretý priestor zabezpečí, že prevádzka nebude negatívne ovplyvňovať kvalitu ovzdušia v okolí a zároveň prispeje k zníženiu hlukovej záťaže mimo objektu.

Istým zdrojom hluku a vibrácií môžu byť vystavení pracovníci prevádzky. Navrhovateľ bude mať naďalej riadne zabezpečenú pracovno-zdravotnú službu pre svojich zamestnancov. Prevádzka navrhovaného zariadenia nebude prebiehať počas nočných hodín. Navrhovaná činnosť bude plne realizovaná v súlade s vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších úprav.

Zdroje žiarenia, tepla a iné vplyvy

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti sa vznik a šírenie žiarenia ani iných fyzikálnych polí (tepelné a i. ekvivalentne žiarenie) nepredpokladá.

Iné očakávané vplyvy (napríklad vyvolané investície)

Nie sú známe.

IV.3 Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie**Vplyvy na horninové prostredie a reliéf**

Navrhovaná činnosť spočíva v zhodnocovaní odpadu formou triedenia a dotriedňovania, bez nutnosti výkopových prác, zemných zásahov, hlbinného zakladania alebo iných stavebných činností, ktoré by mohli narušiť geologickú štruktúru územia. Keďže ide o činnosť realizovanú výhradne v interiéri existujúceho objektu, nedôjde k zásahu do pôvodného geologického podložia ani k úbytku horninového materiálu.

Lokalita sa nachádza na území, ktoré je už dlhodobo využívané na priemyselné účely a kde boli v minulosti geologické vrstvy čiastočne prekryté pri výstavbe infraštruktúry – teda už došlo k antropogénnej prestavbe povrchových vrstiev (spevnené plochy, komunikácie, základy hál). Vzhľadom na to možno predpokladať, že horninové prostredie už bolo stabilizované a v súčasnosti nie je predmetom aktívneho geologického vývoja, ani nepredstavuje rizikové územie (napr. svahové nestability, zosuvy, tektonické zlomy).

Prevádzka nevyužíva technológie, ktoré by viedli k chemickému alebo fyzikálnemu ovplyvneniu horninového prostredia (ako je napr. injektáž, vŕtanie, vtláčanie látok do podložia či uvoľňovanie agresívnych chemikálií). Nehrozí ani kontaminácia horninového prostredia látkami zo spracovávaného odpadu, keďže manipulácia bude prebiehať výlučne na spevnených plochách s riadeným odvodnením.

Realizáciou navrhovanej činnosti nevzniká žiadne riziko negatívneho vplyvu na horninové prostredie. Stabilita geologického podložia nebude ohrozená, nedôjde k jeho narušeniu, kontaminácii ani k zmenám v prúde podzemných vôd.

Vplyvy navrhovanej činnosti na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery sú hodnotené ako zanedbateľné, resp. nulové.

Vplyvy na ovzdušie

Vplyv navrhovanej činnosti na ovzdušie možno hodnotiť ako zanedbateľný, a to predovšetkým vzhľadom na jej charakter, umiestnenie a technologické zabezpečenie.

Navrhovaná činnosť bude spočívať v zhodnocovaní odpadov mechanickým triedením a dotriedňovaním, bez použitia procesov, ktoré by generovali znečisťujúce látky do ovzdušia, ako sú spaľovanie, chemické reakcie, tavenie či iné technologické operácie s emisným potenciálom. Prevádzka nebude produkovať žiadne významné emisie tuhých znečisťujúcich látok, plynov (napr. CO₂, NO_x, SO₂) ani prchavých organických látok (VOC).

Činnosť bude prebiehať v uzatvorenej hale, čo zároveň minimalizuje potenciál šírenia prachu, zápachu alebo iných nepríjemných prejavov do okolitého prostredia. Manipulácia s odpadmi bude prebiehať na spevnených a uprataných plochách, čím sa výrazne znižuje prašnosť, a pravidelné čistenie či zavlažovanie plôch v prípade potreby zabráni vzniku druhotného znečistenia.

Navrhovaná prevádzka nie je kategorizovaná ako zdroj znečisťovania ovzdušia v zmysle vyhlášky č. 248/2023 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia. Prevádzka svojím technickým a technologickým riešením nezvyšuje koncentráciu znečisťujúcich látok v ovzduší, nezhoršuje kvalitu ovzdušia v lokalite a nepredstavuje riziko pre zdravie obyvateľstva ani životné prostredie.

Závažný vplyv navrhovanej činnosti na ovzdušie v posudzovanej zóne sa z dôvodu jej umiestnenia nepredpokladá a taktiež nespôsobí zmenu kvality ovzdušia v dotknutom území. Vplyv na kvalitu ovzdušia v hodnotenej lokalite možno hodnotiť ako nevýznamný.

Vplyvy na vodné pomery

Navrhovaná činnosť nebude zahŕňať žiadne technologické procesy, pri ktorých by dochádzalo k priamej spotrebe, kontaminácii alebo vypúšťaniu vody do povrchových alebo podzemných tokov. Manipulácia s odpadom bude prebiehať výhradne v uzatvorenom priestore existujúcej haly, ktorá je vybavená nepriepustnými podlahami a spevnenými manipulačnými plochami. Tým je zabezpečené, že nedôjde k zatekaniu alebo presakovaniu znečisťujúcich látok do podlažia, ktoré by mohli ohroziť podzemné vody.

Areál je napojený na verejný vodovod a kanalizačnú sieť, čo zabezpečuje bezpečné zásobovanie vodou, ako aj odvedenie odpadových vôd do verejnej kanalizácie. Vzhľadom na povahu prevádzky sa nepredpokladá vznik technologických odpadových vôd, a teda ani potreba ich špeciálneho čistenia. Prevádzka je schopná efektívne riadiť hospodárenie s vodou, bez rizika nekontrolovaného úniku látok do prostredia.

Vzhľadom na to, že nedôjde k zásahom do krajiny, výkopovým prácam ani zásahom do vodných tokov či vodohospodárskej infraštruktúry, hydrologické pomery územia zostanú zachované.

Vplyvy navrhovanej činnosti na vodné pomery sú hodnotené ako málo významné, resp. nulové.

Vplyvy na pôdy

Navrhovaná činnosť bude realizovaná v rámci už zastavaného územia, konkrétne v existujúcej hale postavenej na pozemkoch evidovaných ako zastavané plochy a nádvoria alebo ostatné plochy. Tieto pozemky už stratili pôvodné pôdne vlastnosti v dôsledku výstavby a dlhodobého priemyselného využitia, a preto sa na nich už nepredpokladá prirodzená pôdna aktivita, poľnohospodárske ani ekologické využitie.

Keďže činnosť nebude spojená s výkopovými prácami, zmenou terénu ani manipuláciou so zeminou, nedôjde k porušeniu pôdneho profilu ani k odstráneniu alebo premiestneniu pôdnych vrstiev. Mechanické triedenie odpadu bude prebiehať výhradne v interiéri objektu, čím sa vylučuje priame pôsobenie na pôdu – napr. kontaminácia výluhmi, presakovanie látok alebo prašnosť.

Areál je vybavený nepriepustnými povrchmi a zabezpečeným odvodňovacím systémom, ktoré bránia akémukoľvek úniku znečisťujúcich látok do pôdneho prostredia. Odpad bude dočasne skladovaný tak aby spĺňal platné legislatívne požiadavky.

Vzhľadom na absenciu použitia chemických látok alebo technologických procesov, ktoré by mohli pôdu ohroziť, ako aj vzhľadom na fakt, že ide o rekonverziu existujúceho priestoru bez potreby nových stavebných zásahov,

možno jednoznačne konštatovať, že navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na pôdu ani na jej ochranný alebo retenčný potenciál.

Realizáciou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá žiaden vplyv na štruktúru a kvalitu pôdy.

Vplyvy na mikroklimu

Keďže nedôjde k rozširovaniu zastavaných ani spevnených plôch, nebude ovplyvnená tepelná bilancia územia, povrchová albedo hodnota, ani retencia zrážok, čo sú hlavné faktory ovplyvňujúce lokálnu mikroklimu.

Prevádzka samotná nevytvára odpadové teplo, nie je zdrojom významného hluku, vibrácií ani emisií, ktoré by mohli meniť mikroklimatické podmienky (napr. teplotu vzduchu, vlhkosť, prúdenie vzduchu). Činnosť nevyžaduje chladenie alebo kúrenie vo veľkom rozsahu, ktoré by zasahovalo do okolitého prostredia. Navyše, lokalita sa nachádza v území s už zmenenou mikroklimou v dôsledku dlhodobého priemyselného využívania a výstavby infraštruktúry, preto ďalší vplyv možno považovať za nevýznamný.

Vzhľadom na absenciu vegetačných úprav, vodných plôch alebo prírodných biotopov priamo v mieste prevádzky, činnosť neovplyvní prirodzené mikroklimatické funkcie krajiny. Nehrozí ani zníženie prúdenia vzduchu v dôsledku prekážok alebo vytváranie tepelných ostrovov.

Navrhovaná činnosť nebude mať žiadny relevantný vplyv na mikroklimu územia.

Vplyv na faunu a flóru

Lokalita, v ktorej sa činnosť bude uskutočňovať, je urbanizovaná a technicky upravená priemyselná zóna, kde pôvodné prírodné zložky, vrátane vegetácie a živočíšstva, boli výrazne zmenené alebo úplne eliminované v dôsledku predchádzajúcej výstavby. Areál je zastavaný, spevnený, oplotený a nemá charakter prirodzeného biotopu. Z toho vyplýva, že v území neexistujú významné ekologické väzby, migračné trasy ani chránené alebo zriedkavé druhy.

Navyše, v širšom okolí priemyselného parku sa nenachádzajú územia s ochranou prírody v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny, ani žiadne územia sústavy NATURA 2000, ktoré by mohli byť sekundárne ovplyvnené prevádzkou. Prevádzka nezasahuje do ekologických sietí, biokoridorov ani biocentier.

Vplyvy navrhovanej činnosti na faunu, flóru, ich biotopy a chránené územia sú hodnotené ako málo významné.

Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz, ekologickú stabilitu

Štruktúra a využívanie krajiny sa navrhovanou činnosťou nemení – nedochádza k zmene funkčného využitia územia, k novým záberom poľnohospodárskej alebo lesnej pôdy ani k úpravám reliéfu krajiny. Lokalita je súčasťou urbanizovaného priemyselného územia a navrhovaná činnosť len dopĺňa jeho účel bez zásahu do okolitých otvorených alebo prírodných krajinných zón.

Krajinný obraz ostáva nezmenený, keďže nedôjde k výstavbe nových dominant ani k viditeľným zmenám nad rámec existujúcich stavieb. Prevádzka bude prebiehať v uzavretom objekte a nebude viditeľne zasahovať do panoramatických pohľadov, líniových prvkov ani charakteristických rysov územia.

Vplyv navrhovanej činnosti na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz hodnotíme ako málo významný, resp. nulový.

Vplyvy na krajinu a jej ekologickú stabilitu

Z pohľadu ekologickej stability krajiny je vplyv taktiež nevýznamný. Územie neplní funkciu významného biokoridoru, biocentra ani ekologicky hodnotného územia. Nezasahuje do chránených prírodných území ani do prvkov ÚSES (územného systému ekologickej stability). Vzhľadom na absenciu zásahov do prírodného prostredia nedôjde k narušeniu ekologických väzieb ani k fragmentácii krajiny.

Vplyvy na obyvateľstvo

Navrhovaná činnosť – zhodnocovanie odpadu prostredníctvom mechanického triedenia a dotriedňovania – bude prebiehať v existujúcom objekte v rámci Priemyselného parku Záborské, ktorý je priestorovo oddelený od obytných zón. Vďaka tejto lokalizácii je zabezpečená dostatočná odstupová vzdialenosť od obytnej zástavby, čím sa eliminujú potenciálne negatívne vplyvy na kvalitu života obyvateľov.

Prevádzka nebude generovať významný hluk, prašnosť ani zápach, keďže celý proces triedenia a úpravy odpadov bude prebiehať v interiéri uzatvorenej haly. Manipulácia s odpadom bude vykonávaná mechanicky a za bežných hygienických podmienok. Prípadná doprava vstupných a výstupných materiálov bude prebiehať po vybudovanej priemyselnej komunikácii s napojením na rýchlostnú cestu R4, čím sa minimalizuje dopravné zaťaženie na miestnych komunikáciách v obciach.

V oblasti prevádzky nehrozí zvýšené riziko ohrozenia zdravia obyvateľstva z dôvodu úniku nebezpečných látok, kontaminácie vody, pôdy či ovzdušia. Keďže prevádzka nevyžaduje chemické alebo spaľovacie procesy, nedochádza k tvorbe emisií, ktoré by ovplyvňovali kvalitu ovzdušia alebo mohli mať negatívne zdravotné dopady. Naopak, činnosť môže mať mierne pozitívny socio-ekonomický vplyv, najmä vytvorením pracovných miest, podporou obehového hospodárstva a zefektívnením odpadového hospodárstva v regióne. V prípade, že sa činnosť bude realizovať transparentne a v súlade s príslušnými hygienickými a environmentálnymi predpismi, nevzniká dôvod na obavy zo zníženia kvality života alebo životného prostredia v okolí.

Vplyv navrhovanej činnosti na obyvateľstvo je z hľadiska zdravia, komfortu aj bezpečnosti zanedbateľný. Vzhľadom na umiestnenie v priemyselnej zóne mimo obytnej zástavby, technické zabezpečenie prevádzky a neemisný charakter činnosti, nepredstavuje žiadne priame alebo nepriaznivé riziko pre verejné zdravie ani kvalitu života v dotknutom území.

Vplyv na urbánny komplex a využitie zeme

Realizáciou navrhovanej činnosti nebudú ohrozené žiadne iné stavby nachádzajúce sa v blízkom alebo širšom okolí.

Iné vplyvy vrátane kumulatívnych a synergických

Pri realizácii navrhovanej činnosti nie sú očakávané žiadne ďalšie vplyvy ako vyššie uvedené, ktoré by mohli ovplyvniť pohodu a kvalitu života obyvateľov, prírodného prostredia a dotknutej krajiny.

IV.4 Hodnotenie zdravotných rizík

Zdravotné riziko predstavuje pravdepodobnosť poškodenia, choroby alebo smrti človeka ako dôsledok vplyvu rizikového faktora, vyskytujúceho sa v životnom prostredí. Keďže sa pri realizácii navrhovanej činnosti jedná o výstavbu, nedajú sa vylúčiť zdravotné riziká ako úrazy, zvýšená hlučnosť a znečistenie ovzdušia prašnosťou a exhalátmi z dopravy. Pri rešpektovaní podmienok bezpečnosti práce a ochrany zdravia sa nepredpokladá negatívny vplyv na zdravotný stav zamestnancov ani obyvateľov.

Vzhľadom na charakter navrhovanej činnosti a identifikovaných vplyvov zdravotné riziká počas prevádzkovania smerom k obyvateľom nehrozia. Vzhľadom na opísané výstupy, nie je predpoklad negatívnych vplyvov na zdravie obyvateľstva blízkych sídel. Minimálny dopad je možný u pracovníkov prevádzky. Každý zamestnanec má vstupnú prehliadku od lekára, kde má potvrdené, že túto prácu môže vykonávať. Samotná prevádzka je v súlade s požiadavkami NV SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko.

IV.5 Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na biodiverzitu a chránené územia

Navrhovaná činnosť bude umiestnená do lokality, ktorá je súčasťou priemyselného parku. Celá lokalita sa nachádza v 1. stupni ochrany. Vplyvy na najbližšie chránené územia sú vzhľadom na vzdialenosť prakticky zanedbateľné.

IV.6 Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia

Na základe zhodnotenia vplyvov, ktoré by mohla navrhovaná činnosť spôsobiť, nepredpokladáme negatívne vplyvy s dopadom na životné prostredie, ani na zdravotný stav a pohodu obyvateľstva oproti súčasnému stavu. Existujúci, uzavretý areál, v ktorom sa nachádza prevádzka je situovaný v prostredí, ktoré je z hľadiska zložiek životného prostredia do istej miery zaťažované, vzhľadom na lokalitu oblasti (priemyselná zóna). Preto spoločnosť KOSIT a.s. bude vykonávať v prevádzke všetky činnosti so zreteľom na ochranu životného prostredia a v súlade s právnymi predpismi v oblasti životného prostredia.

Sumárne zhodnotenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a rozloženia časového pôsobenia na obdobie výstavby a prevádzky sme posúdili verbálne numerickou stupnicou (tzv. rating systém).

Jednotlivým indikátorom sme pridelovali bodové hodnoty, pričom bola použitá škála od + 5 (pozitívny vplyv) do - 5 (negatívny vplyv). Krajné hodnoty možno považovať za extrémne, mimoriadneho významu. Kritériám sme priradzovali relatívne hodnoty, vyjadrujúce mieru vplyvu v porovnaní s týmito extrémnymi hodnotami. Tam, kde to bolo možné, sa pri hodnotení kritérií porovnával rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. nulovému variantu.

Body boli pridelované na základe nasledovnej škály verbálnej významnosti:

0	minimálny až zanedbateľný vplyv
1	vplyv mierny, lokálny, krátkodobý, eliminovateľný dostupnými prostriedkami, minimálny rozdiel voči súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
2	vplyv stredného významu, s dlhou dobou pôsobenia, zmierniteľný dostupnými prostriedkami, badateľný rozdiel voči súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
3	významný vplyv, s dlhodobým pôsobením na malom území alebo krátkodobým pôsobením na väčšom území, zmierniteľný ochrannými opatreniami, podstatný rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante
4	veľmi významný vplyv, zásah veľkého územia, zmierniteľný náročnými prostriedkami alebo kompenzáciami, rozdiel oproti súčasnému stavu, resp. výhľadovému stavu pri nulovom variante je veľmi výrazný
5	vplyv extrémneho významu, s dlhodobým a územne rozsiahlym pôsobením, význame zhoršujúci (alebo zlepšujúci) súčasný stav územia, zmierňujúce opatrenia sú technicky nerealizovateľné alebo mimoriadne náročné.

V nasledujúcom hodnotení je symbolom – označený vplyv irelevantný a symbolom * vplyv potenciálny, napr. vplyv v prípade havárie.

Tabuľka 18 Očakávané vplyvy súvisiace s realizáciou navrhovanej činnosti

Ukazovateľ	Vplyv	Hodnotenie
		Prevádzka
Vplyvy na obyvateľstvo		
Pohoda a kvalita života	Kvalita obytného prostredia	0
	Bariérový vplyv	0
	Ovplyvnenie scenérie krajiny	0
	Ponuka pracovných príležitostí v dotknutej obci	+2
Zdravotné riziká	Hluk	-1
	Emisie z dopravy	-1
	Vibrácie	0
Vplyvy na prírodné prostredie		
Horninové prostredie	Ovplyvnenie kvality ovzdušia	0
	Mikroklimatické zmeny	-1
	Ovplyvnenie kvality ovzdušia	0
Ovzdušie	Ovplyvnenie kvality ovzdušia	0
	Mikroklimatické zmeny	-1
Povrchové vody	Ovplyvnenie kvality povrchových vôd	0
	Ovplyvnenie režimu povrchových vôd	0
Podzemné vody	Ovplyvnenie kvality podzemných vôd	0
	Ovplyvnenie režimu podzemných vôd	0
Pôda	Záber pôd	0
	Mechanická degradácia a kontaminácia pôd	0
	Erózia pôd	0
Biota	Výrub a výsadba stromovej a krovinej vegetácie	0
	Ovplyvnenie vzácnych biotopov	0
	Ovplyvnenie migrácie	0
	Vplyvy na ÚSES	0
Chránené územia	Veľkoplošné a maloplošné chránené územia	0
	Chránené druhy	0
	Chránené stromy	-
	Územia európskeho významu a chránené vtáčie územia	0
	Chránené vodohospodárske oblasti	-
	Ochranné pásma prírodných zdrojov minerálnych a termálnych vôd	-
Vplyvy na urbánny komplex a využitie krajiny		
Priemysel a služby	Obmedzovanie alebo rozvoj priemyselnej výroby a služieb	+2
	Zásah do priemyselných areálov	-
Rekreácia a cest. ruch	Obmedzovanie alebo rozvoj rekreácie a cestovného ruchu	-
	Zásah do areálov rekreácie a športu	-
Poľnohospodárstvo	Záber poľnohospodárskej pôdy	0
	Vplyv na poľnohospodársku produkciu	0
	Zásah do poľnohospodárskych areálov	-
	Delenie honov	-
	Kontaminácia poľnohospodárskych pôd	-
Lesné hospodárstvo	Záber plôch lesnej pôdy	-
	Vplyv na hospodársku úpravu lesa	-
Vodné hospodárstvo	Vplyv na vodné stavby	-
	Vplyv na ochranné pásma vodných zdrojov	-
Odpadové hospodárstvo	Vplyv na zariadenia odpadového hospodárstva	-
	Tvorba odpadov	-1
Dopravná a iná infraštruktúra	Zaťaženosť miestnych komunikácií	-1
	Obmedzovanie dopravy v dôsledku výstavby hodnotenej činnosti	0

	Vplyvy na inžinierske siete v území	0
Kultúrne pamiatky	Vplyvy na kultúrne pamiatky, architektúru sídla	0
	Vplyvy na archeologické náleziská	0

Kumulatívne a synergické vplyvy

Navrhovaná činnosť sa bude realizovať v rámci už vybudovanej a funkčne stabilizovanej priemyselnej zóny, kde už existuje niekoľko prevádzok s podobným zameraním (logistické, výrobné, distribučné alebo spracovateľské činnosti). Vzhľadom na to, že činnosť:

- nebude predstavovať zdroj významného znečistenia ovzdušia, vody, pôdy ani hluku,
- nevyžaduje výstavbu nových objektov alebo zásahy do krajinných či ekologických štruktúr,
- prebieha v uzavretom priestore bez otvorených manipulácií s odpadom,

nehrozí akumulácia negatívnych environmentálnych vplyvov ani v kombinácii s existujúcimi činnosťami v území. Z hľadiska synergických vplyvov, teda možného znásobenia účinkov viacerých činností, neexistuje relevantný predpoklad, že by táto činnosť v kombinácii s ostatnými prevádzkami mohla spôsobiť zhoršenie životného prostredia (napr. zníženie kvality ovzdušia, zvýšenie hlukovej záťaže alebo zaťaženie dopravnej infraštruktúry).

Z pohľadu dopravnej zaťaženia môže činnosť predstavovať menšie zvýšenie počtu dopravných pohybov (návoz a odvoz triedeného materiálu), avšak s ohľadom na existujúce napojenie na rýchlostnú cestu R4, kapacitu ciest a charakter prevádzky, sa toto zvýšenie nepovažuje za významné a nemá kumulatívny charakter, ktorý by vyvolával potrebu ďalších opatrení.

IV.7 Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Vzhľadom na charakter a rozsah navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú vplyvy presahujúce štátne hranice Slovenskej republiky.

IV.8 Vyvolané súvislosti, ktoré môžu spôsobiť vplyvy s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území (so zreteľom na druh, formu a stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov, kultúrnych pamiatok)

V procese posúdenia zámeru nie sú známe ďalšie súvislosti ani ďalšie možné riziká.

IV.9 Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

Z pohľadu prevádzky ide predovšetkým o riziko nesprávnej manipulácie s odpadom, čo by mohlo viesť k dočasnému znečisteniu prevádzkových plôch alebo úniku materiálov mimo určených priestorov. Tieto riziká sú kontrolovateľné vhodným organizačným zabezpečením prevádzky, dôsledným zaškolením pracovníkov a dodržiavaním hygienických a bezpečnostných štandardov. Činnosť nebude pracovať s nebezpečnými odpadmi, a preto sa nepredpokladá zvýšené riziko ohrozenia zdravia zamestnancov ani okolia. Zvýšenú pozornosť si môže vyžadovať prevencia požiarov, najmä pri výskyte horľavých zložiek odpadu (napr. plasty, obaly s obsahom aerosólov či batérie), čo však bude riešené vhodným technickým a protipožiarnym vybavením objektu.

V oblasti dopravy môže realizácia činnosti znamenať mierne zvýšenie dopravnej intenzity v okolí areálu v dôsledku navážania a odvážania triedených materiálov. Vzhľadom na existujúce dopravné napojenie areálu na rýchlostnú cestu R4 a lokalizáciu v priemyselnej zóne mimo obytných oblastí však nejde o významný nárast zaťaženia. Doprava bude organizovaná tak, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na miestne komunikácie ani na bezpečnosť cestnej premávky.

Ďalším možným rizikom je výskyt biologickej kontaminácie pri manipulácii s odpadmi (napr. plesne, baktérie), čo bude riešené zavedením hygienických režimov, používaním osobných ochranných pracovných prostriedkov a pravidelnou sanitáciou pracovných priestorov.

Riziko havarijných situácií, ako je únik znečisťujúcich látok do pôdy alebo kanalizácie, je hodnotené ako nízke, nakoľko činnosť bude prebiehať v objekte s nepriepustnou podlahou a zabezpečeným systémom odvádzania vôd. Areál bude vybavený záchytnými prvkami a havarijným plánom pre prípad technických porúch alebo iných nepredvídaných udalostí.

Z hľadiska verejnosti môžu vzniknúť sociálne a komunikačné riziká, najmä ak dôjde k nesprávnemu pochopeniu činnosti ako potenciálne zaťažujúcej alebo rizikovej. Preto sa odporúča zabezpečiť transparentnú komunikáciu s obyvateľmi, samosprávou a inštitúciami, s dôrazom na vysvetlenie environmentálne bezpečného a hygienického charakteru prevádzky.

Záverom možno konštatovať, že identifikované riziká sú vzhľadom na charakter a rozsah činnosti predvídateľné a efektívne zvládnuť štandardnými technickými, organizačnými a prevádzkovými opatreniami. Realizácia navrhovanej činnosti nepredstavuje významnú hrozbu pre životné prostredie, zdravie obyvateľov ani bezpečnosť v území.

IV.10 Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie (platné pre základný aj prípadné alternatívne varianty činnosti) sú zamerané na minimalizáciu možných negatívnych dopadov v jednotlivých zložkách životného prostredia a zabezpečenie súladu s environmentálnymi štandardmi:

Ochrana ovzdušia:

- prevádzka bude prebiehať v uzavretom objekte, čím sa zamedzí šíreniu prachu a zápachu,
- zabezpečiť sa pravidelné čistenie a údržba technologických zariadení.

Ochrana pôdy a vôd:

- triedenie odpadu bude prebiehať na nepriepustných spevnených plochách,
- v prípade potreby budú inštalované záchytné vane a odľučovače kvapalín.

Ochrana pred hlukom a ochrana zdravia:

- prevádzka bude časovo obmedzená na bežný pracovný čas (napr. 6:00 – 18:00),
- použitie moderných, tichších zariadení s pravidelnou údržbou,
- technologické zariadenie bude umiestnené v uzavretom objekte.

Ochrana fauny, flóry a krajinného rázu:

- činnosť nebude zasahovať do prírodného prostredia, keďže prebieha v urbanizovanej zóne,
- okolie objektu môže byť doplnené o izolačnú zeleň pre zlepšenie mikroklimy a vizuálneho začlenenia.

Dopravné opatrenia:

- zabezpečené dopravné napojenie na hlavnú cestnú sieť (D1) znižuje vplyv na miestne komunikácie,
- organizácia vnútornej dopravy v areáli s dôrazom na bezpečnosť a plynulosť pohybu techniky,
- čistenie príjazdových ciest pri zvýšenej prašnosti alebo znečistení.

Požiarna bezpečnosť a technické zabezpečenie:

- vybavenie haly v súlade s požiadavkami BPS

Tieto opatrenia zabezpečujú, že prevádzka bude vykonávaná v súlade s environmentálnou legislatívou a zásadami udržateľného rozvoja, pričom nepriaznivé vplyvy budú eliminované na minimálnu úroveň.

IV.11 Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

Ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala, očakáva sa, že územie – konkrétne existujúci objekt v priemyselnej zóne Záborské – by ostalo nevyužitý alebo by bolo využívané v obmedzenom režime bez vytvorenia pridanej hodnoty pre región. Nedôjde k efektívnemu využitiu už zastavanej a infraštruktúrne pripravenej plochy, čím sa oddiali hospodársky rozvoj lokality. Rovnako sa nevyužije potenciál na zhodnocovanie odpadu v súlade so zásadami obehového hospodárstva, čím by mohlo dôjsť k väčšiemu zaťaženiu iných spracovateľských kapacít v regióne. V širšom zmysle by nevznikli nové pracovné príležitosti ani prínosy pre miestnu ekonomiku a životné prostredie.

IV.12 Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územnoplánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Navrhovaný zámer nie je v rozpore s aktuálnym platným územným plánom obce Záborské. Navrhovaná činnosť je situovaná na plochy, ktoré sú v územnom pláne definované ako plochy výroby, skladovania a technickej infraštruktúry.

IV.13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

V predchádzajúcich bodoch zámeru boli vyhodnotené všetky vplyvy navrhovanej činnosti so spôsobom riešení.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu s prihliadnutím na vplyvy na životné prostredie

V.1 Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Zámer je predložený v jednom variante, ktorý predstavuje najvhodnejší možný variant. Zámer obsahuje teda jeden variant a nulový variant.

V.2 Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty

Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Zámer bol predložený v jednom technicko-prevádzkovom variante, ktorý predstavuje najvhodnejšie riešenie z hľadiska funkčnosti, environmentálnej bezpečnosti, lokalizácie a infraštruktúrneho zázemia. Tento variant bol posudzovaný vo vzťahu k tzv. nulovému variantu, teda k situácii, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala.

Na účely porovnania a preukázania vhodnosti predloženého riešenia boli zvolené nasledovné kritériá:

Kritérium	Opis kritéria	Dôležitosť
Využitie existujúcej infraštruktúry a objektu	Navrhovaná činnosť bude realizovaná v existujúcej hale v priemyselnej zóne	Vysoká
Minimalizácia negatívnych vplyvov na ŽP	Prevádzka bez významných emisií do ovzdušia, pôdy či vôd	Vysoká
Lokalizácia mimo obytných zón	Prevádzka je umiestnená v priemyselnej časti Záborského mimo obytného prostredia	Vysoká
Dopravná dostupnosť a napojenie	Objekt má priame dopravné napojenie na R4 a vnútroareálové komunikácie	Stredná – vysoká
Ekonomická efektívnosť a prevádzková nenáročnosť	Využitie existujúceho objektu znižuje investičné náklady a potrebu nových stavieb	Stredná

Kritérium	Opis kritéria	Dôležitosť
Súlady s hierarchiou odpadového hospodárstva a obehovým hospodárstvom	Činnosť prispieva k triedeniu a zhodnocovaniu odpadov	Vysoká
Bez potreby záberu poľnohosp. alebo lesného pôdneho fondu	Realizácia činnosti nevyžaduje nové zábery poľnohospodárskej ani lesnej pôdy	Stredná – vysoká
Urbanistická a funkčná vhodnosť lokality	Prevádzka zapadá do charakteru zóny určenej na priemyselné a technické účely	Stredná

Na základe uvedených kritérií možno konštatovať, že predložený variant predstavuje optimálny spôsob realizácie činnosti, ktorý využíva už existujúcu kapacitu (hala), minimalizuje dopady na životné prostredie a obyvateľstvo a zároveň prispieva k zefektívneniu nakladania s odpadmi v súlade s environmentálnymi cieľmi.

Nulový variant, teda nerealizovanie činnosti, by znamenal nevyužitie existujúceho objektu, absenciu možnosti lokálneho triedenia a zhodnocovania odpadov, ako aj premrhanie potenciálu rozvoja v súlade s princípmi udržateľnosti. Z environmentálneho a funkčného hľadiska by tak nulový variant nepredstavoval prínos pre lokalitu ani širší región.

V.3 Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Hlavným dôvodom výberu predloženého variantu je skutočnosť, že činnosť bude realizovaná v už vybudovanej infraštruktúre bez potreby nových stavebných zásahov do krajiny, čím sa minimalizuje záber pôdneho fondu a eliminuje sa akýkoľvek zásah do prírodného prostredia. Objekt je technicky a prevádzkovo pripravený na realizáciu zámeru a má zabezpečené všetky základné inžinierske siete vrátane vody, kanalizácie, elektrickej energie a plynu.

Významnou výhodou zvoleného riešenia je aj výborná dopravná dostupnosť. Lokalita má priame napojenie na cestnú sieť vrátane rýchlostnej cesty R4, čo umožňuje efektívne napojenie na nadregionálnu infraštruktúru a zároveň znižuje zaťaženie lokálnych komunikácií. Z pohľadu logistiky, zásobovania aj odvozu zhodnoteného odpadu ide o optimálne riešenie.

Z technologického hľadiska ide o mechanické triedenie odpadu bez spaľovania alebo chemických procesov, čím sa výrazne obmedzujú potenciálne negatívne vplyvy na ovzdušie, pôdu, vodu aj okolitú krajinu. Prevádzka je bezemisná, bez zápachu či nadmernej hlučnosti, a nachádza sa mimo obytnej zóny, čím sa zabezpečuje ochrana zdravia a kvality života obyvateľstva.

Predložený variant zároveň napĺňa princípy obehového hospodárstva a hierarchie nakladania s odpadmi, pričom podporuje zhodnocovanie odpadov pred ich konečným zneškodnením. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené faktory, najmä z pohľadu ochrany životného prostredia, efektívneho využitia územia a technickej realizovateľnosti, je možné konštatovať, že predložený variant predstavuje najvhodnejšie riešenie bez potreby rozpracovania alternatívnych variantov.

Zároveň bol zámer posudzovaný aj vo vzťahu k tzv. nulovému variantu, t. j. stavu, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala. V tomto prípade by zostal existujúci objekt nevyužitý, nevznikli by nové pracovné miesta a nezabezpečilo by sa lokálne triedenie odpadu, čo by viedlo k zníženiu efektivity regionálneho nakladania s odpadmi. Z environmentálneho, ekonomického aj funkčného hľadiska je preto predložený variant jednoznačne uprednostnený ako optimálny.

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia

Príloha č.1: Mapa širších vzťahov

Príloha č. 2: Vzdialenosť od najbližšej obytnej zóny

VII. Dopĺňujúce informácie k zámeru

VII.1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer, a zoznam hlavných použitých materiálov

Grafické prílohy

Sú uvedené v kapitole VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia.

Zoznam hlavných použitých materiálov

Právne predpisy

- Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Vyhl. MŽP SR č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch,
- Vyhl. č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov,
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí,
- Zákon č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbere a súvisiacich predpisov,
- Vyhláška MV SR č. 94/2004 Z. z. ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb,
- NV SR č. 115/2006 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku,
- NV SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko,
- Zákon č.124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zoznam použitej literatúry

- Mazúr E., Lukniš M., 1986: Geomorfologické členenie SSR a ČSSR. Časť Slovensko. Slovenská kartografia, Bratislava
- Mazúr, E., Činčura, J., Kvitkovič, J., 1980: Geomorfológia. Atlas SSR, SAV, SÚGK, Bratislava
- Futák, J. , 1980: Fytogeografické členenie. In: kol.: Atlas SR. Veda, Bratislava.
- Atlas krajiny Slovenskej republiky – 1. vydanie, MŽP SR Bratislava a SAŽP Banská Bystrica, 2002.
- Zdravotnícka ročenka Slovenskej republiky 2022: Národné centrum zdravotníckych informácií, Bratislava.
- Kvalita podzemných vôd na Slovensku, 2020, SHMÚ Bratislava 2021.
- Katalóg biotopov Slovenska 2002, ŠOPSR.
- Štatistická ročenka o pôdnom fonde v SR, 2021, Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, Bratislava 2022.
- POH SR na roky 2021 – 2025
- Štatistická ročenka o pôdnom fonde v SR, 2021, Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, Bratislava 2021
- Plán obnovy a odolnosti SR

Webové stránky

www.geoenviroportal.sk, www.biomonitoring.sk, www.beiss.sk, www.meteobue.com, www.air.sk,
www.enviroportal.sk, www.geology.sk, www.shmu.sk, www.mapka.plancity.sk, www.planobnovy.sk,
www.scitanie.sk, www.zoznam.sk, www.slov-lex.sk, www.sopsr.sk, www.minzp.sk, www.googlemaps.sk,
www.slovak.statistics.sk, www.zbgis.sk, www.sazp.sk, www.datacube.statistics.sk, www.neisrep.shmu.sk,
www.mpt.svp.sk, www.vupop.sk, www.skgeodesy.sk

VII.2. Zoznam vyjadrení a stanovísk vyžiadaných k navrhovanej činnosti pred vypracovaním zámeru

V etape spracovania zámeru neboli vyžiadané ani doručené žiadne stanoviská.

VII.3. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Všetky známe informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a jej predpokladaných vplyvoch na životné prostredie sú popísané v predchádzajúcich častiach zámeru.

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Košice, 08/2025

IX. Potvrdenie správnosti údajov

IX.1. Spracovatelia zámeru

Za spracovateľa KOSIT a.s.:

.....
Ing. Žofia Hruščáková

IX.2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom spracovateľa zámeru a podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa

Za navrhovateľa KOSIT a.s.

.....
Ing. Marián Christenko
konateľ spoločnosti

Za spracovateľa KOSIT a.s.

.....
Ing. Žofia Hruščáková

PRÍLOHY

Príloha č. 1
Mapa širších vzťahov

● Lokalita navrhovanej činnosti

Príloha č. 2
Vzdialenosť od najbližšej obytnej zóny

 Lokalita navrhovanej činnosti

Navrhovaná činnosť je lokalizovaná v priemyselnej časti okresu Prešov. Predmetný areál sa nachádza viac ako 530 m od najbližšej obytnej zóny (Tichá Dolina).